

RAIFFEISEN BANKA A.D. BEOGRAD

POJEDINAČNI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA
NA DAN 31. DECEMBAR 2019. GODINE

SADRŽAJ:	STRANA
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
BILANS USPEHA	3
IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU	4
BILANS STANJA	5
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU	6
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	7 - 8
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE	9 - 170

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA RAIFFEISEN BANKE A.D. BEOGRAD

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja Raiffeisen banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: "Banca") koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2019. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2019. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Standardim revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izveštaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Verujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva Banke za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevare ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomski odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja (nastavak)

Kao deo revizije u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno odgovarajućih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu odgovarajuća, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Ocenjujemo celokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, kao i da li finansijski izveštaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s Odborom za reviziju i Upravnim odborom Banke u vezi sa, između ostalog, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizorskim nalazima, uključujući i nalaze u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

U Beogradu, 16. aprila 2020. godine

Danijela Mirković
Ovlašćeni revizor
Ernst & Young d.o.o. Beograd

POJEDINAČNI BILANS USPEHA
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

U hiljadama RSD	Napomena	2019.	2018.
Prihodi od kamata	6, 3(c)	10.290.066	9.971.784
Rashodi kamata	6, 3(c)	(183.775)	(177.772)
Neto prihod po osnovu kamata		<u>10.106.291</u>	<u>9.794.012</u>
Prihodi od naknada i provizija	7, 3(d)	6.122.470	5.679.974
Rashodi naknada i provizija	7, 3(d)	(1.777.935)	(1.574.555)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		<u>4.344.535</u>	<u>4.105.419</u>
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5, 3(e)	123.542	302.339
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	3(k)	147.187	20.694
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika	3(f)	(42.402)	63.727
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8, 3(b)	2.275.486	1.694.311
Neto prihod / (rashod) po osnovu umanjenja obezvređenja /(obezvređenja) finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	9, 3(k)	(324.231)	(346.023)
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	10	(306.892)	760.742
Ostali poslovni prihodi	10	<u>175.043</u>	<u>100.918</u>
Ukupan neto poslovni prihod		<u>16.498.559</u>	<u>16.496.139</u>
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11 20, 21, 3(w), 3(q), (r)	(3.307.829)	(3.104.763)
Troškovi amortizacije	12.1	(1.111.942)	(635.538)
Ostali prihodi	12.2	180.565	213.569
Ostali rashodi		<u>(5.266.459)</u>	<u>(5.324.104)</u>
Dobitak pre oporezivanja		<u>6.992.894</u>	<u>7.645.303</u>
Porez na dobitak	13, 3(j)	(879.011)	(1.017.094)
Dobitak nakon oporezivanja		<u>6.113.883</u>	<u>6.628.209</u>

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 16. april 2020. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

**POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine**

U hiljadama RSD	Napomena	2019.	2018.
Dobitak perioda		<u>6.113.883</u>	<u>6.628.209</u>
Ostali rezultat perioda			
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklassifikovane u dobitak ili gubitak			
Pozitivni efekti promene vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	265.227	116.054	
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklassifikovane u dobitak ili gubitak			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	321.897	98.902	
Gubici po osnovu instrumenata namenjenih zaštiti od rizika novčanih tokova	(49.704)	(25.387)	
Gubitak po osnovu poreza koji se koji se odnosi na ostali rezultat perioda	(40.829)	(12.575)	
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	<u>496.591</u>	<u>176.994</u>	
Ukupan pozitivan rezultat perioda	<u>6.610.474</u>	<u>6.805.203</u>	

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 16. april 2020. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

**POJEDINAČNI BILANS STANJA
na dan 31. decembar 2019. godine**

U hiljadama RSD	Napomena	31.12.2019.	31.12.2018.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14, 3(l)	69.905.262	71.884.119
Potraživanja po osnovu derivata	15, 3(k)	21.442	16.141
Hartije od vrednosti	16, 3(k), 3(p)	54.502.443	50.328.204
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17, 3(k), 3(o)	13.550.612	11.558.104
Krediti i potraživanja od komitenata	18, 3(k), 3(o)	171.584.719	150.387.617
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	152.072	77.362
Investicije u zavisna društva	19	1.293.551	1.028.323
Nematerijalna imovina	21, 3(q) 20, 3(i), 3(r)	731.144 6.172.623	647.494 4.790.135
Nekretnine, postrojenja i oprema	3(j)	11.682	-
Tekuća poreska sredstva	22, 3(j)	266.268	306.786
Odložena poreska sredstva	23	711.319	900.049
Ostala sredstva			
Ukupno aktiva		318.903.137	291.924.334
Pasiva			
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	3(k)	18.516	6.959
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24, 3(t)	4.287.532	3.038.158
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25, 3(t)	251.813.778	227.889.691
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	3(k), 3(n)	234.945	71.709
Rezervisanja	26, 3(u)	1.744.789	1.522.399
Tekuće poreske obaveze	13, 3(j)	-	66.208
Ostale obaveze	27	2.912.384	1.420.282
Ukupno obaveze		261.011.944	234.015.406
Kapital			
Akcijski kapital	28, 3(x)	27.466.158	27.466.158
Dobitak	28, 3(X)	6.213.212	6.727.538
Rezerve	28, 3(x)	24.211.823	23.715.232
Ukupno kapital	28, 3(x)	57.891.193	57.908.928
Ukupno pasiva		318.903.137	291.924.334

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 16. april 2020. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

	Akcijski i ostali kapital	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve (potražni saldo)	Revalorizacione rezerve (dugovni saldo)	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2018. godine	27.466.158	23.353.465	-	(2.905)	6.626.785	57.443.503
Efekat prve primene novih MSFI-povećanje	-	-	187.678	-	99.329	287.007
Korigovano početno stanje na dan 1.januara 2018. godine	27.466.158	23.353.465	187.678	(2.905)	6.726.114	57.730.510
Ukupan pozitivani rezultat perioda	-	-	174.089	2.905	-	176.994
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	6.628.209	6.628.209
Isplata dividendi	-	-	-	-	(6.626.785)	(6.626.785)
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	-	(6.626.785)	(6.626.785)
Stanje na dan 31. decembra 2018. godine	27.466.158	23.353.465	361.767	-	6.727.538	57.908.928
Početno stanje na dan 1. januara 2019. godine	27.466.158	23.353.465	361.767	-	6.727.538	57.908.928
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	496.591	-	-	496.591
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	6.113.883	6.113.883
Isplata dividendi	-	-	-	-	(6.628.209)	(6.628.209)
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	-	(6.628.209)	(6.628.209)
Stanje na dan 31. decembra 2019. godine	27.466.158	23.353.465	858.358	-	6.213.212	57.891.193

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Beograd, 16. april 2020. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine

U hiljadama RSD

TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI

Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti

Prilivi od kaimata

Prilivi od naknada

Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti

Odlivi po osnovu kamata

Odlivi po osnovu naknada

Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda

Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda

Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja

Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili

smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza

Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim

finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima

Povećanje drugih finansijskih obaveza

Povećanje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i

promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika

Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza

Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih

finansijskih organizacija, centralne banke i komitenta

Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih

finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju

Povećanje potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od

rizika

Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i

promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika

Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na
dobit

Plaćen porez na dobit

Isplaćene dividende

Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti

	2019.	2018.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>17.994.096</u>	<u>17.093.906</u>
Prilivi od kaimata	10.297.458	9.994.981
Prilivi od naknada	6.091.371	5.678.784
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	<u>1.605.267</u>	<u>1.420.141</u>
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>(10.628.767)</u>	<u>(10.507.226)</u>
Odlivi po osnovu kamata	(184.538)	(176.253)
Odlivi po osnovu naknada	(1.778.755)	(1.575.282)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(3.239.732)	(3.127.034)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(950.118)	(948.081)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	<u>(4.475.614)</u>	<u>(4.680.576)</u>
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	<u>7.365.329</u>	<u>6.586.680</u>
Smanjenje finansijskih sredstava i povećanje finansijskih obaveza	<u>27.036.158</u>	<u>27.577.188</u>
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama i drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	26.860.888	27.570.848
Povećanje drugih finansijskih obaveza	11.557	6.340
Povećanje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	<u>163.713</u>	-
Povećanje finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(37.052.480)	(23.321.004)
Povećanje kredita i drugih potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenta	(27.770.278)	(12.451.660)
Povećanje potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(9.207.519)	(10.818.407)
Povećanje potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	(74.693)	(1.062)
Smanjenje obaveza po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	<u>(49.875)</u>
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	<u>(2.650.993)</u>	<u>10.842.864</u>
Plaćen porez na dobit	(957.212)	(1.192.780)
Isplaćene dividende	<u>(6.296.798)</u>	<u>(6.295.446)</u>
Neto priliv / (odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	<u>(9.905.003)</u>	<u>3.354.638</u>

POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine (nastavak)

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	<u>16.264.567</u>	<u>10.413.312</u>
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	16.254.981	10.398.967
Prilivi od prodaje nematerijalnih imovina, nekretnina, postrojenja i opreme	<u>9.586</u>	<u>14.345</u>
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	<u>(11.966.930)</u>	<u>(6.362.529)</u>
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(10.574.570)	(5.584.040)
Odlivi za kupovinu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	<u>(1.392.360)</u>	<u>(778.489)</u>
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	<u>4.297.637</u>	<u>4.050.783</u>
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	<u>(1.586.705)</u>	<u>(1.238.794)</u>
Odlivi po osnovu uzetih kredita	<u>(1.586.705)</u>	<u>(1.238.794)</u>
Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	<u>(1.586.705)</u>	<u>(1.238.794)</u>
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	<u>61.294.821</u>	<u>55.084.406</u>
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	<u>(68.488.892)</u>	<u>(48.917.779)</u>
NETO POVEĆANJE / (SMANJENJE) GOTOVINE	<u>(7.194.071)</u>	<u>6.166.627</u>
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	<u>51.206.527</u>	<u>44.882.429</u>
(Napomena 14.2)		
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	<u>245.863</u>	<u>157.471</u>
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	<u>44.258.319</u>	<u>51.206.527</u>
(Napomena 14.2)		

Napomene su sastavni deo ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja

Beograd, 16. april 2020. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

1. OSNOVNI PODACI O BANCI

„Raiffeisenbank Jugoslavija“ a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je 2001. godine i upisana u registar Privrednog suda u Beogradu, pod brojem VFi-3724/01 od 10. aprila 2001. godine. U 2003. godini Raiffaisenbank Jugoslavija a.d. Beograd promenila je naziv u Raiffeisen bank a.d. Beograd. Promena je registrovana 24. aprila 2003. godine u Trgovinskom sudu u Beogradu rešenjem br. XI Fi 4800/03. Rešenjem Agencije za privredne registre BD 159711/2006 od 9. oktobra 2006. godine brisan je naziv Raiffeisenbank a.d. Beograd i upisan novi naziv Raiffeisen banka a.d. Beograd.

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- depozitni i kreditni poslovi;
- devizni, devizno-valutni i menjački poslovi;
- poslovi platnog prometa;
- izdavanje platnih kartica;
- poslovi sa hartijama od vrednosti (izdavanje hartija od vrednosti i poslovi kastodi banke i dr.);
- brokersko dilerski poslovi;
- izdavanje garancija, avala i dr. oblika jemstava (garancijski posao);
- kupovinu, prodaju i naplatu potraživanja (faktoring, forfeting itd.);
- poslove zastupanja u osiguranju;
- poslove posredovanja za povezana pravna lica čiji je osnivač Banka i pružanje usluga povezanim licima čiji je osnivač Banka, u oblastima za koje povezana pravna lica nemaj svoje organizacione jedinice.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 86/2001 od 11. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom ("veliko ovlašćenje").

Organi upravljanja Bankom su: Skupština Banke, Upravni odbor i Izvršni odbor. Članove Upravnog odbora imenuje Skupština Banke. Najmanje jedna trećina članova Upravnog odbora su lica nezavisna od Banke, odnosno lica koja nemaju direktnog ili indirektnog vlasništva ni u Banci, ni u članu bankarske grupe u kojoj je Banka. Banku zastupa i predstavlja Predsednik Izvršnog odbora Banke. Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju), Kreditni odbor i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom.

Banka svoje poslovanje obavlja sa sedištem u Novom Beogradu, u ulici Đorđa Stanojevića br. 16, preko svojih regionalnih centara – Regionalni centar Beograd 1 (sa 8 filijala i 5 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 2 (sa jednom lokalnom filijalom, 7 filijala i 5 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 3 (sa 9 filijala i 5 ekspozitura), Regionalni centar Beograd 4 (sa jednom regionalnom filijalom, jednom lokalnom filijalom, 6 filijala i 5 ekspozitura) Regionalni centar Sever (sa 2 lokalne filijale, 7 filijala i 3 ekspoziture), Regionalni centar Zapad (sa jednom regionalnom filijalom, 4 lokalne filijale, 4 filijale i 2 ekspoziture) i Regionalni centar Jug (sa 1 regionalnom filijalom, 1 lokalnom filijalom, 3 filijale, 5 ekspozitura).

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je imala 1.595 zaposlenih (31. decembar 2018. godine: 1.568 zaposlenih).

Poreski identifikacioni broj Banke je 100000299.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

(a) Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke za 2019. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja ("MSFI") i propisima Narodne Banke Srbije koji regulišu finansijsko izveštavanje banaka.

Priloženi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje. Banka posebno sastavlja i prikazuje konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (Službeni glasnik Republike Srbije broj 101/2017, 38/2018 i 103/2018).

(b) Pravila procenjivanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela istorijske vrednosti, osim za sledeće pozicije, koje se vrednuju po fer vrednosti:

- derivatni finansijski instrumenti,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijski instrumenti po fer vrednosti kroz ukupni rezultat i
-
- finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(c) Funkcionalna i izveštajna valuta

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara ("RSD"), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji. Svi finansijski podaci su iskazani u hiljadama dinara osim ako nije drugačije naznačeno.

(d) Korišćenje procenjivanja

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih prepostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i prepostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, a koje deluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira prepostavka o vrednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i prepostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su rezultat redovnih provera. Ukoliko se putem provere utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti sredstava i obaveza, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je došlo do promene u proceni, ukoliko promena u proceni utiče samo na taj obračunski period, ili u periodu kada je došlo do promene u proceni i narednim obračunskim periodima, ukoliko promena u proceni utiče na tekući i buduće obračunske periode.

U Napomeni 3.1 su date informacije o oblastima kod kojih je stepen procene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izveštajima Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika

Izuzev za izmene navedene u nastavku, računovodstvene politike su konzistentno primenjivane u svim obračunskim periodima prikazanim u ovim finansijskim izveštajima.

Banka je inicijalno primenila MSFI 16 od 1. januara 2019. godine. Izmene i efekti koji su uslovljeni inicijalnom primenom MSFI 16 su prikazani u tekstu u nastavku.

Takođe, veliki broj drugih izmena standarda i tumačenja je stupio na snagu u tekućem obračunskom periodu, ali oni nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje.

Novi izmenjeni standardi i interpretacije su u primeni za obračunske periode koji počinju na 1. januar 2019. godine ili kasnije, ukoliko nije drugačije naznačeno. Banka nije ranije primenila bilo koji standard, interpretaciju ili izmenu koji su objavljeni, ali još nisu stupili na snagu.

• MSFI 16 „Lizing“

MSFI 16 zamenuje postojeća uputstva za evidentiranje lizinga, uključujući MRS 17 „Lizing“, IFRIC 4 „Utvrđivanje da li ugovor sadrži lizing transakciju“, SIC 15 „Operativni lizing – podsticaji“ i SIC 27 „Procena suštine transakcija koje imaju pravnu formu lizinga“. MSFI 16 definiše principe za priznavanje, merenje, prezentaciju i obelodanjivanje lizinga za obije strane u ugovoru, odnosno za kupca („zajmoprimeca“) i za dobavljača („zajmodavca“). Novi standard zahteva da zajmoprimec prizna većinu zajmova u svojim finansijskim izveštajima. Zajmoprimeci će imati jedan računovodstveni model za sve vrste lizinga, uz pojedine izuzetke. Računovodstvo zajmodavca ostaje suštinski nepromenjeno.

Računovodstveno evidentiranje kod davaoca lizinga u skladu sa MSFI 16 je suštinski nepromenjeno u odnosu na zajteve MRS 17. Davaoc lizinga nastavlja da klasifikuje lizing kao finansijski ili operativni lizing koristeći slične principe koji su bili definisani i standardom MRS 17. Prema tome, MSFI 16 nije imao uticaja na lizing transakcije davaoca lizinga. Banka se ne javlja kao davaoc lizinga.

Banka je inicijalno primenila MSFI 16 koristeći modifikovani retrospektivni metod primene, gde je datum inicijalne primene 1. januar 2019. godine. U skladu sa ovim metodom, standard je primenjen retrospektivno, gde je kumulativni efekat inicijalne primene standarda priznat na datum inicijalne primene. Banka je izabrala da koristi tranziciono praktično izuzeće da ne radi ponovnu procenu da li je ugovor lizing ili sadrži lizing na datum 1. januar 2019. godine. Naime, Banka je primenila standard samo na ugovore koji su prethodno identifikovani kao lizing koristeći MRS 17 i IFRIC 4 na datum inicijalne primene.

Banka ima lizing ugovore za poslovni prostor u kojima su smeštene filijale i ekspoziture, magacinski prostor, automobila i prostor gde su smešteni bankomati. Pre primene MSFI 16, Banka je, kao korisnik lizinga, na datum početka ugovora, klasifikovala svaku od ovih lizing ugovora ili kao finansijski ili kao operativni lizing. Računovodstvena politika koja je primenjivana pre 1. januara 2019. godine je prikazana u napomeni 3(i).

Nakon inicijalne primene MSFI 16, Banka je primenila metod priznavanja i vrednovanja na pojedinačnoj osnovi za sve lizing ugovore, izuzev za kratkoročne lizing ugovore i lizing ugovore za sredstva male vrednosti. Računovodstvena politika koja se primenjuje nakon 1. januara 2019. godine je prikazana u napomeni 3(i). Standard daje mogućnost korišćenja tranzicionih rešenja i praktičnih izuzeća, koji su primenjeni od strane Banke.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika (nastavak)

(i) Lizing ugovori prethodno klasifikovani kao finansijski lizing

U skladu sa MSFI 16.C11, za lizing ugovore koji su bili klasifikovani kao finansijski lizing u skladu sa MRS 17, knjigovorstvena vrednost prava korišćenja sredstva i obaveza po osnovu lizinga na datum inicijalne primene su jednaki knjigovodstvenoj vrednosti lizing sredstva i obaveze po osnovu lizinga neposredno pre tog datuma vrednovani uz primenu MRS 17.

Banka nije imala ugovore o lizingu koji su prethodno klasifikovani kao finansijski lizing.

(ii) Lizing ugovori prethodno kniženi kao operativni lizing

Banka je priznala pravo korišćenja sredstva i obavezu po osnovu lizinga za lizing ugovore prethodno klasifikovane kao opertivni lizing, izuzev za kratkoročne lizing ugovore i lizing sredstava male vrednosti. Pravo korišćenja za najveći deo lizing ugovora je priznato na bazi knjigovodstvene vrednosti izračunate kao da se standard oduvek primenjivao, izuzev što je korišćena inkrementalna stopa zaduživanje na datum inicijalne primene. Za neke lizing ugovore, pravo korišćenja je priznato u iznosu koji je jednak obavezi po osnovu lizinga korigovanog za iznos avansno plaćenih i razgraničenih prethodno priznatih lizing plaćanja. Obaveze po osnovu lizinga su priznate u visini sadašnje vrednosti budućih lizing plaćanja, pri čemu je za diskontovanje korišćena inkrementalna stopa zaduživanja na datum inicijalne primene. Banka je primenila i raspoloživa praktična izuzeća:

- Korišćenje jedinstvene diskontne stope za portfolio lizing ugovora sličnih karakteristika;
- Oslanjanje na procenu a li je lizing štetan ugovor neposredno pre datuma inicijalne primene;
- Primena izuzeća za kratkoročne lizing ugovore gde je period lizinga 12 meseci ili kraći u odnosu na datum inicijalne primene;
- Isključenje inicijalnih direktnih troškova pri vrednovanju prava korišćenja na datum inicijalne primene;
- Korišćenje naknadno stečenog saznanja pri definisanju lizing perioda za ugovore koji sadrže opciju produženja ili prevremenog raskida.

U skladu sa napred navedeni, na dan 1. januar 2019. godine:

- Pravo korišćenja sredstva u iznosu od RSD 1.499.364 hiljade je prizato i obelodanjeno u bilansu stanja, u okviru bilansne pozicije Nekretine, postrojenja i opreme;
- Dodatna obavezu po osnovu lizinga u iznosu od RSD 1.499.364 hiljade je priznata u okviru bilansne pozicije Ostale obaveze;
- Inicijalna primena MSFI 16 nije imala uticaja na neraspoređen dobit niti na racio adekvatnosti kapitala.

Rekonsilijacija obaveze po osnovu lizinga na 1. januar 2019. godine i preuzetih obaveza za zakup na dan 31. decembar 2018. godine je prikazana u tabeli u nastavku.

	U 000 RSD
Preuzete obaveze po osnovu zakupa na 31. decembar 2018. godine	1.512.424
Ponderisana prosečna inkrementalna stopa zaduživanja na 1. januar 2019. godine	2,24%
Diskontovane preuzete obaveze po osnovu zakupa na 1. januar 2019. godine	1.402.534
Umanjeno za:	
Preuzete obaveze po osnovu kratkoročnih lizing ugovora	(2.128)
Uvećano za:	
Lizing plaćanja koja se odnose na produženje lizing perioda koja nisu uključena u preuzete obaveze po osnovu zakupa na dan 31. decembar 2018. godine	98.958
Obaveza po osnovu lizinga na 1. januar 2019. godine	<u>1.499.364</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika (nastavak)

- MSFI 9: Funkcija preplate sa negativnom nadoknadom (Izmene)

Izmene omogućava da finansijska imovina sa funkcijom preplate koja dozvoljava ili zahteva od ugovorne strane u ugovoru ili da plati ili primi razumno kompenzaciju za raniji raskid ugovora (tako da iz perspektive vlasnika imovine može biti "negativne nadoknade"), da bude vrednovana po amortizovanom trošku ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 28: Dugoročna ulaganja u pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima (Izmene)

Izmene i dopune se odnose na to da li merenje, naročito zahtevi za umanjenje (ispravku) vrednosti, dugoročnih ulaganja u pridružena društva i zajednička ulaganja koja, u suštini, čine deo "neto investicije" u pridruženom društvu ili zajedničkom ulaganju, treba da budu regulisani MSFI 9, MRS 28 ili kombinacijom oba. Izmene i dopune objašnjavaju da entitet treba da primeni MSFI 9 Finansijski instrumenti, pre nego što primeni MRS 28, na dugoročna ulaganja za koje se ne primenjuje metod kapitala (equity metod). U primeni MSFI 9, entitet ne uzima u obzir bilo kakva prilagođavanja knjigovodstvenog iznosa dugoročnih ulaganja koji proističu iz primene MRS 28. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- IFRIC tumačenje 23: Neizvesnost u pogledu tretmana poreza na dobit

Tumačenje se odnosi na računovodstveni tretman poreza na dobit, u okolnostima kada poreski tretman podrazumeva neizvesnost koja utiče na primjenu MRS 12. Tumačenje pruža smernice za razmatranje neizvesnih poreskih tretmana (pojedinačno ili u celini), potencijalno ispitivanje od strane poreskih vlasti, kao i prikladne metode za reflektovanje tih neizvesnosti i računovodstveno obuhvatanje usled promene okolnosti i činjenica. Ovo tumačenje nema značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 19: Izmene, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih (Izmene)

Izmene standarda uslovljavaju entitete da uzimaju u obzir ažurirane aktuarske pretpostavke kako bi utvrdili tekuće troškove i neto kamatu za preostali period godišnjeg izveštavanja nakon što je na snagu stupila izmena, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih. Izmene standarda takođe pojašnjavaju kako računovodstvo za izmene, ograničenje ili izmirenje plana primanja zaposlenih utiče na primenu zahteva za ograničenje imovine. Izmene ovog standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(e) Promene računovodstvenih politika (nastavak)

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao Ciklus godišnjih poboljšanja MSFI 2015 – 2017, koji predstavlja skup izmena i dopuna MSFI. Izmene i dopune su primenljive za godišnji period počev od ili nakon 1. januara 2019. godine. Ove izmene i dopune standarda nemaju značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MSFI 3 Poslovne kombinacije i MSFI 11 Zajednička ulaganja i aranžmani: Izmene MSFI 3 razjašnjavaju da, kada entitet stekne kontrolu nad poslovanjem koje predstavlja zajedničko ulaganje, ponovo se odmrava interes koji ima u tom poslu. Sa druge strane, izmene i dopune u okviru MSFI 11 pojašnjavaju da, kada entitet stekne zajedničku kontrolu nad poslom koji predstavlja zajedničko ulaganje, ne vrši se ponovno odmeravanje celokupnog prethodno stečenog interesa u aranžmanu.
- MRS 12 Porez na dobit: Izmene standarda, razjašnjavaju da posledice plaćanja po osnovu finansijskih instrumenata klasifikovanih kao kapital, na porez na dobit, treba da budu priznate uzimajući u obzir gde su priznate prošle transakcije ili događaji koji su generisali raspodeljivu dobit.
- MRS 23 Troškovi pozajmljivanja: Izmene standarda, razjašnjavaju 14. pasus standarda, kada je sredstvo spremno za svoju namenjenu upotrebu ili prodaju, a troškovi pozajmljivanja, koji su direktno u vezi sa sredstvom, ostanu neplaćeni – treba da budu uključeni u finansijske obaveze entiteta.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

- (f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan sastavljanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmena u MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva

Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao revidirani Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje 29. marta 2018. godine. Ovaj okvir postavlja sveobuhvatan skup koncepta za finansijsko izveštavanje, uvođenje standarda, smernice potrebne onima koji pripremaju dosledne računovodstvene politike kao i pomoći ostalima kojima je u cilju da razumeju i tumače standarde. Odbor je takođe izdao poseban prateći dokument, Izmene i dopune referenci u konceptualnom okviru MSFI standarda, koji predstavlja izmene onih standarda na koje je uticano, kako bi se ažurirale i reference izmenjenog Konceptualnog okvira. Cilj izmene referenci je da podrži prelaz na novi Konceptualni okvir za kompanije koje razvijaju računovodstvene politike koristeći konceptualni okvir u slučajevima kada u pojedinim transakcijama MSFI nisu primenljivi. Za one koji pripremaju računovodstvene politike zasnovane na Konceptualnom okviru, na snazi je za period od ili nakon 1. januara 2020. godine. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MSFI 3: Poslovne kombinacije (Izmene)

Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je izdao izmene u Definiciji biznisa (Izmene u MSFI 3) sa ciljem rešavanja poteškoća entitetima tokom utvrđivanja toga da li su stekli biznis ili imovinu. Ove izmene se odnose na poslovne kombinacije kojima je dan sticanja u prvom godišnjem izveštajnom periodu koji počinje na dan, ili nakon 1. januara 2020 godine, kao i sticanjima imovine koja se dese na ili nakon tog perioda, sa mogućnošću ranijeg početka primene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja i MRS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške: 'Definicija materijalnosti' (Izmene)

Izmene standarda stupaju na snagu za period počev od 1. januara 2020. godine ili kasnije sa mogućnošću ranijeg početka primene. Izmene pojašnjavaju definiciju materijalnosti i način na koji se primjenjuje. Nova definicija navodi da, 'Informacija je materijalna ako njeno izostavljanje ili pogrešno prikazivanje može da utiče na odluke koje primarni korisnici finansijskih izveštaja opšte namene donose na osnovu tih finansijskih izveštaja, koji pružaju finansijske informacije u vezi sa konkretnim društvom koje izveštava. Pored toga, objašnjenja koja prate definiciju su poboljšana. Izmjene i dopune su takođe dovele do toga da definicija materijalnosti bude konzistentna kroz sve MSFI standarde. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.'

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

- f) Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu (nastavak)
- Reforma benchmark-a referentne kamatne stope - MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7 (Izmene)

Izmene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, te se moraju primenjivati retrospektivno. Ranija primena je dozvoljena. U septembru 2019. IASB je objavio izmene i dopune MSFI 9, MRS 39 i MSFI 7, kojima se završava prva faza rada kako bi se odgovorilo na učinke reforme međubankarskih ponuđenih stopa (IBOR) na finansijsko izveštavanje. Druga faza će se fokusirati na pitanja koja bi mogla uticati na finansijsko izveštavanje kada se postojeća referentna kamatna stopa zameni kamatnom stopom bez rizika (RFR). Objavljene izmene se bave pitanjima koja utiču na finansijsko izveštavanje u periodu pre zamene postojeće referentne kamatne stope alternativnom kamatnom stopom i bave se implikacijama na posebne zahteve računovodstva hedžinga u MSFI 9 Finansijski instrumenti i MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i merenje, za koje je potrebna „forward-looking“ analiza. Izmene osigurale su privremene olakšice, primenjive na sve odnose hedžinga, koji su direktno pod uticajem reforme referentne kamatne stope, koji omogućuju nastavak računovodstva hedžinga tokom perioda neizvesnosti pre zamene postojeće referentne kamatne stope alternativnim, gotovo bezrizičnim kamatnim stopama. Postoje i izmene MSFI-ja 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja u vezi dodatnih obelodanjivanja oko neizvesnosti koja proizlaze iz reforme referentne kamatne stope. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Izmene)

Izmene su na snazi za godišnje periode izveštavanja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, a dozvoljena je ranija primena. Cilj izmena je promovisati doslednost u primeni zahteva pomazući kompanijama da utvrde da li je u izveštaju o finansijskom položaju, dugovi i druge obaveze s neizvesnim datumom dospeća potrebljno klasifikovati kao kratkoročne ili dugoročne. Izmene i dopune utiču na prezentaciju obaveza u izveštaju o finansijskom položaju i ne menjaju postojeće zahteve oko merenja ili vremena priznavanja bilo koje imovine, obaveze, prihoda ili rashoda, niti informacije koje društvo obelodanjuje o tim statkama. Takođe, izmene i dopune razjašnjavaju zahteve za klasifikacijom duga koji društvo može da podmiri izdavanjem vlastitih instrumenata kapitala. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (nastavak)

(g) Načelo stalnosti poslovanja ("going concern")

Finansijski izveštaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja ("going concern" konceptom), koje podrazumeva da će Banka nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predviđljivoj budućnosti.

(h) Usaglašenost potraživanja i obaveza

U skladu sa važećom zakonskom regulativom, Banka je izvršila usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza sa poveriocima i dužnicima Banke na dan 31. oktobar 2019. godine. Iznos neusaglašenih potraživanja iznosi RSD 151.667 hiljada, dok iznos neusaglašenih obaveza iznosi RSD 17.188 hiljada.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Banka konzistentno primenjuje usvojene računovodstvene politike u svim periodima prezentiranim u finansijskim izveštajima, izuzev odstupanja koja su uslovljena inicijalnom primenom MSFI 16, što je naglašeno kod računovodstvenih politika gde je inicijalna primena MSFI 16 imala uticaj. Osnovne računovodstvene politike primenjene kod sastavljanja računovodstvenih izveštaja za 2019. godinu navedene su dalje u tekstu.

(a) Pojedinačni finansijski izveštaji i konsolidacija

Ovi finansijski izveštaji predstavljaju pojedinačne finansijske izveštaje Banke u kojima nisu konsolidovani finansijski izveštaji sledećih zavisnih pravnih lica:

Kompanija	<u>Učešće</u>
Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom Raiffeisen Future a.d., Beograd	100%
Društvo za upravljanje investicionim fondovima Raiffeisen Invest a.d., Beograd	100%
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	100%

Banka je na isti datum sastavila i pripremila i konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Konsolidovani finansijski izveštaji Banke predstavljaju sub-konsolidovne finansijske izveštaje, budući da matična kompanija Banke priprema konsolidovane finansijske izveštaje Grupe (Napomena 2.a).

U skladu sa članom 30. Zakona o računovodstvu, Banka je odlučila da izvrši spajanje pojedinačnog godišnjeg izveštaja o poslovanju i konsolidovanog izveštaja o poslovanju u jedan izveštaj. U skladu sa navedenim, Banka kao matično lice se odlučila da godišnji pojedinačni izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikaže kao jedan izveštaj, koji će sadržati informacije od značaja za ekonomsku celinu u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(b) Poslovne promene u stranoj valuti

Poslovne promene u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, na način utvrđen propisima Narodne banke Srbije. Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u dinare prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa. Nemonetarne pozicije preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine, kao i kursne razlike nastale prilikom prevodenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa, iskazane su u bilansu uspeha Banke kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Potencijalne obaveze Banke u stranoj valuti na dan bilansa, preračunate su u dinare prema srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa.

Potraživanja i obaveze u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u dinare po srednjem kursu valute, koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspeha Banke, kao prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja obuhvataju:

Valuta	31.12.2019.	31.12.2018.
CHF	108,4004	104,9779
USD	104,9186	103,3893
EUR	117,5928	118,1946

(c) Prihodi i rashodi kamata

(i) Efektivna kamatna stopa

Prihodi i rashodi kamata se iskazuju u bilansu uspeha primenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa predstavlja stopu koja tačno diskonтуje buduće prilive i odlive tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili
- amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Pri obračunu efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, izuzev za kupljena ili odobrena kreditno-obezvredena finansijska sredstva, Banka pri proceni budućih novčanih tokova uzima u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i ECL. Za kupljena ili odobrena kreditno-obezvredena finansijska sredstva, kreditno-korigovana efektivna kamatna stopa se obračunava uz uzimanje u obzir očekivanih novčanih tokova, uključujući ECL.

Pri obračunu efektivne kamatne stope uzimaju se u obzir transakcioni troškovi i sve naplaćene ili plaćene naknade, koje su deo efektivne kamatne stope. Transakcioni troškovi su inkrementalni troškovi koji se mogu direktno pripisati emitovanju ili otuđenju nekog finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(i) Efektivna kamatna stopa (nastavak)

Naknade koje se uključuju u obračun efektivne kamatne stope obuhvataju:

- Naknade za odobrenja primljene od strane Banke pri emitovanju ili sticanju finansijskog sredstva. Takve naknade uključuju plaćanja za procenu finansijskog stanja dužnika, procenu i registrovanje garancija, kolateralu i drugih sredstava obezbeđenja, pregovaranje o uslovima instrumenata, pripremu i procesiranje dokumenata i zatvaranje transakcije. Ove naknade su integralni deo procesa odobrenja finansijskog instrumenta;
- Naknada primljena od strane Banke za preuzetu obavezu za nepovučeni kredit, kada preuzeta obaveza za nepovučeni kredit nije vrednovana po FVTPL i postoji mogućnost da će Banka uči u specifičan kreditni aranžman. Ove naknade predstavljaju kompenzaciju za kontinuirano angažovanje u procesu akvizicije finansijskog instrumenta. Ako preuzeta obaveza za nepovučeni kredit istekne, a Banka nije odobrila kredit, ova naknada se priznaje kao prihod po osnovu isteka preuzete obaveze komitovanja;
- Naknade odobrenja plaćene pri emitovanju finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti. Ove naknade su integralni deo procesa kreiranja ili kontinuiranog angažovanja u vezi sa finansijskom obavezom. Banka razlikuje naknade i troškove koji su integralni deo efektivne kamatne stope za finansijsku obavezu od troškova odobrenja i transakcionih troškova koji se odnose na pravo pružanja usluga, poput usluga upravljanja investicijama.

Sve naknade koje se uključene u obračun efektivne kamatne stope se priznaju u bilansu uspeha uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope, izuzev kod finansijskih instrumenata koji nemaju predefinisan anuitetni plan, kao što su okvirne linije, kreditne kartice i overdraft, gde se za priznavanje prihoda od naknada koje čine deo efektivne kamatne stope koristi proporcionalni metod.

Naknade koje nisu deo efektivne kamatne stope finansijskog instrumenta i priznaju se u skladu sa MSFI 15 uključuju:

- Naknade za servisiranje kredita;
- Naknada za preuzetu obavezu za nepovučeni deo kredita primljena od strane Banke, kada se pruzeta obaveza za nepovučeni kredit vrednuje po FVTPL, i mala je verovatnoća da će Banka uči u specifičan kreditni aranžman;
- Naknade za sindicirane kredite, primljene od strane Banke koja organizuje kreditiranje, i ne zadržava ni deo kreditnog posla za sebe (ili zadržava deo po istoj efektivnoj kamatnoj stopi za uporedive rizike kao i drugi učesnici).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(ii) Amortizovana vrednost i bruto knjigovodstvena vrednost

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstava iznos po kome je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza vrednovani u trenutku inicijalnog priznavanja umanjena za oplate glavnice i uvećana ili umanjena za kumulativnu amortizaciju, obračunatu korišćenjem efektivne kamatne stope, razlike između inicijalnog iznosa i iznosa na dospeću i, za finansijska sredstva, korigovana za očekivani kreditni gubitak (ili obezvređenje nastalo u periodu pre 1. januara 2018. godine).

Bruto knjigovodstvea vrednost finansijskog sredstva je amortizovana vrednost finansijskog sredstva pre umanjenja za očekivani kreditni gubitak.

(iii) Obračun prihoda i rahoda kamata

Efektivna kamatna stopa za finansijska sredstva i obaveze se obračunava pri inicijalnom priznavanju finansijskog sredstva ili obaveze. Pri kalkulaciji prihoda i rashoda kamata, efektivna kamatna stopa se primenjuje na bruto knjigovodstvenu vrednost sredstva (ukoliko sredstvo nije kreditno-obezvređeno) ili amortizovanu vrednost obaveza. Efektivna kamatna stopa se revidira i po osnovu promene fer vrednosti hedža na daum kada počinje amortizacija promene fer vrednosti hedža.

Za finansijska sredstva koja su postala kreditno-obezvređena nakon inicijalnog priznavanja, prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Ukoliko finansijsko sredstvo nije više kreditno-obezvređeno, obračun prihoda od kamate se ponovo vrši na bruto bazi tj. kamata se obračunava primenom efektivna kamatna stopa na bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

Za finansijska sredstva koja su kreditno-obezvređena u trenutku inicijalnog priznavanja, prihod od kamate se obračunava primenom kreditno-prilagođene kamatne stope na amortizovanu vrednost finansijskog sredstva. Obračun prihoda od kamate se ne vraća na bruto osnovicu ni kada se kreditni rizik sredstva poboljša.

Detaljno objašnjenje kada se finansijsko sredstvo smatra kreditno-obezvređenim je dato u okviru napomene 3 (k) (viii).

(iv) Prezentacija

Prihod od kamata obračunat primenom metode efektivne kamatne stope, prikazan u okviru bilansa uspeha ili ostalog rezultata uključuje:

- Kamatu ana finansijska sredstva i obaveze koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti;
- Kamatu na dužničke instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat;
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu novčаниh tokova rizika promene u kamatnim novčanim tokovima, u istom periodu u kome hedžovani novčani tok utiče na prihod/rashod kamata; i
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu fer vrednosti rizika promene kamatnih stopa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(c) Prihodi i rashodi kamata (nastavak)

(iv) Prezentacija (nastavak)

Rashodi kamata obračunat primenom metode efektivne kamatne stope, prikazan u okviru bilansa uspeha ili ostalog rezultata uključuju:

- Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanoj vrednosti; i
- Efektivni deo promene u fer vrednosti kvalifikovanog hedžing derivata u hedžingu novčanih tokova rizika promene u kamatnim novčanim tokovima, u istom periodu u kome hedžovani novčani tok utiče na prihod/rashod kamata.

Prihodi i rashodi kamata po osnovu finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovini se javljaju u ograničenim i izolovanim slučajevima, pa se prikazuju zajedno sa svim ostalim promenama u fer vrednosti sredstava i obaveza namenjenih trgovaju u okviru neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata.

Prihodi i rashodi od kamata na ostala finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha se prikazuju u okviru neto prihoda od ostalih finansijskih instrumenata po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

(d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili finansijske obaveze su uključeni u obračun prihoda i rashoda od kamate uz primenu metode efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija se priznaju u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena. Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa u stranoj valuti i u dinarima, poslove garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

Rashodi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je korespondentna usluga izvršena.

(e) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovaju

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovaju uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza namenjenih trgovaju, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

(f) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu efekata promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika.

(g) Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Neto dobitak/(gubitak) po osnovu finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha uključuje dobitke umanjene za gubitke po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, uključujući i sve realizovane i nerealizovane promene fer vrednosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(h) Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi se priznaju u trenutku kada se ustanovi pravo Banke da primi dividendu.

Prihod od dividendi se iskazuje u okviru pozicije Ostali poslovni prihodi.

(i) Lizing

Računovodstvena politika primenjena nakon 1. januara 2019. godine

Na datum početka ugovora, Banka procenjuje da li ugovr predstavlja lizing ili sadrži lizing. Ugovor je lizing ili sadrži lizing, ukoliko se ugovorom prenosi pravo kontrole korišćenja konkretnog sredstva za određeni period vremena u zamenu za naknadu.

(i) Banka kao korisnik lizinga

Banka primenjuje jedan model priznavanja i vrednovanja za sve lizing transakcije, izuzev za kretkoročni lizing i lizing sredstava male vrednosti. Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga i pravo korišćenja sredstva.

Pravo korišćenja sredstva

Banka priznaje pravo korišćenja sredstva na datum početka lizinga (tj. datum kada je odnosno sredstvo raspoloživo za korišćenje). Pravo korišćenja sredstva se inicijalno vrednuje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje iznos priznate obaveze po osnovu lizinga, inidijalne direktne troškove, plaćanja na datum ili pre datuma početka lizinga, procenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja u prvobitno stanje, umanjeno za primljene podsticaje.

Naknadno vrednovanje prava korišćenja vrši se korišćenjem modela nabavne vrednosti, pri čemu se pravo korišćenja sredstva iskazuje u visini nabavene vrednosti umenjenje za amortizaciju i obezvređenje, korigovano za efekte ponovnog vrednovanja obaveze po osnovu lizinga.

Pravo korišćenja sredstva se amortizuje pravolinijski tokom lizing perioda.

Pravo korišćenja sredstva je iskazano u okviru napomene 20 na bilansnoj poziciji Nekretnine, postrojenja i oprema.

Obezvređenje prava korišćenja sredstvase vrši u skladu sa računovodstvenom politikom obelodanjenom u Napomeni 3(s) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine.

Obaveze po osnovu lizinga

Na datum početka lizinga, Banka priznaje obaveze po osnovu lizinga koje se vrednuju u visini neto sadašnje vrednosti budućih lizing plaćanja tokom lizing perioda. Lizing plaćanja uključuju fiksna plaćanja (umanjena za podsticaje), varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope i očekivanu garantovanu rezidualnu vrednost. Lizing plaćanja uključuju i cenu korišćenja opcije otkupa, ukoliko postoji razumna verovatnoća da će ova opcija biti korišćena, kao i penale za prevremen i raskid ugovora, ukoliko je lizing period određen na bazi prepostavke da će ugovor biti prevremeno raskiut. Varijabilna lizing plaćanja koja ne zavise od indeksa ili stope se priznaju kao troškovi u periodu kada su se desile okolnosti koje su uslovile takva plaćanja.

Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze po osnovu lizinga se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(i) Lizing (nastavak)

(ii) Banka kao davalac lizinga

Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na korisnika lizinga. Prihodi od zakupa koji proističu iz ugovora o operativnom lizingu se priznaju u bilansu uspeha ravnomerno pravolinijski, tokom perioda trajanja lizinga.

Računovodstvena politika primenjena pre 1. januara 2019. godine

Lizing je klasifikovan kao finansijski u slučaju kada su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Banku. Lizing je klasifikovan kao operativni u slučaju kada koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga nisu preneti na Banku. Banka ne daje sredstva u finansijski ili operativni lizing, odnosno javlja se isključivo kao korisnik finansijskog ili operativnog lizinga.

(i) Obaveze po osnovu lizinga

Sva plaćanja po osnovu operativnog lizinga evidentiraju se kao trošak u bilansu uspeha, ravnomerno pravolinijski tokom trajanja lizinga. Primljeni podsticaji se priznaju kao sastavni deo ukupnih troškova lizinga, tokom trajanja lizinga.

Minimalna plaćanja po osnovu lizinga se dele između troška kamata i smanjenja neizmerene obaveze. Trošak kamate po osnovu finansijskog lizinga se alocira na period trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveza.

Potencijalne zakupnine se obuhvataju tako što se minimalna plaćanja po osnovu lizinga koriguju tokom preostalog perioda lizinga, kada se potvrdi korekcija lizinga.

(ii) Sredstva uzeta na lizing

Sredstva koje Banka koristi po osnovu lizinga kod koga su sve koristi i rizici koji proističu iz vlasništva nad predmetom lizinga preneti na Banku su iskazana u bilansu stanja Banke. Sredstva uzeta na finansijski lizing se inicijalno vrednuju po vrednosti koja je jednaka fer vrednosti sredstava-predmeta lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, ukoliko je ova vrednost niža. Naknadno vrednovanje sredstava uzetih na finansijski lizing se vrši po računovodstvenoj politici koja se primenjuje za konkretno sredstvo.

Zakupi prostora koji se koristi za filijale i ekspoziture se prvenstveno obuhvataju kao operativni lizing. Ukupna plaćanja po osnovu operativnog lizinga se priznaju u bilansu uspeha ravnomerno pravolinijski tokom trajanja lizinga. Sredstva koja Banka koristi po osnovu operativnog lizinga se klasifikuju kao operativni lizing i ne iskazuju se u bilansu stanja Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(j) Porezi i doprinosi

(i) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Shodno važećim zakonskim propisima, obveznik poreza na dobit je dužan da sam obračuna porez na dobit za poreski period za koji se podnosi i poreska prijava. Prilikom obračuna poreza na dobit za 2019. godinu primenjena je stopa poreza na dobit od 15% (2018.: 15%).

Poreska osnovica iskazana u poreskom bilansu, se utvrđuje uskladištanjem dobiti iskazane u bilansu uspeha. Za utvrđivanje oporezive dobiti Banka je izvršila uskladištanje rashoda i prihoda, koji su prikazani u bilansu uspeha, u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

(ii) Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez obračunava se korišćenjem metoda utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike nastale iz razlike između poreske osnove potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike.

Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će verovatno postojati oporeziva dobit od koje se prenosi poreski gubitak i krediti mogu umanjiti. Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka ponovo procenjuje priznata odložena poreska sredstva i umanjuje ih za iznos za koji ne postoji verovatna oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu umanjiti.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, Banka ponovo procenjuje nepriznata odložena poreska sredstva i priznaje prethodno nepriznato odloženo poresko sredstvo u meri u kojoj je postalo verovatno da će budući oporezivi dobitak dozvoliti povraćaj odloženog poreskog sredstva.

Odložena poreska sredstva i obaveze se obračunavaju po poreskoj stopi čija se primena očekuje u periodu kada će se sredstvo realizovati odnosno obaveza izmiriti. Na dan 31. decembra 2019. godine, odložena poreska sredstva i obaveze obračunati su po stopi od 15% (31. decembar 2018. godine: 15%). Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist bilansa uspeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se evidentira direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

(iii) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti

(i) Priznavanje

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva ili obaveze se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Finansijski instrumenti inicijalno se vrednuju po fer vrednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha inicijalno se priznaju po fer vrednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

(ii) Klasifikacija

MSFI 9 sadrži novu klasifikaciju i pristup vrednovanju finansijskih sredstava koji reflektuje poslovni model za upravljanje sredstvima i karakteristike tokova gotovine finansijskih sredstava.

Banke finansijska sredstva klasificuju u sledeće četiri kategorije:

- Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (AC),
- Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI),
- Finansijska sredstva koja se obavezno vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (obavezno po FVTPL) i
- Finansijska sredstva koja se opciono vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (opciono po FVTPL).

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ako su ispunjena oba sledeća uslova i sredstva nisu označena kao FVTPL:

- Cilj poslovnog modela za upravljanje sredstvima je naplata ugovorenih tokova gotovine;
- Ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume tokova gotovine koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici.

Cilj poslovnog modela može biti držanje finansijskih sredstava u cilju naplate ugovorenih novčanih tokova, čak i kad se dese, ili se očekuju neke prodaje finansijskih sredstava. MSFI 9 daje sledeće primere prodaje koje mogu biti konzistentne sa poslovnim modelom "držanje radi naplate":

- Prodaja usled povećanja kreditnog rizika finansijskog sredstva;
- Prodaje su retke (čak i ako su značajne), ili su beznačajne pojedinačno i u sumi (čak i ako su česte);
- Prodaja se sprovodi blizu roka dospeća finansijskog sredstva i priliv od prodaje približno odgovara naplati preostalih ugovorenih tokova gotovine.

Ukoliko Banka proda više od 10% portfolia (knjigovodstvene vrednosti) tokom trogodišnjeg perioda smatra, to se smatra "više nego retkim", osim ako su te prodaje nematerijalne same po sebi.

"Blizu dospeća" se tumači slično kao u slučaju uputsva definisanih MRS 39 u pogledu prodaje finansijskih sredstava koja se drže do dospeća. Dospeće kraće od 3 meseca se može posmatrati kao „blizu dospeća“.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

Finansijsko sredstvo se klasificuje kao FVOCI, ako pripada poslovnom modeli čiji ciljevi su i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaja finansijskih sredstava; i ugovoreni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume, pri čemu se tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice.

Pri inicijalnom priznavanju vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja, Banka može neopozivo izabrati opciju da naknadne promene u fer vrednosti prikazuje u ostalom rezultatu. Ovaj izbor se sprovodi za svaku pojedinačnu investiciju posebno i suštinski se primenjuje na strategijska ulaganja koja se ne konsoliduju metodom pune konsolidacije.

Sva druga finansijska sredstva – t.j. finansijska sredstva koja ne ispunjavaju kriterijume klasifikacije koja podrazumevaju naknadno vrednovanje po amortizovanoj vrednosti ili FVOCI se klasificuju kao finansijska sredstva koja se naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje promene fer vrednosti u bilansu uspeha. Dodatno, Banka ima opciju da prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva nepozivo opredeli to finansijsko sredstvo kao FVTPL, ako to eliminiše ili značajno umanjuje nekonistentnost prilikom vrednovanja i priznavanja – t.j. "računovodstveno neslaganje" – koje bi u suprotnom nastalo usled vrednovanja sredstava i obaveza, odnosno priznavanje dobitaka i gubitaka, na drugoj osnovi.

Finansijsko sredstvo će se klasifikovati u jednu od napred navedenih kategorija pri inicijalnom priznavanju.

Identifikovanje poslovног modela

Banka poslovni model utvrđuje na nivou grupe finansijskih sredstava, budući da ovakav pristup najbolje odražava način upravljanja finansijskim sredstvima i način informisanja ključnog rukovodstva Banke.

Sledeći se razmatra kao dokaz kada se određuje koji poslovni model je relevantan:

- Kako se ocenjuju performanse poslovног modela (i finansijskih sredstava u okviru tog modela) i kako se izveštava ključno rukovodstvo;
- Rizici koji utiču na performanse poslovног modela (i finansijskih sredstava u okviru tog poslovног modela) i način na koji se upravlja ovim rizicima;
- Kako se nagrađuju menadžeri – npr. da li se nadoknade određuju na bazi fer vrednosti sredstava kojima se upravlja ili na bazi naplate ugovornih tokova gotovine;
- Učestalost, vrednost i vreme prodaje finansijskih instrumenata u prethodnom periodu, razlozi za takvu prodaju i očekivanja Banke o prodaji u budućnosti i
- Da li su prodajna aktivnost i prikupljanje ugovornih tokova gotovine regularni ili incidentalni za poslovni model ("hold-to-collect" vs "hold and sell" poslovni model).

Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i ona kojima se upravlja i čije performance se vrednuju po fer vrednosti, se vrednuju kao FVTPL.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

Analize karakteristika ugovorenih tokova gotovine

Kada Banka odredi da je poslovni model za određeni portfolio držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih tokova gotovine (ili i naplata ugovorenih tokova gotovine i prodaje finansijskih sredstava), potrebno je proceniti da li ugovorni uslovi finansijskog sredstva daju pravo na naplatu tokova gotovine na određene datume koji predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate na preostali deo glavnice. Za ovu svrhu, glavnica je definisana kao fer vrednost finansijskog sredstva prilikom inicijalnog priznavanja. Kamata je definisana kao naknada za vremensku komponentu vrednosti novca i za kreditni rizik za preostali deo glavnice tokom određenog perioda vremena, druge osnovne rizike i troškove u vezi za kreditiranjem, kao i profitnu margin. Ova analiza se sprovedi na nivou pojedinačnog instrumenta prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva.

Prilikom analize da li se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate, Banka razmatra ugovorne uslove instrumenata. Ovakva analiza podrazumeva ocenu da li finansijsko sredstvo sadrži ugovorne uslove koji mogu da promene vreme ili iznos ugovorenog novčanog toka, koji uslovljavaju kršenje uslova da se ugovoreni tokovi gotovine odnose isključivo na naplatu glavnice i kamate. Banka razmatra:

- Budući događaji koji menjaju iznos i vreme novčanih tokova;
- „Leverage“;
- Prevremene otplate, produženje roka instrumenta,
- Da li je naplata potraživanja je uslovljena specifičnim sredstvima ili tokovima gotovine (npr. tzv. „non-recourse“ krediti);
- Klauzule koje modifikuju vremensku vrednost novca (npr. periodično resetovanje kamatne stope);
- Ugovorne klauzule koje vezuju vrednost instrumenta za određenu varijablu (u nastavku: „contractually linked“ instrumenti).

„Non-recourse“ krediti – U nekim slučajevima, krediti plasirani od strane Banke koji su obezbeđeni kolateralom dužnika limitiraju pravo Banke na novčani tok koji proističe iz kolaterala koji služi kao obezbeđenje. Banka koristi procenu pri oceni da li ovi krediti zadovoljavaju SPPI test. Pri ovoj proceni, Banka razmatra sledeće informacije:

- Da li ugovorni uslovi precizno definišu iznos i rokove naplate kredita;
- Odnos fer vrednosti kolaterala i iznosa kolateralizovanog finansijskog sredstva;
- Mogućnost i nameru dužnika da izvrši ugovorena plaćanja, bez obzira na pad vrednosti kolaterala;
- Da li je dužnik regularno pravno lice ili pravno lice sa posebnom namenom (special-purpose entity);
- Izloženost Banke riziku gubitka sredstva u poređenju sa kreditom sa pravom na naplatu ukupnog potraživanja (full-recourse);
- Stepen do koga kolateral predstavlja ukupan ili značajan deo sredstava dužnika; i
- Da li će Banka imati koristi od povećanja vrednosti kolaterala.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(ii) Klasifikacija (nastavak)

„Contractually linked“ instrumenti – Svaki od ovih instrumenata ima subordinirani rang koji određuje redosled kojim se novčani tokovi generisani od strane pool-a investicija raspoređuju na instrument. Takav instrument zadovoljava SPPI test samo ukoliko su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- Ugovorni uslovi instrumenta su takvi da daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test, bez potrebe da se analizira relevantni pool finansijskih instrumenata;
- Relevantni pool finansijskih instrumenata (i) sadrži jedan ili više instrumenata daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test; i (ii) može sadržati instrumente, kao što su derivati, koji redukuje varijabilnost nočanih tokova instrumenata pod (i) i kombinovani novčani tokvi (instrumenata pod (i) i (ii)) daju pravo na novčani tok koji zadovoljava SPPI test; ili usaglašava novčane tokove „contractually linked“ instrumenta sa novčanim tokovima pool-a relevantnih instrumenata pod (i), koje proističu iz razlike da li je kamatna stopa fiksna ili varijuabilna ili valute ili roka za novčani tok; i
- Izloženost kreditnom riziku „contractually linked“ instrumenta je jednada ili manja nego izloženost kreditnom riziku relevantnog pool-a finansijskih instrumenata.

U 2018. godini, IASB je izdao izmenu MSFI 9 koji se odnosi na prevremene otplate sa negativnom naknadom. Negativna naknada nastaje kada ugovorni uslovi dopuštaju dužniku da isplati instrument pre njegove ugovorne dospelosti, ali iznos prevremene otplate može biti niži od preostalog iznosa glavnice i kamate. Da bi se kvalifikovao za merenje po amortizovanoj vrednosti, negativna nakanada mora biti "razumna kompenzacija za prevremeno raskidanje ugovora". U suprotnom, finansijski instrumenti se vrednuju bavezno po FVTPL.

Modifikacija vremenske vrednosti novca i Benchmark test

Vremenska vrednost novca je element kamate koji se odnosi samo na protok vremena (MSFI 9.B4.1.9A) tj. ne uzima u obzir druge rizike (kreditni, likvidnost itd.) ili troškove (administrativni itd.) povezane sa držanjem finansijskog sredstva.

U nekim slučajevima, vremenska vrednost novca može biti modifikovana. To će biti slučaj, na primer, ako se kamatna stopa finansijskog sredstva periodično menja, ali učestalost promene se ne poklapa sa periodom kamatne stope. U ovom slučaju, Banka mora proveriti da li ugovoreni tokovi gotovine i dalje predstavljaju isključivo naplatu glavnice i kamate tj. da modifikacija ne menja zančajno tokove gotovine u odnosu na tokove gotovine "perfektnog" referentnog instrumenta. Ova procena nije opcija predviđena računovodstvenim politikama i ne može biti izbegнута zaključkom da će instrument, u odsustvu takvog vrednovanja, biti vrednovan po fer vrednosti. Za sledeće navedene glavne ugovorne karakteristike, koje mogu potencijalno modifikovati vremensku vrednost novca, primenjuje se benchmark test:

- Frekvencija resetovanja kamatne stope se ne poklapa sa periodom kamatne stope,
- "Lagging" indikator,
- "Smoothing" klauzula,
- Grejs period,
- Stopa prinosa sa sekundarnog tržišta.

Reklasifikacija

Finansijska sredstva se ne reklasifikuju nakon inicijalnog priznavanja, izuzev u periodaima nakon promene poslovног modela za upravljanje finansijskim sredstvima od strane Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(iv) Modifikacija ugovornih uslova

Finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva modifikovani, Banka procenjuje da li su novčani tokovi od modifikovanog sredstva značajno različiti od inicijalno ugovorenih.

Ukoliko su novčani tokovi značajno različiti, onda se smatra da je ugovorno pravo na novčane tokove koji proističu iz originalnog finansijskog instrumenta isteklo. U tom slučaju, dolazi do prestanka priznavanja originalnog finansijskog sredstva (napomena 3 (k) (iii)), a novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrednosti uvećanoj za kvalifikovane transakcione troškove. Naknade primljene kao deo modifikacije ugovora se računovodstveno evidentiraju na sledeći način:

- Naknade koje su uzete u obzir pri utvrđivanju fer vrednosti novog sredstva i naknade koje predstavljaju nadoknadu kvalifikovanih transakcionih torškova se uključuju u inicijalno vredovanje sredstava; i
- Ostale naknade se evidentiraju u bilansu uspeha kao deo dobitaka ili gubitaka na prestanku priznavanja.

Ukoliko se novčani tok modifikuje kod dužnika koji je u finansijsim poteškoćama, onda je često cilj modifikacije maksimiranje naplate orginalnog ugovorenog novčanog toka, a ne izdavanje novog finansijskog srestva sa značajno različitim uslovima. Ukoliko Banka planira da modifikuje finansijsko sredstvo na način koji će rezultirati u oprostu dela duga, Banka prvo razmatra da li deo finansijskog sredstva treba da bude otpisan pre modifikacije. Ovaj pristup utiče na rezultat kvalitativne procene kriterijuma za modifikaciju i najčešće rezultira ishodom da kvantitativni kriterijumi za prestanak priznavanja nisu ispunjeni u ovakvim slučajevima.

Ukoliko modifikacija finansijskog sredstva koje se vrednuje po amortizovanoj vredosti ili FVOCI ne rezultira u prestansku priznavanja finansijskog sredstva, Banka rekalkuliše bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Za finansijska sredstva sa varijabilnom kamatom stopom, originalna efektivna kamatna stopa, koja se koristi za kalkulaciju dobitaka ili gubitaka na modifikaciji, se koriguje na način da odslikava tekuća tržišna kretanja u trenutku modifikacije. Nastali troškovi ili naknade ili primljene naknade kao deo procesa modifikacije koriguju bruto knjigovodstvenu vrednost modifikovanog finansijskog sredstva i amortizuju se tokom preostalog veka trajanja modifikovanog finansijskog sredstva.

Ukoliko se modifikacija vrši zbog finansijskih teškoća dužnika, onda se dobici ili gubici priznaju zajedno sa rashodima po osnovu obezvređenja. U ostalim slučajevima, ovi dobici ili gubici se priznaju kao prihod od kamate uz korišćenje metode efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(iv) Modifikacija ugovornih uslova (nastavak)

Finansijske obaveze

Banka prestaje sa priznavanjem finansijske obaveze kada su ugovorni uslovi modifikovani i novčani tokovi modifikovane obaveze se značajno razlikuju od inicijalno ugovorenih. U ovom slučaju, nova finansijska obaveza, na bazi modifikovanih uslova, se priznaje po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti obaveze koja se isknjižava i plaćene nadoknade se priznaje u bilansu uspeha. Plaćena nadoknada uključuje preneto nefinansijsko sredstvo, ukoliko postoji, i procenjenu obavezu, uključujući novu modifikovanu finansijsku obavezu.

Ukoliko modifikacija finansijske obaveze ne rezultira u prestansku priznavanja finansijske obaveze, Banka rekalkuliše amortizovanu vrednost finansijske obaveze diskontovanjem modifikovanog ugovorenog toka gotovine uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope i eventualnu razliku priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Za finansijske obaveze sa varijabilnom kamatom stopom, originalna efektivna kamatna stopa, koja se koristi za kalkulaciju dobitaka ili gubitaka na modifikaciji, se koriguje na način da odslikava tekuća tržišna kretanja u trenutku modifikacije. Nastali troškovi ili naknade ili primljene naknade kao deo procesa modifikacije koriguju knjigovodstvenu vrednost modifikovane finansijske obaveze i amortizuju se tokom preostalog veka trajanja modifikovane finansijske obaveze putem rekalkulacije efektivne kamatne stope instrumenta.

(v) Netiranje

Finansijska sredstva i obaveze se netiraju i neto iznos se prikazuje u bilansu stanja samo u slučajevima kada Banka ima pravni osnov za netiranje priznatih iznosa i kada namerava da plaćanje i naplatu sprovede na neto bazi ili pak da zatvori sredstvo i izmiri obavezu istovremeno.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo ukoliko je to dozvoljeno određenim MSFI-a, ili pak za dobitke i gubitke koji proističu iz grupe sličnih transakcija, kao što je slučaj sa transakcijama sa finansijskim instrumentima namenjenim trgovanju.

(vi) Vrednovanje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze predstavlja vrednost koja se dobija kada se inicijalna vrednost finansijskog sredstva ili obaveze umanji za otplate glavnice i uveća, odnosno umanji za akumuliranu amortizaciju, obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope na razliku između inicijalne vrednosti i nominalne vrednosti na dan dospeća, umanjen za obezvređenje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(vii) Vrednovanje po fer vrednosti

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije na datum transakcije. Fer vrednost obaveza odslikava rizik nemogućnosti izmirenja

Fer vrednost se određuju primenom kotiranih cena na aktivnom tržištu za određeni finansijski instrument na dan izveštavanja. Tržište se smatra aktivnim tržištem ukoliko transakcije sa sredstvima i obavezama imaju takvu frekvenciju i obim da omogućavaju informacije o cenama na kontinuiranoj osnovi.

Ukoliko tržište za određeni finansijski instrument nije aktivno, fer vrednost se utvrđuje na bazi dostupnih tržišnih informacija i modela vrednovanja koje Banka koristi. Cilj korišćenja modela vrednovanja je da se utvrdi cena po kojoj bi se redovna transakcija prodaje sredstva ili transfera obaveza sprovela između učesnika na tržištu na dan vrednovanja po trenutno važećim tržišnim uslovima. Tri najčešće korišćena modela vrednovanja su tržišni model, troškovni model i prihodni model. U nekim slučajevima može se koristiti samo jedan model vrednovanja, dok je u nekim slučajevima neophodno korišćenje više različitih modela vrednovanja. Ukoliko se za procenu fer vrednosti koristi više različitih modela vrednovanja, rezultati (tj. indikativni iznosi za fer vrednost) se ocenjuju uzimajući u obzir prihvatljivost raspona vrednosti dobijenih primenom tih modela. Fer vrednost se utvrđuje kao iznos u okviru dobijenog raspona koja na najbolji način odražava fer vrednost u datim uslovima. Inputi koji se koriste pri primene modela vrednovanja predstavljaju tržišna očekivanja i odražavaju kombinaciju rizika i prinosa koji su svojstveni određenom finansijskom instrumentu. Banka prilagođava modele vrednovanja i testira njihovu adekvatnost korišćenjem cena ostvarenih u tržišnim transakcijama za isti instrument ili pak na bazi drugih raspoloživih tržišnih informacija.

Najbolji indikator fer vrednosti finansijskog instrumenta kod inicijalnog priznavanja je cena koja proističe iz same transakcije tj. fer vrednost dobijene ili date naknade, izuzev u slučaju kada je fer vrednost instrumenta određena na bazi cena postignutih u drugim transakcijama na tržištu za isti taj instrument (tj. bez modifikovanja ili prilagođavanja) ili na bazi modela vrednovanja koji koriste isključivo tržišne podatke.

Banka priznaje transfer između različitih nivoa hijararhije fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda tokom koga se navedena promena desila.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje

Banka priznaje ispravku vrednosti za očekivane kreditne gubitke (dalje u tekstu: ECL) za sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju kao FVTPL:

- Finansijska sredstva koja su dužnički instrumenti;
- Izdate finansijske garancije; i
- Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita.

Ispravka vrednosti se ne priznaje po osnovu vlasničkih instrumenata.

U skladu sa MSFI 9, Banka primenjuje trostopeni model obezvredjenja na osnovu promena kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje. Ovaj model zahteva da se finansijski instrument koji nije obezvredjen prilikom inicijalnog priznavanja klasificuje u Nivo (dalje u tekstu: Stage) 1 i da mu se stalno prati kreditni rizik. Ako se identificuje značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijski instrument se premešta u Stage 2, ali se još ne smatra obezvredjenim. Ako je finansijski instrument obezvredjen, onda se premešta u Stage 3.

12-mesečni ECL je deo ECL koji proističe iz događaja koji uslovjavaju default finansijskog instrumenta koji je moguć u roku od 12 meseci nakon izveštajnog datuma. Finansijski instrumenti kod kojih je priznat 12-mesečni ECL predstavljaju „Stage 1“ finansijske instrumente.

Life-time ECL je ECL koji rezultira iz događaja koji uslovjavaju default finansijskog instrumenta koji je moguć tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta. Finansijski instrumenti kod kojih je priznat life-time ECL, ali koji nisu kreditno-obezvredjeni, predstavljaju „Stage 2“ finansijske instrumente.

Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 1 obračunavaju se u iznosu koji je jednak delu očekivanih životnih kreditnih gubitaka, koji se mogu rezultovati default-om u narednih 12 meseci. Očekivani kreditni gubici za finansijski instrument u Stage 2 ili 3 se obračunavaju na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka tokom celog perioda trajanja finansijskog instrumenta, odnosno njegovog životnog veka. Prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka potrebno je razmotriti informacije koje se odnose na budućnost. Kupljeni ili plasirani kreditno-obezvredjeni finansijski instrumenti predstavljaju ona finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredena prilikom inicijalnog priznavanja i njihov očekivani kreditni gubitak se uvek obračunava na bazi očekivanih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta (Stage 3).

Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak life-time ECL, izuzev kod sledećih instrumenata, kod kojih se koristi 12-mesečni ECL:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti za koje je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na izveštajni datum; i
- Ostali finansijski instrumenti kod kojih se kreditni rizik nije značajno povećao u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.****3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)****(k) Finansijski instrumenti (nastavak)****(viii) Obezvređenje (nastavak)**

Sa stanovišta praktične primene, u Banci se podrazumeva da za hartije od vrednosti koje imaju investicioni rejting ne treba da se procenjuje da li se kreditni rizik hartije od vrednosti značajno povećao. Za ove svrhe investicioni rejting je definisan od strane priznatih ehternih rejting agencija kao rejting u rasponu AAA-BBB (Standard's & Poor's, Fitch) i Aaa-Baa (Moody's). Ukoliko informacija od priznate eksterne rejting agencije nije raspoloživa, ekvivalenti interni rejtinzi mogu biti mapirani u eksterne rejtinge. Ovo mapiranje treba da pođe od perspektive tržišnih učesnika, uzimajući u obzir sve uslove i okolnosti u vezi sa hartijom od vrednosti. U situacijama kada eksterni ili interni nije raspoloživ, može se koristiti verovatnoća default-a koja je ekvivalentna investicionom rejtingu, ukoliko je raspoloživa.

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanoj vrednosti i FVOCI predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih prepostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

- Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
- Izbor odgovarajućih modela i prepostavki za merenje očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orientisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
- Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Za Banku kreditni rizik potiče od rizika finansijskog gubitka, ukoliko bilo koji od naših korisnika, klijenata ili ugovornih strana na tržištu ne ispunjava svoje ugovorne obaveze prema nama. Kreditni rizik proizlazi uglavnom od međubankarskih, komercijalnih i potrošačkih kredita i potraživanja, kao i kreditnih obaveza koje proizilaze iz takvih kreditnih aktivnosti, ali mogu takođe proizaći iz vanbilansnih obaveza kao što su finansijske garancije, akreditivi i akceptni nalozi.

Banka je takođe izložena drugim kreditnim rizicima koji proizilaze iz investicija u dužničke hartije od vrednosti i druge izloženosti koje proizlaze iz aktivnosti trgovanja ("trading exposures"), uključujući portfolio finansijske aktive namenjene trgovaju i derivate, kao i poravnanja sa tržišnim ugovornim stranama i revers repo ugovore.

Procena kreditne izloženosti za potrebe upravljanja rizicima je složena i zahteva korišćenje modela, jer se izloženost menja sa promenama tržišnih uslova, očekivanih tokova gotovine i protoka vremena. Procena kreditnog rizika za određeni portfolio podrazumeva dodatne procene u vezi s verovatnoćom neizvršenja obaveza, odnosnih stopa gubitaka i korelacije default-a drugih ugovornih strana. Banka meri kreditni rizik koristeći verovatnoću default-a (PD), izloženost (EAD) i gubitak po defaultu (LGD). Ovo je preovlađujući pristup koji se koristi u svrhu merenja očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

ECL je verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka. Obračunavaju se na sledeći način:

- Finansijska sredstva koja nisu kreditno-obezvredjena na izveštajni datum: kao sadašnja vrednost svih očekivanih manjih naplata tj. razlike između novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- Finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredjena na izveštajni datum: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova;
- Preuzete obaveze za nepovučene kredite: kao sadašnja vrednost razlike između ugovorenih novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima ukoliko se nepovučeni kredit iskoristi i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- Izdate finansijske garancije: očekivana plaćanja u cilju namirenja korisnika garancije umanjena za iznos koji Banka očekuje da nadoknadi.

Restruktuirana finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva izmenjeni ili modifikovani ili je postojeće finansijsko sredstvo zamenjeno sa novim usled finansijskih poteškoća dužnika, onda se vrši procena da li je potrebno isknjižiti postojeće finansijsko sredstvo, a ECL se obračunava na sledeći način:

- Ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda su očekivani novčani tokovi od modifikovanog finansijskog sredstva uključeni u kalkulaciju manjka novčanih tokova koji se očekuje od postojećeg finansijskog sredstva;
- Ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda se očekivana fer vrednost novog sredstva tretira kao finalni novčani tok od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku prestanka priznavanja tj. isknjižavanja. Ovaj iznos je uključen u kalkulaciju manjka novčanih tokova od postojećeg finansijskog sredstva, koji se diskontuju od očekivanog datuma prestavnika priznavanja do izveštajnog datuma uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Kreditno-obezvredjena finansijska sredstva

Na svaki izveštajni datum, Banka procenjuje da li su finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i dužnički instrumenti koji se vrednuju kao FVOCI kreditno-obezvredjeni. Finansijsko sredstvo je kreditno-obezvredjeno kada se desio jedan ili više događaja sa negativnim efektom na procenjene buduće tokove gotovine za određeno finansijsko sredstvo. Dokaz da je finansijsko sredstvo kreditno obezvredjeno obuhvata raspoložive podatke o sledećim događajima:

- Znčajne finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- Kršenje ugovornih odredbi, kao na primer default ili kašnjenje u izmirenju obaveza;
- Banka dužniku, iz ekonomskim ili ugovornih razloga u vezi sa finansijskim teškoćama dužnika, menja kreditne uslove na način koji inače ne bi razmatrala;
- Postalo je očigledno da će dužnik bankrotirati ili biti reorganizovan na neki drugi način;
- Nestanak aktivnog tržišta za finansijsko sredstvo usled finansijskih teškoća;
- Kupovina ili izdavanje finansijskog sredstva uz visoki discount, što ukazuje na nastale kreditne gubitke.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka smatra da postoji značajno povećanje kreditnog rizika ako je ispunjen neki od sledećih kvantitativnih, kvalitativnih ili „back-stop“ kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Banka koristi kvantitativne kriterijime kao primarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Za kvantitativno određivanje nivoa rizika, Banka poredi „lifetime“ PD krivu na datum obračuna sa „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Za PD krivu na datum inicijalnog priznavanja formulišu se prepostavke o strukturi krive. S jedne strane, u slučaju visoko ocenjenih finansijskih instrumenata prepostavlja se da će se PD kriva vremenom degradirati. Sa druge strane, za nisko ocenjene finansijske instrumente prepostavlja se da će se PD kriva poboljšati tokom vremena. Stepen poboljšanja ili pogoršanja zavisiće od nivoa početnog kreditnog rejtinga. Kako bi se ove krive učinile uporedivim, obe se skaliraju na anualizovane PD-eve.

U opštem slučaju, smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika sa relativnim povećanjem PD-a od 250%, iako taj iznos može biti manji zbog nekoliko ograničavajućih faktora kao što su preostalo vreme trajanja finansijskog instrumenta i tip portfolija proizvoda.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Kvalitativni kriterijumi

Banka koristi kvalitativne kriterijume kao sekundarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Prebacivanje u Stage 2 se odvija kada su ispunjeni kriterijumi navedeni u daljem tekstu.

Za države, banke, portfolija pravnih lica i projektnog finansiranja, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- Spoljni tržišni indikatori;
- Promene ugovornih uslova;
- Promene pristupa upravljanju;
- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju na kvartalnoj osnovi na nivou pojedinačnog ugovora za sve grupe portfolija pravnih lica.

Za portfolio fizičkih lica, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- „Forbearance“ mere;
- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju mesečno na nivou pojedinačnog ugovora za ceo portfolio fizičkih lica.

Ograničavajući faktor – „Backstop“

Smatra se da je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika ako je dužnik u docnji više od 30 dana. U nekim ograničenim slučajevima, pretpostavka da finansijsko sredstvo sa docnjom dužom od 30 dana treba da bude prikazano u Stage 2 može biti opovrgнута. Ovi slučajevi se odnose na situacije kršenja praga od 30 dana kašnjenja, kada se za smatra da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika za finansijski instrument. Budući da je ovo osporiva pretpostavka, nema automatskog transfera u Stage 2, ali se vrši ažuriranje rejtinga dužnika od strane Odeljenja za kreditnu analizu, odnosno Odeljenja za upravljanje kreditnim rizikom u poslovima sa malim preduzećima. Nakon pregleda rejtinga, da li je potreban transfer u Stage 2 će se odrediti na bazi kvantitativnih kriterijuma. Ukoliko se provera rejtinga ne izvrši do sledećeg izveštajnog perioda, izloženost će biti preneta u Stage 2.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredenje (nastavak)

Definicija statusa neizmirenja obaveza („default“) i kreditno obezvredenog sredstva

Banka definiše finansijski instrument kao instrument u statusu neizmirenja obaveza tj. default-u, koji je u potpunosti uskladen sa definicijom obezvredenja, kada je ispunjen neki od sledećih kriterijuma:

Kvantitativni kriterijumi

Klijent je u docnji više od 90 dana u odnosu na ugovorene uslove plaćanja. Ova pretpostavka nije osporiva, finansijsko sredstvo kod kojeg postoji docnja preko 90 dana biće svrstano u Stage 3.

Kvalitativni kriterijumi

Klijent neće biti u stanju da izmiri obaveze pravovremeno i/ili u celosti, što ukazuje na to da je klijent u značajnim finansijskim poteškoćama. Ovo su neki od pokazatelja:

- Klijent je u dugoročnom restrukturiranju;
- Klijent je preminuo;
- Klijent je nesolventan;
- Klijent ne poštaje finansijske uslove;
- Aktivno tržište za to finansijsko sredstvo je nestalo zbog finansijskih poteškoća;
- Ustupci su odobreni usled finansijskih poteškoća;
- Izgledno je da će klijent ući u stečaj;
- Finansijska sredstva se prodaju sa značajnim popustima („deep discount“) koji odražavaju nastale kreditne gubitke.

Gore navedeni kriterijumi primjenjeni su na sve finansijske instrumente koje poseduje Banka i uskladjeni su sa definicijom neizmirenja obaveza (default) koja se koristi za potrebe internog upravljanja kreditnim rizikom. Default definicija dosledno se primjenjuje na modeliranje verovatnoća default-a (PD), izloženosti po default-u (EAD) i gubitka po default-u (LGD) tokom obračuna očekivanih gubitaka Banke.

Smatra se da instrument više nije u statusu neizmirenja obaveza (tj. da je oporavljen) kada više ne ispunjava nijedan od osnovnih kriterijuma default-a u periodu od najmanje 3 mjeseca ili duže u slučaju restrukturiranja izazvanog finansijskim teškoćama. Period od 3 meseca određen je na osnovu analize koja razmatra verovatnoću da se finansijski instrument vrati u stanje statusa neizmirenja obaveza posle oporavka koristeći različite definicije oporavka.

Objašnjenje inputa, pretpostavki i tehnika procene

Očekivani kreditni gubitak se meri bilo na 12 meseci ili za ceo životni vek u zavisnosti od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje ili da li se neko sredstvo smatra kredito-obezvredenim. Ekonomski informacije o budućim događajima su takođe uključene u određivanje 12-mesečnog i life-time PD, EAD i LGD. Ove pretpostavke variraju po tipu proizvoda. Očekivani kreditni gubici su diskontovani proizvod verovatnoće default-a (PD), gubitaka po default-u (LGD), izloženosti po default-u (EAD) i diskontnog faktora (D).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Verovatnoća default-a

Verovatnoća default-a predstavlja verovatnoću da dužnik neće ispuniti svoju finansijsku obavezu bilo u narednih 12 meseci ili tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. Uopšteno, verovatnoća defaulta tokom životnog veka finansijskog instrumenta se izračunava na osnovu regulatorne 12-mesečne verovatnoće default-a, iz koje se uklanja margina konzervativizma, kao polazne tačke. Nakon toga različite statističke metode koriste se za generisanje procene kako će se default profil razvijati od inicijalnog priznavanja pa tokom trajanja kredita ili portfolija kredita. Profil je zasnovan na istorijskim posmatranim podacima i parametarskim funkcijama.

Različiti modeli su korišćeni za procenu default profila kreditnih obaveza i mogu se grupisati u sledeće kategorije:

- Država i organi lokalne samouprave, osiguravajuća društva i „collective investement undertakings“ - profil se generiše primenom pristupa matrica tranzicije. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije - profil se generiše pomoću pristupa parametrijske regresije preživljavanja (Weibull). Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Stambeni i drugi krediti odobreni stanovništvu - profil se generiše koristeći parametrijsku regresiju preživljavanja u konkurentnim okvirima rizika. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću neizvršavanja koristeći satelitske modele.

U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu potpuno dostupni, vrši se grupisanje, uprosečavanje i benčmarking u cilju kreiranja inputa za kalkulaciju.

Gubitak usled statusa neizmirenja obaveza („Loss Given Default“ (dalje u tekstu: LGD))

LGD predstavlja očekivanje Banke o iznosu gubitka po izloženosti koja ima default status. LGD varira u zavisnosti od tipa proizvoda i klijenta. LGD se prikazuje kao procenat gubitka prema izloženosti u trenutku ulaska u default status. LGD se izračunava na 12-mesečnoj ili life-time bazi, gde dvanaestomesečni LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi u periodu od 12 meseci, dok life-time LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi tokom preostalog očekivanog životnog veka kredita.

Različiti modeli se koriste za procenu LGD i oni se mogu podeliti na sledeće kategorije:

- Država: LGD se dobija korišćenjem informacija i izvora sa tržišta. Izvori sa tržišta su eksterni podaci o gubicima koji su u vezi sa default-ima država (otpisi duga usled restrukturiranja i slično);
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije: LGD se generiše diskontovanjem tokova gotovine naplaćenih tokom workout procesa. Buduće informacije su inkorporirane u LGD korišćenjem Vasičekovog modela;
- Stambeni krediti i ostali proizvodi stanovništva: LGD se generiše tako što se isključuju periodi krize, kao i ostale marge konzervativizma iz regulatornog LGD modela. Buduće informacije se inkorporiraju korišćenjem različitih satelit modela;
- U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu u potpunosti raspoloživi, alternativni modeli oporavka, referentne vrednosti i ekspertske vrednosti se mogu koristiti za obračun.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvredjenje (nastavak)

Izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza (Exposure at Default ("EAD"))

EAD je zasnovan na iznosu koji Banka očekuje, u trenutku default-a, da će se dugovati u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka instrumenta. Dvanaestomesečni i life-time EAD se utvrđuju na bazi očekivanog profila izmirenja obaveza, a variraju u zavisnosti od tipa proizvoda. Za proizvode sa amortizacionim planom otplate i jednokratnim otplatama, obračun se zasniva na ugovornim plaćanjima u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka. Gde je relevantno, prepostavke o prevremenoj otplati ili refinansiranju takođe treba uzeti u obzir prilikom kalkulacije.

Kod revolving prozvoda EAD je određen polazeći od trenutnog povučenog iznosa i dodavanjem faktora konverzije, koji odražava očekivano povlačenje preostalog limita do trenutka nastanka statusa neizmirenja obaveza. Regulatorne margine su isključene iz faktora konverzije. Parametri koji se koriste u regulatorne svrhe, kao što su LGD i faktor kreditne konverzije koji se koriste u obračunu rizikom ponderisane aktive, obračunavaju se uz korišćenje margine konzervativizma. Za potrebe MSFI 9, koriste se isti parametri, ali bez margine konzervativizma. U ograničenom broju slučajeva kada podaci nisu dostupni, referentne vrednosti se mogu koristit za obračun.

Diskontni faktor

Generalno, za bilansne izloženost koje nisu kreditno obrezvredjene na inicijalnom priznavanju tj. POCI, stopa korišćena za kalkulaciju očekivanog gubitka je efektivna kamatna stopa ili njena aproksimacija.

Kalkulacija

Očekivani kreditni gubitak je proizvod PD, LGD i EAD parametara pomnožen verovatnoćom neulaska u status neizmirenja obaveza pre razmatranog perioda. Ovo je prikazano kao funkcija preživljavanja. Obračun praktično predstavlja sumirane buduće očekivane gubitke diskontovane na datum izveštavanja. Ovako izračunati očekivani gubici su ponderisani scenarijima orijentisanih ka budućim događajima.

Različiti modeli se koriste za procenu Stage 3 ispravke vrednosti i isti mogu biti svrstani u tri različite grupe:

- Država, pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije, „collective investment undertakings“: Obračun ispravke vrednosti za Stage 3 se vrši od strane zaposlenih u Sektoru za upravljanje posebnim plasmanima i instrumentima obezbeđenja, koji diskontuju očekivani tok gotovine odgovarajućom efektivnom kamatnom stopom;
- Stambeni krediti: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše izračunavanjem diskontovane realizovane vrednosti kolateralu;
- Ostali proizvodi stanovništva: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše računajući statistički određen očekivani gubitak oslobođen od indirektnih troškova.

Sva finansijska sredstva koja su u kašnjenju više od 90 dana su u Stage 3 i ta prepostavka ne može biti pobijena.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Informacije o budućnosti

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika i kalkulacije očekivanog kreditnog gubitka podrazumevaju korišćenje informacija o budućnosti. Banka je izvršila istorijske analize i utvrdila ključne ekonomske varijable koje imaju uticaj na kreditni rizik i očekivani kreditni gubitak za svaki portfolio.

Ove ekonomske varijable i njihov uticaj na verovatnoću ulaska u status neizmirenja obaveza, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku nastupanja statusa neizmirenja obaveza se razlikuju po kategorijama. U ovom procesu je takođe korišćeno i ekspertsко mišljenje. Predviđanja ovih ekonomske varijabli („osnovni ekonomski scenario“) obezbeđuju se kvartalno od strane Raiffeisen Research-a, što obezbeđuje najbolji predviđeni pogled na ekonomske prilike za naredne tri godine. Za period nakon tri godine, da bi se projektovale ekonomske varijable za ostatak životnog veka proizvoda, korišćen je pristup srednje reversije – što znači da ekonomske varijable dugoročno teže prosečnoj stopi ili prosečnoj stopi rasta do zrelosti. Uticaj ovih ekonomske varijabli na verovatnoću ulaska u default status, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku ulaska u default status se utvrđuju koristeći statističku regresiju pomoću koje se dolazi do saznanja kakav su uticaj pomenute varijable imale istorijski na stope ulaska u default status i na komponente gubitka usled default statusa i izloženost u trenutku ulaska u default status.

Pored osnovnog ekonomskog scenario, Raiffeisen Research obezbeđuje i najbolji i najgori mogući scenario, kao i ponderisani scenario - da bi se osiguralo da su sve nelinearnosti uhvaćene. Banka je utvrdila da tri scenarija odgovarajuće opisuju nelinearnosti.

Ponderisani scenario je utvrđen kombinacijom statističkih analiza i ekspertskega mišljenja, uzimajući u obzir čitav spektar mogućih ishoda koje svaki scenario opisuje. Verovatnoćom ponderisani očekivani kreditni gubitak se utvrđuje tako što se svaki scenario provodi kroz odgovarajući model za očekivani kreditni gubitak i na kraju pomnoži sa odgovarajućim ponderima iz samog scenario.

Kao i sa svakim ekonomskim predviđanjem, projekcije i verovatnoće događaja su podložne visokom stepenu inherentne nepouzdanosti i zbog toga se stvarni ishodi mogu značajno razlikovati od predviđenih. Banka smatra da ove prognoze predstavljaju njenu najbolju procenu svih mogućih ishoda i pokrivaju sve moguće nelinearnosti i asimetrije u okviru različitih portfolija koji postoje u Banci.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(k) Finansijski instrumenti (nastavak)

(viii) Obezvređenje (nastavak)

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - Bruto domaći proizvod;
 - Stopa nezaposlenosti;
 - Cene nekretnina

Prezentacija

Ispravka vrednosti za ECL u bilansu stanja se prikazuje na sledeći način:

- Za finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, ispravka vrednosti umanjuje bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva;
- Za vanbilansne izloženosti (preuzete obaveze za nepovučene kredite i finansijske garancije) obezvređenje se priznaje kao rezerva u pasivi bilansa stanja;
- Za delimično povučene kreditne linije, gde Banka ne može odvojeno da identifikuje ECL, očekivani kreditni gubici bi trebalo da budu zajedno iskazani, kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrednosti povučenih kreditnih linija. Rezervisanje se evidentira u meri u kojoj kombinovani ECL premašuje bruto knjigovodstvenu vrednost sredstva;
- Za dužničke instrumenti koji su klasifikovani kao FVOCI ispravka vrednosti se ne priznaje u bilansu stanja, budući da knjigovodstvena vrednost ovih sredstava mora da bude jednaka njihovoj fer vrednosti. Međutim, ispravka vrednosti je obelodanjena i priznata u okviru revalorizacionih rezervi u okviru kapitala.

Otpis

Krediti i dužničke hartije od vrednosti se otpisuju, u celosti ili parcijalno, kada se to sredstvo ili njegov deo smatra nenaplativim. Generalno, otpis se vrši kada Banka utvrdi da dužnik ne poseduje sredstva ili izvor očekivanih prihoda koji bi mogli generisati dovoljne novčane tokove da se izvrši naplata otpisanog dela finansijskog sredstva. Ova procena se vrši za svako pojedinačno finansijsko sredstvo.

Naplata otpisanih potraživanja se evidentiraju u okviru pozicije obezvređenja finansijskih sredstava u bilansu uspeha ili u ostalom ukupnom rezultatu.

Otpis može da nastupi pre nego što je okončan sudski postupak prema dužniku ili drugi izvršni postupci, koji se sprovode u cilju usklađivanja sa procedurama za naplatu dospelih potraživanja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(l) Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni, sredstva na računima kod banaka na kojima nema bilo kakvih ograničenja i ostala novčana sredstva.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se vrednuju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

(m) Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu

Finansijska sredstva i obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu su finansijska sredstva i obaveze koje se drže radi trgovca. Finansijski instrumenti se klasifikuju u ovu kategoriju ukoliko su pribavljeni prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili predstavljaju deo portfolija kojim se zajedno upravlja u cilju sticanja profita u kratkom roku.

Finansijska sredstva i obaveze namenjene trgovcu se inicijalno priznaju i naknadno vrednuju po fer vrednosti, uz priznavanje transakcionih troškova direktno u bilansu uspeha. Finansijska sredstva namenjena trgovcu se nakon početnog priznavanja ne reklassifikuju iz ove pozicije, osim nederivativnih sredstava namenjenih trgovini koja nisu inicijalno priznata po fer vrednosti kroz bilans uspeha, koja mogu biti reklassifikovana iz kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha tj. kategorije namenjene trgovcu ukoliko više nisu namenjena prvenstveno radi prodaje u kratkom roku, pod uslovom da su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- ukoliko sredstvo zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklassifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha, ukoliko Banka ima nameru ili sposobnost da drži to finansijsko sredstvo u doglednoj budućnosti ili do dospeća;
- ukoliko sredstvo ne zadovoljava definiciju kredita i potraživanja, onda može biti reklassifikovano van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha samo u izuzetnim okolnostima.

Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovca, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika

Derivati koji su predmet zaštite od rizika uključuju sva derivatna sredstva i obaveze koji nisu klasifikovani kao finansijska sredstva i finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovcu. Derivati koji su predmet zaštite od rizika se vrednuju po fer vrednosti u bilansu stanja.

Banka inicijalno opredeljuje određene derivate kao instrumente hedžinga u kvalifikovanom hedžingu odnosu. Kod inicijalnog priznavanja hedžinga, Banka formalno dokumentuje odnos između instrumenata hedžinga i sa njim(a) povezane stavki hedžinga, uključujući ciljeve upravljanja rizicima i strategiju vršenja hedžinga, kao i metodologiju koja će se koristiti za procenu efektivnosti hedžinga. Banka vrši procenu efektivnosti hedžinga kako kod inicijalnog priznavanja, tako i na regularnoj bazi, tj. vrši procenu da li se očekuje da će instrument hedžinga biti visoko efikasan u netiranju efekata promene u fer vrednosti ili promene u tokovima gotovine od odnosne stavke hedžinga u definisanom periodu i da li su stvarni rezultati svakog hedžinga u okviru raspona od 80% do 125%. Za hedžing novčanih tokova Banka vrši procenu očekivane transakcije, tj. procenjuje da li postoji velika verovatnoća da će se očekivana transakcija desiti i prikazuje izloženost na promene u novčanim tokovima koje mogu uticati na bilans uspeha.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(n) Derivati koji su predmet zaštite od rizika (nastavak)

Računovodstveno evidentiranje hedžinga je prikazano u nastavku:

(i) Hedžing novčanih tokova

Hedžing novčanih tokova predstavlja hedžing izloženosti varijabilnosti tokova gotovine koje se može pripisati određenom riziku u vezi sa priznatim sredstvom ili obavezom i koji bi mogao da utiče na bilans uspeha.

Kada se derivat inicijalno opredeli kao instrument hedžinga u hedžingu novčanih tokova koji je karakterističan za rizike promene novčanih tokova za priznato sredstvo ili obavezu, koja može uticati na bilans uspeha, efektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u ukupnom ostalom rezultatu, a u bilansu stanja se evidentira kao deo rezervi hedžinga u okviru kapitala. Neefektivni deo promene u fer vrednosti derivata se priznaje u bilansu uspeha u trenutku nastanka. Iznos priznat u ukupnom ostalom rezultatu se reklassificuje u bilans uspeha u istom periodu u periodu u kome hedžovani tokovi gotovine utiču na bilans uspeha i priznaje se u okviru iste pozicije u bilansu uspeha i ukupnom ostalom rezultatu.

Ukoliko instrument hedžinga istekne ili se proda, ili se zatvori ili izvrši, ili ukoliko više nisu ispunjeni uslovi za hedžing novčanih tokova, ili ukoliko se hedžing odnos raskine, Banka prospektivno prekida računovodstvo hedžinga. Međutim, ukoliko je derivat zanovljen (promenjen) kao rezultat izmene u zakonskim odredbama bez promene u uslovima, izuzev promene onih uslova koji su neophodni zbog izmene u zakonskoj regulativi, onda se ne smatra da je derivat istekao ili prekinut.

(ii) Hedžing fer vrednosti – portfolio hedžing

Hedžing fer vrednosti predstavlja hedžing izloženosti promenama fer vrednosti priznatog sredstva ili obaveze, ili nepriznati utvrđenju obavezu, ili identifikovani deo takvog sredstva, odnosno obaveze, ili utvrđene obaveze koji se može pripisati određenom riziku i koji može uticati na bilans uspeha. Banka je ušla u transakciju portfolio hedžinga tj. makro hedžinga fer vrednosti.

Banka vrednuje promenu u fer vrednosti stavke hedžinga koja je svojstvena riziku koji je hedžovan. Efekat se priznaje u bilansu uspeha. U okviru bilansa stanja se ovaj iznos priznaje kao sredstvo ili obaveza. Banka vrednuje promene u fer vrednosti instrumenta hedžinga i ovaj iznos se priznaje kao dobitak ili gubitak u bilansu uspeha. Fer vrednost instrumenta hedžinga se priznaje kao sredstvo ili obaveza u bilansu stanja.

(o) Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja u bilansu stanja uključuju sledeće:

- Kredite i potraživanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Krediti i potraživanja su inicijalno vrednovani po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktnе transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje efektivne kamatne stope; i
- Kredite i potraživanja koji se klasifikuju obavezno po FVTPL ili su opredeljeni kao FVTPL. Ovi krediti i potraživanja se vrednuju po fer vrednosti, pri čemu se promena fer vrednosti evidentira u bilansu uspeha.

Kada Banka kupi finansijsko sredstvo i istovremeno sklopi ugovor o prodaji tog sredstva (ili suštinski sličnog sredstva) po fiksnoj ceni na budući datum (reverse repo ili pozajmica kolateralizovana hartijama od vrednosti), ovakve transakcije se evidentiraju kao krediti i potraživanja, a predmetno sredstvo se ne priznaje u bilansu stanja.

Krediti odobreni u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika putem vezivanja za kurs dinara u odnosu na EUR, CHF i USD, preračunavaju su na dan bilansa po srednjem kursu. Efekti promene kursa su iskazani u okviru Neto prihoda/(rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(p) Investicione hartije od vrednosti

Investicione hartije od vrednosti obuhvataju:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti (napomena 3 (k) (ii)); Ove hartije od vrednosti su inicijalno vrednovani po fer vrednosti uvećvanoj za inkrementalne direktnе transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti uz korišćenje efektivne kamatne stope;
- Dužničke i vlasničke investicione hartije od vrednosti koje obavezno vrednuju po FVTPL ili inicijalno opredeljuju („designated“) po FVTPL. Ove hartije se vrednuju po fer vrednosti uz priznavanje promene u fer vrednosti u bilansu uspeha;
- Dužničke hartije od vrednosti vrednovane kao FVOCI; i
- Vlasničke investicione hartije od vrednosti inicijalno opredeljene kao FVOCI.

Za dužničke hartije od vrednosti vrednovane kao FVOCI, dobici i gubici se priznaju u ostalom ukupnom rezultatu, izuzev za sledeće kategorije, gde se priznavanje u bilansu uspeha vrši na isti način kao za hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti:

- Prihodi od kamate, uz korišćenje metoda efektivne kamatne stope;
- ECL i ukidanje ECL; i
- Dobici i gubici po osnovu kursnih razlika.

Kada dođe do prestanka priznavanja tj. isknjižavanja dužničkih hartija od vrednosti koje se vrednuju kao FVOCI, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u ostalom ukupnom rezultatu, se reklasificuje iz pozicije kapitala u bilans uspeha.

Banka je izabrala da prikacuje promene u fer vrednosti određenih vlasničkih instrumenata koji se ne drže radi trgovanja u ostalom ukupnom rezultatu. Ovaj izbor je vršen na nivou svakog pojedinačnog instrumenta i neopoziv je. Dobici i gubici po osnovu ovih vlasničkih instrumenata se nikada ne reklasifikuju u bilans uspeha. Dividende po osnovu ovih vlasničkih instrumenata se priznaju u bilansu uspeha (napomena 3 (h)), izuzev u slučajevima kada je jasno da dividende predstavljaju nadoknadu dela troškova po osnovu inicijalnog ulaganja, u kom slučaju se priznaju u okviru ostalog ukupnog rezultata. Kumulativni dobici i gubici priznati u bilansu uspeha se reklasifikuju na neraspoređenu dobit pri prestanku priznavanja ovih vlasničkih instrumenata.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(q) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja. Nakon početnog priznavanja, nematerijalna imovina se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna imovina Banke obuhvataju licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna imovina obuhvata nemonetarna sredstva (ne predstavljaju opipljiva fizička sredstva) kao što su goodwill, patenti, licence, koncesije, zaštitni znakovi, žigovi, računovodstveni softveri, franšize, ulaganja u razvoj novih proizvoda, procesa i uređaja, autorskih prava i drugo. Za ova sredstva postoji verovatnoća da će u periodu dužem od jedne godine generisati ekonomski koristi u iznosu koji premašuje troškove.

Obračun amortizacije nematerijalne imovine počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je nematerijalna imovina raspoloživa za upotrebu.

Osnovicu za obračun amortizacije čini nabavna vrednost umanjena za preostalu (rezidualnu) vrednost. Ako preostala vrednost nije materijalno značajna, ne uzima se u obzir prilikom obračuna amortizacije, odnosno ne umanjuje osnovicu za amortizaciju.

Nematerijalna imovina amortizuje se putem proporcionalne metode. Preporučeni period za amortizaciju nematerijalne imovine za ulaganja u standardni softver je 4 do 6 godina, a svako odstupanje od preporučenog roka se mora adekvatno dokumentovati. Upotrebski vek za svu nematerijalnu imovinu je pet godina, a amortizacija se obračunava po stopi od 20%.

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije i veka upotrebe nematerijale imovine i po potrebi, vrši se korekcija.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(r) Nekretnine, postrojenja i oprema

(i) Priznavanje i vrednovanje

Nekretnine, postrojenja i oprema se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i gubitke usled obezvredenja. Nekretnine, postrojenja i oprema Banke obuhvataju građevinske objekte, zemljište, opremu, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i opremu u pripremi.

Početno merenje nekretnine, postrojenja i oprema vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno mogu pripisati nabavci sredstva. Kupljeni softver koji je sastavni deo neophodan za funkcionalnu upotrebljivost opreme, kapitalizuje se kao deo te opreme.

Kada delovi nekretnina, postrojenja ili opreme imaju različite korisne vekove trajanja, oni se vode kao zasebne stavke (glavne komponente).

Za naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme nakon početnog priznavanja Banka primenjuje model nabavne vrednosti.

(ii) Naknadni troškovi

Troškovi zamene dela nekretnine, postrojenja ili opreme priznaju se po knjigovodstvenoj vrednosti ukoliko je verovatno da će se buduće ekonomski koristi povezane sa tim delom prilivati u Banku i ako se cena koštanja tog dela sredstva može pouzdano izmeriti. Rezervni delovi i oprema za servisiranje evidentiraju se kroz bilans uspeha kada se potroše.

(iii) Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i oprema obračunava se po proporcionalnom metodu primenom minimalnih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost stalnih sredstava amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku veka upotrebe.

Upotrebni vek nekretnina, postrojenja i opreme za tekuću i uporednu godinu je prikazan u narednoj tabeli:

	<u>Upotrebni vek (u godinama)</u>	<u>%</u>
Gradičevinski objekti	25 - 50	2 - 4
IT oprema	3 - 5	20 - 33
Telefonske centrale	5 - 15	6,67 - 20
Oprema za saobraćaj i transportna mehanizacija	6,4 - 7	14,3 - 15,6
Nameštaj i ostala oprema	5 - 10	10 - 20
Ulaganja u poslovne objekte u zakupu	5 - 10	10 - 20

Najmanje jednom godišnje, za potrebe sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja, radi se procena adekvatnosti definisanog metoda amortizacije, veka upotrebe i rezidualne vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme i po potrebi, vrši se korekcija.

Troškovi popravke i održavanja osnovnih sredstava, iskazuju se kao rashod u momentu nastanka.

Pozitivna razlika nastala prilikom prodaje osnovnih sredstava iskazuje se u okviru ostalih poslovnih prihoda. Neotpisana vrednost otuđenih i rashodovanih osnovnih sredstava naknaduje se na teret ostalih rashoda.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(s) Umanjenje vrednosti (nefinansijske) imovine

Na kraju svakog izveštajnog perioda Banka procenjuje da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost (nefinansijske) imovine umanjena. Ukoliko postoje indicije umanjenja vrednost, utvrđuje se nadoknadiva vrednost takvog sredstva.

Nadoknadiva vrednost imovine se određuje kao viša između upotrebljene vrednosti i fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje. Pri proceni upotrebljene vrednosti, procenjeni budući tokovi gotovine koje Banka očekuje da će dobiti od sredstva se diskontuju uz korišćenje kamatne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

Ukoliko je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadi vrednosti, gubitak od umanjenja vrednosti imovine se priznaje u bilansu uspeha.

Na kraju svakog izveštajnog perioda, vrši se procena gubitaka od umanjenja vrednosti koji su priznati u prethodnim obračunskim periodima da bi se utvrdilo da li se umanjenje vrednosti smanjilo ili da li umanjenje vrednosti više ne postoji. Ako takva naznaka postoji, Banka procenjuje nadoknadivu vrednost sredstva i ukida umanjenje vrednosti pod uslovom da je došlo do promene pretpostavki koje su korišćene pri proceni nadoknadi vrednosti. Vrednost sredstva se uvećava tako da knjigovodstvena vrednost sredstva ne premaši knjigovodstvenu vrednost tog sredstva koja bi bila utvrđena, umanjena za iznos amortizacije, da u prethodnim godinama nije bilo priznavanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

(t) Depoziti i subordinirane obaveze

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze predstavljaju značajan izvor finansiranja za Banku.

Kada Banka proda finansijsko sredstvo i istovremeno sklopi ugovor o kupovini tog sredstva (ili sličnog sredstva) po fiksnoj ceni na budući datum (sale-and-repurchase aranžmani), ovakve transakcije se evidentiraju kao depoziti, a predmetno sredstvo se i dalje priznaje u bilansu stanja Banke.

Banka klasificiše instrumente kapitala kao finansijske obaveze ili kao kapital u zavisnosti od ugovornih uslova definisanih za određeni finansijski instrument.

Depoziti, izdate hartije od vrednosti i subordinirane obaveze se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za inkrementalne direktne transakcione troškove, a naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, uz primenu efektivne kamatne stope, izuzev kada Banka inicijalno opredeli ovaku obavezu po FVTPL.

Od 1. januara 2019. godine, kada Banka opredeli finansijsku obavezu po FVTPL, deo promene u fer vrednosti finansijske obaveze koji je posledica promene u kreditnom riziku se prikazuje u okviru ostalog ukupnog rezultata kao kreditna rezerva po osnovu obaveza. Pri inicijalnom priznavanju finansijske obaveze, Banka procenjuje da li će prikazivanje promene u fer vrednosti obaveze koja je posledica promene u kreditnom riziku u ostalom ukupnom rezultatu dovesti do povećanja neusklađenosti (accounting mismatch) u bilansu uspeha. Ova procena se vrši korišćenjem regresione analize, pri čemu se porede:

- Očekivana promena u fer vrednosti obaveza koja je posledica promene u kreditnom riziku; sa
- Efektom na bilans uspeha očekivane promene u fer vrednosti odnosnog instrumenta.

Iznos prikazan u okviru kreditnih rezervi po osnovu obaveza se naknadno ne reklassifikuje u bilans uspeha. Kada dođe do prestanka priznavanja ovih instrumenata, kumulativni iznos prikazan u okviru kreditnih rezervi po osnovu obaveza se reklassifikuje na neraspoređenu dobit.

Devizni depoziti se prikazuju u dinarima prema srednjem kursu valuta važećem na dan bilansa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(u) Rezervisanja

Rezervisanje se priznaje ukoliko Banka, kao posledicu događaja iz prošlosti, ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, koja se može pouzdano proceniti i ako je verovatno da će biti potreban odliv resursa za izmirenje obaveze. Iznos rezervisanja se utvrđuje u visini diskontovanih očekivanih budućih odliva gotovine, uz korišćenje diskontne stope pre poreza koja odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

(v) Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita

Finansijska garancija je ugovor koji od Banke zahteva određene isplate kojima se nadoknađuje gubitak vlasnika garancije nastao usled neizvršenja plaćanja određenog dužnika koje je dospelo u saldu sa prvobitnim ili izmenjenim uslovima dužničkog instrumenta. Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita predstavljaju preuzetu obavezu Banke da plasira kredite pod predefinisanim uslovima.

Finansijske garancije i preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita po kamatnim stopama koje su ispod tržišnih stopa se inicijalno vrednuju po fer vrednosti. Naknadno vrednovanje se vrši po višoj vrednosti između rezervisanja obračunatog u skladu sa MSFI 9 (Napomena 3 (k) (viii)) i priznatog inicijalnog iznosa umanjenog, gde je to prikladno, kumulativnog iznosa prihoda priznatih u skladu sa MSFI 15;

Banka nema preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita koje se vrednuju po FVTPL.

Kada se radi o ostalim obavezama po osnovu nepovučenih kredita, Banka priznaje rezervisanja obračunato u skladu sa MSFI 9 (Napomena 3 (k) (viii));

Finansijske garancije i preuzete obaveze su prikazane u okviru vanbilansnih stavki, a obaveze koje proističu iz ovih ugovora su prikazana u okviru rezervisanja.

(x) Kapital

Kapital Banke obuhvata osnivački ideo, akcije narednih emisija, rezerve, akumulirani rezultat i rezultat tekućeg perioda.

Kapital Banke formiran je iz uloženih sredstava osnivača Banke u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u kapital Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(w) Beneficije zaposlenih

Beneficije zaposlenih su svi oblici naknada koje Banka daje u razmenu za usluge zaposlenih. Beneficije zaposlenih obuhvataju:

- kratkoročne beneficije zaposlenih, kao što su zarade, plate i doprinosi za socijalno osiguranje, plaćen godišnji odmor i plaćeno bolovanje, učešća u dobiti i bonuse (ako dospevaju za plaćanje u roku od 12 meseci od kraja obračunskog perioda) i nemonetarna primanja (npr. korišćenje automobila) za trenutno zaposlene;
- ostale dugoročne beneficije zaposlenih, kao što su primanja na osnovu dužine radnog odnosa, koja ne dospevaju u potpunosti za plaćanje u toku 12 meseci nakon kraja obračunskog perioda.

/i/ Kratkoročne beneficije zaposlenih

Kratkoročne beneficije zaposlenih Banke obuhvataju poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje, beneficije po osnovu neiskorišćenih godišnjih odmora zaposlenih i bonuse.

Kratkoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u obračunskom periodu na koji se odnose u visini nediskontovanog iznosa kratkoročnih primanja zaposlenog za koji se očekuje da će biti uplaćen u zamenu za tu uslugu.

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca priznaje se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Beneficije po osnovu akumuliranih plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka priznaje očekivane troškove bonusa kada ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu da izvrši takve isplate kao rezultat prošlih događaju i kada se može izvršiti pouzdana procena takve obaveze. Sadašnja obaveza postoji ako Banka nema realnu alternativu osim da izvrši data plaćanja.

/ii/ Dugoročne beneficije zaposlenih

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih banke obuhvataju rezervisanja po osnovu zakonskih otpremnina pri odlasku u penziju.

Ostale dugoročne beneficije zaposlenih se priznaju kao trošak u visini sadašnje vrednosti obaveza po osnovu definisanih primanja na datum bilansa stanja.

U skladu sa Zakonom o radu, kao i članom 92. Pravilnika o radu, zaposleni imaju pravo na otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini dvostrukе zarade zaposlenog u mesecu pre odlaska u penziju ili dvostrukе prosečne zarade, isplaćene u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, u zavisnosti od toga šta je za zaposlenog najpovoljnije.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

(w) Beneficije zaposlenih (nastavak)

/ii/ Dugoročne beneficije zaposlenih (nastavak)

Banka koristi najbolje moguće procene varijabli prilikom određivanja ukupnog troška rezervisanja za naknade prilikom odlaska u penziju. Osnovne prepostavke korišćene pri proceni dugoročnih beneficija zaposlenima uključuje sledeće:

Za zarade indeksirane u evrima:

- 1% povećanje zarada;
- diskontna stopa od 1,3%, koja predstavlja kamatnu stopu za korporativne obveznice;

Za zarade u dinarima:

- 1% povećanje zarade i povećanje po osnovu stope inflacije u periodu 2020. – 2021. godina;
- diskontna stopa od 4,8%, utvrđena kao 12-mesečni prosek vrednosti hartije Ministarstva Finansija na 10 godina uvećan za trošak likvidnosti za najduži raspoloživi period (kamatna stopa će se menjati svakog meseca).

Beneficije zaposlenih po prestanku zaposlenja obuhvataju planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja. Banka nema planove definisanih doprinosa i planove definisanih primanja i po tom osnovu nema identifikovanih obaveza na dan 31. decembra 2019. godine. Takođe, budući da ne postoji plan za okončanje zaposlenja pre uobičajenog datuma penzionisanja, ne postoje obaveze za otpremnine po osnovu prestanka radnog odnosa.

3.1. Računovodstvene procene i prepostavke

Rukovodstvo vrši procene i donosi prepostavke koje utiču na vrednost sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Računovodstvene procene i prepostavke se kontinuirano preispisuju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se veruje da će u datim okolnostima biti razumna. Promena prepostavki se priznaju prospektivno.

Rukovodstvo vrši procene i prepostavke koje se odnose na budućnost. Rezultirajuće računovodstvene procene će, po definiciji, retko biti jednake ostvarenim rezultatima. Procene i prepostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvene vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine su prikazane u daljem tekstu.

- Utvrđivanje kriterijuma za obračun ECL-a (Napomena 3 (k) (viii))

Merenje ECL-a podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Merenje očekivanog kreditnog gubitka za finansijsku imovinu amortizovanu po vrednosti i FVOCI predstavlja oblast koja zahteva upotrebu složenih modela i značajnih prepostavki o budućim ekonomskim uslovima i kreditnom ponašanju. Primena računovodstvenih zahteva za merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva sledeće značajne procene:

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

3. PREGLED OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Računovodstvene procene i prepostavke (nastavak)

- Utvrđivanje kriterijuma za obračun ECL-a (Napomena 3 (k) (viii))
 - Utvrđivanje kriterijuma za značajno povećanje kreditnog rizika;
 - Izbor odgovarajućih modela i prepostavki za merenje ECL-a, čiji je integralni deo uključivanje prospektivnih informacija u obračun ECL-a;
 - Uspostavljanje broja i relativnih pondera ka budućnosti orijentisanih scenarija za svaku vrstu proizvoda/tržišta i odnosnih očekivanih kreditnih gubitaka;
 - Uspostavljanje grupa sličnih finansijskih sredstava radi merenja očekivanih kreditnih gubitaka.
 - Fer vrednost (Napomena 3 (k) (vii) i 5)

Utvrdjivanje fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza za koje ne postoji tržišna cena zahteva korišćenje različitih modela i tehnika. Kod finansijskih instrumenata koji imaju manji obim trgovine i čije tržišne cene su samim tim manje transparentne, utvrđivanje fer vrednosti je subjektivnije, odnosno zahteva veći stepen korišćenja procene u zavisnosti od likvidnosti instrumenta, koncentracije rizika, nesigurnosti na tržištu, prepostavki vezanih za cenu i ostalih faktora koji utiču na konkretan finansijski instrument.

Za utvrđivanje fer vrednosti trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije koji ulaze u knjigu trgovanja Banka primenjuje alternativnu metodu. Alternativna metoda podrazumeva utvrđivanje neto sadašnje vrednosti diskontovanjem budućih novčanih tokova za datu poziciju i izloženost, pri čemu se u obračunu kao diskontna stopa koristi poslednja poznata/postignuta stopa na javnoj aukciji za trezorske zapise sa istim/sličnim rokom dospeća (preostali rok dospeća).

- Potencijalne obaveze (Napomena 3 (v))

Za potrebe obračuna i vrednovanja potencijalnih obaveza, rukovodstvo Banke definiše prepostavke o verovatnoći i iznosu odliva resursa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

(a) Uvod

Banka je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena sledećim vrstama rizika:

- Kreditni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i sledeće:
 - Rizik izmirenja/isporuke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoren datum izmirenja/isporuke;
 - Rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije;
 - Rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
 - Rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poveriloca prema dužniku;
 - Kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
 - Kreditno-kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom kamatnih stopa;
 - Rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektora, geografska područja i sl.).
- Tržišni rizici, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Ovi rizici uključuju:
 - Devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene vrednosti deviznih kurseva;
 - Cenovni rizik po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, koji predstavlja rizik promene cene ovih hartija usled promene kamatnih stopa i obuhvata specifični i opšti cenovni rizik:
 - Specifični cenovni rizik je rizik od promene cene hartije usled činilaca koji se odnose na njenog emitenta;
 - Opšti cenovni rizik je rizik promene cene hartije usled promene opšteg nivoa kamatnih stopa/cena tih hartija;
 - Robni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena cena roba koje se nalaze u pozicijama Banke;

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

- Kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa;
- Rizik likvidnosti, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze i to usled:
 - Neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive;
 - Povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava);
 - Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti);
- Operativni rizik, koji predstavlja rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i rizik reputacije;
- Rizici zemlje, koji predstavljaju mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti da se naplate potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica, uključujući:
 - Političko-ekonomski rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost nastanka gubitaka usled sprečenosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi;
 - Rizik transfera, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitaka zbog sprečenosti Banke da naplati potraživanja iskazana u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika;
- Rizik usklađenosti poslovanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja usklađivanja poslovanja Banke sa zakonima i drugim propisima, standardima poslovanja, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i s drugim aktima kojima se uređuje poslovanje a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled stvaranja negativnog stava javnosti koji utiče na tržišno pozicioniranje Banke;
- Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma je rizik mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa s bankom, transakcije, usluge ili proizvoda banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma;
- Strateški rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nepostojanja odgovarajućih strategija i politika, te njihovog neadekvatnog sprovodenja, kao i usled promena u okruženju u kome banka posluje ili izostanka odgovarajućeg reagovanja Banke na te promene;
- Rizici ulaganja, koji obuhvataju rizike njenih ulaganja u druga pravna lica i osnovna sredstva.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(a) Uvod (nastavak)

Upravni odbor ima kompletну odgovornost za uspostavljanje i nadzor okvirom upravljanja rizikom Banke. Upravni odbor je osnovao Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Kreditni odbor i Komisiju za upravljanje operativnim rizikom koji su zaduženi za kreiranje i praćenje politika za upravljanje rizikom Banke u njihovim konkretnim oblastima.

Politike Banke za upravljanje rizikom imaju za cilj da identifikuju i analiziraju rizik sa kojim se Banka suočava, utvrđivanje odgovarajućih limita rizika i kontrola, kao i praćenje rizika i poštovanje limita. Politike i sistemi za upravljanje rizikom redovno se revidiraju kako bi uključili promene tržišnih uslova, proizvoda i usluga koje se nude.

Odbor za reviziju Banke je odgovoran za praćenje usklađenosti poslovanja sa politikama i procedurama za upravljanje rizikom i za revidiranje adekvatnosti okvira za upravljanje rizikom u pogledu rizika sa kojima se banka suočava. Odboru za reviziju Banke pomaže Interna revizija. Interna revizija preduzima redovne i ad-hoc revizije kontrola i procedura za upravljanje rizikom, o čijim rezultatima se izveštava Odbor za reviziju.

(b) Kreditni rizik

Pri merenju kreditnog rizika na nivou dužnika, Banka procenjuje rizik mogućih gubitaka usled pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika. Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci, uključujući i;

- rizik izmirenja/isporuke, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmerenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveza druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoren datum izmirenja/isporuke;
- rizik druge ugovorne strane, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjanja novčanih tokova transakcije;
- rezidualni rizik, koji predstavlja mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se очekuje ili njihova primena nedovoljno utiče na umanjenje rizika kojima je Banka izložena;
- rizik smanjenja vrednosti potraživanja, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku;
- kreditno-devizni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom deviznih kurseva;
- kreditno-kamatni rizik, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled pogoršanja finansijske sposobnosti dužnika uzrokovane promenom kamatnih stopa;
- rizik koncentracije, koji predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled koncentracije izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika (dužnika, odnosno grupa povezanih dužnika, privrednih sektori, geografska područja i sl.).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Banka primenjuje rejting sistem korporativnih dužnika usklađen sa sistemom RBI grupe. Ovaj sistem razmatra kvantitativne i kvalitativne parametre za određivanje rejtinga dužnika.

Korporativni rejting model razlikuje sledeće ocene:

- 1C - minimalni rizik
- 2A, 2B, 2C - odlična kreditna sposobnost
- 3A, 3B, 3C - vrlo dobra kreditna sposobnost
- 4A, 4B, 4C - dobra kreditna sposobnost
- 5A, 5B, 5C - solidna kreditna sposobnost
- 6A, 6B, 6C - prihvatljiva kreditna sposobnost
- 7A, 7B, 7C - granična kreditna sposobnost
- 8A, 8B, 8C - slaba kreditna sposobnost/ispod standarda
- 9A, 9B, 9C - veoma slaba kreditna sposobnost
- 10 - default.

Rejting 10 se primenjuje na klijente koji nisu u mogućnosti da izmiruju svoje obaveze (default).

Osim korporativnog rejtinga, Banka koristi i rejtinge za mala preduzeća, lokalne i regionalne samouprave, finansijske institucije, osiguravajuće kuće, finansiranje projekata, kao i scoring modele za sektor stanovništva.

U nastavku je prikazana veza između rejting modela koje Banka koristi i nivoa kreditnog kvaliteta korišćena za svrhe objavljivanja:

Kreditni kvalitet	Visok nivo kvaliteta	Srednji nivo kvaliteta	Nizak nivo kvaliteta	Default
Korporativni klijenti	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Korporativni klijenti (PD range)	0,0003 - 0,00406	0,00552 - 0,06204	0,08469 - 0,42503	1
Finansijske institucije	1A - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
Finansijske institucije (PD range)	0,00001 - 0,00408	0,00547 - 0,06292	0,08546 - 0,43581	1
SMB	1C - 4C	5A - 7C	8A - 9C	10
SMB (PD range)	0,0003 - 0,00406	0,00551 - 0,06274	0,08522 - 0,51353	1
Projektno finansiranje	6,1 - 6,2	6,3	6,4	6,5
Projektno finansiranje (PD range)	0,00229 - 0,00446	0,01641	0,19074	1
Osiguravajuće kuće	0,5 - 2,5	3,0 - 3,5	4,0 - 4,5	5,0
Osiguravajuće kuće (PD range)	0,0003 - 0,0008	0,00157 - 0,01338	0,0265 - 0,08516	1
Država	A1 - B2	B3 - B4	B5 - C	10
Država (PD range)	0,0 - 0,00033	0,00103 - 0,00608	0,0249 - 0,09872	1
Sektor stanovništva (stambeni, gotovinski krediti, visa i revolving kartice)	0,5 - 2,5	3,0 - 3,5	4,0 - 4,5	5,0
Sektor stanovništva (PD range)	0,0-0,027	0,027-0,1	0,1-0,18	1

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Banka upravlja, ograničava i kontroliše koncentraciju kreditnog rizika gde god ga identificuje, posebno prema jednom dužniku ili grupi povezanih lica, kao i prema industrijskim granama i zemljama. Banka strukturira nivo kreditnog rizika koji preuzima uspostavljanjem limita na izloženost prema jednom dužniku, grupi dužnika, industrijskom sektoru, geografskim područjima. Ove vrste rizika se posmatraju kontinuirano i predmet su godišnje provere (ili češće, ukoliko se ukaže potreba). Izloženost prema bilo kom dužniku, uključujući banke i brokerske kuće se dodatno kontroliše sistemom pod-limita kojima se ograničavaju iznosi bilansne i vanbilansne izloženosti kao i dnevne limite rizika u pogledu trgovinskih poslova kao što su devizni forward ugovori.

Poštovanje limita proverava se na dnevnom nivou. Izloženost kreditnom riziku takođe se prati kroz redovne analize sposobnosti dužnika i potencijalnih dužnika da ispunе svoje finansijske obaveze i kroz izmenu limita kada je to neophodno. Usputstavljanje limita vrši se za sve tipove plasmana. Ulazak u transakciju bez definisanih limita nije dozvoljeno. Svako probijanje limita mora odmah biti prijavljeno nadležnim službama.

Vanbilansni plasmani

Garancije i stand by akreditivi nose isti kreditni rizik kao i krediti. Pokriveni i trgovinski akreditivi – koji predstavljaju pismenu saglasnost Banke da treće lice povuče određeni iznos sredstava sa računa Banke radi naplate potraživanja od dužnika Banke u skladu sa unapred definisanim uslovima – su obezbeđeni robom na koju se transakcija odnosi i stoga obično nose manji kreditni rizik od standardnog kredita.

Potencijalne obaveze predstavljaju neiskorišćene delove okvirnih linija kojim se dozvoljava izdavanje kredita, garancije ili akreditiva. U pogledu kreditnog rizika kojem je Banka izložena u vezi potencijalnih obaveza, mogući gubitak jednak je visini potencijalne obaveze tj. iznosa koji je odobren, a nije povučen. Ipak, razumno je pretpostaviti da je iznos mogućeg gubitka manji od ukupnih potencijalnih obaveza jer kod najvećeg dela potencijalnih obaveza povlačenje sredstava moguće je samo u slučaju da je dužnik zadovoljio određene uslove. Banka kontroliše ročnost potencijalnih obaveza jer dugoročne obaveze po pravilu nose veći stepen kreditnog rizika od kratkoročnih.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti na dan 31. decembar 2019. godine prikazani su u nastavku:

	31.12.2019.					(u hiljadama dinara)	
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja		
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost				
	1	2	3 (1-2)	4	5 (3+4)		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.565.954	4	21.565.950	48.339.312	69.905.262		
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	-	-	21.442	21.442		
Hartije od vrednosti	53.180.306	6.801	53.173.505	1.328.938	54.502.443		
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.551.669	738	13.550.931	(319)	13.550.612		
Krediti i potraživanja od komitenata	176.712.158	4.938.276	171.773.882	(189.163)	171.584.719		
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	152.072	152.072		
Investicije u zavisna društva	1.293.551	-	1.293.551	-	1.293.551		
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	731.144	731.144		
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	6.172.623	6.172.623		
Tekuća poreska sredstva	11.682	-	11.682	-	11.682		
Odložena poreska sredstva	-	-	-	266.268	266.268		
Ostala sredstva	464.333	80.425	383.908	327.411	711.319		
Bilansna izloženost	266.779.653	5.026.244	261.753.409	57.149.728	318.903.137		
Date garancije i jemstva	54.081.069	287.021	53.794.048	-	53.794.048		
Priuzete buduće obaveze	101.660.727	371.852	101.288.875	5.952.907	107.241.782		
Ostale vanbilansne izloženosti*	-	-	-	781.649.518	781.649.518		
Vanbilansna izloženost	155.741.796	658.873	155.082.923	787.602.425	942.685.348		
Ukupna izloženost	422.521.449	5.685.117	416.836.332	844.752.153	1.261.588.485		

*Ostale vanbilansne izloženosti se uglavnom odnose na evidencije Banke o primljenim kolateralima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o ukupnoj kreditnoj izloženosti na dan 31. decembar 2018. godine prikazani su u nastavku:

(u hiljadama dinara)

	31.12.2018.				
	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti/ rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	(2-1) 3	4	(4+3) 5
Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.942.490	6	21.942.484	49.941.635	71.884.119
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata	-	-	-	16.141	16.141
Hartije od vrednosti	50.345.601	17.538	50.328.063	141	50.328.204
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.572.147	14.093	11.558.054	50	11.558.104
Krediti i potraživanja od komitenata	156.779.637	6.391.910	150.387.727	110-	150.387.617
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	77.362	77.362
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	1.028.323	-	1.028.323	-	1.028.323
Nematerijalna imovina	-	-	-	647.494	647.494
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	4.790.135	4.790.135
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	-	-
Odložena poreska sredstva	-	-	-	306.786	306.786
Ostala sredstva	775.433	73.216	702.217	197.832	900.049
Bilansna izloženost	242.443.631	6.496.763	235.946.868	55.977.466	291.924.334
Date garancije i jemstva	47.378.047	277.704	47.100.343	-	47.100.343
Preuzete buduće obaveze	80.879.971	208.737	80.671.234	4.211.450	84.882.684
Ostale vanbilansne izloženosti	-	-	-	511.117.357	511.117.357
Vanbilansna izloženost	128.258.018	486.441	127.771.577	515.328.807	643.100.384
Ukupna izloženost	370.701.649	6.983.204	363.718.445	571.306.273	935.024.718

*Ostale vanbilansne izloženosti se uglavnom odnose na evidencije Banke o primeljnim kolateralima.

Što se tiče regionalne izloženosti, Banka kredite i potraživanja, kao i vanbilansne plasmane plasira skoro isključivo na teritoriji Republike Srbije. Banka nije plasirala sredstva komitentima iz visoko rizičnih područja, tako da Banka nije izložena riziku koncentracije po osnovu ulaganja u visoko rizične zemlje.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Promena u izloženosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2019. godine

u hiljadama dinara	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
31.12.2018.	207.763.732	26.843.533	6.732.834	241.340.099
Novi plasmani	135.793.227	5.300.659	675.534	141.769.420
Smanjenje/otplata plasmana	(101.197.849)	(12.856.773)	(3.587.330)	(117.641.952)
Prelazak iz Stage 1	(4.343.694)	3.341.665	1.002.029	-
Prelazak iz Stage 2	5.064.601	(5.882.894)	818.293	-
Prelazak iz Stage 3	103.365	115.248	(218.613)	-
31.12.2019.	243.183.382	16.861.438	5.422.747	265.467.567

Promena ispravke vrednosti kredita i potraživanja od komitenata po nivoima rizika tokom 2019. godine

u hiljadama dinara	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Ukupno
31.12.2018.	580.706	573.727	5.324.918	6.479.351
Novi plasmani	474.522	338.940	1.455.154	2.268.616
Smanjenje/otplata plasmana	(358.342)	(360.841)	(3.009.274)	(3.728.457)
Prelazak iz Stage 1	(34.139)	17.756	16.383	-
Prelazak iz Stage 2	8.533	(103.198)	94.665	-
Prelazak iz Stage 3	674	8.490	(9.164)	-
31.12.2019.	671.954	474.874	3.872.682	5.019.510

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji bilansnih i vanbilansnih izloženosti su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.														Potraži vanja koja se vrednij u pofer vredno stikroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje	
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug			Poci	Ukupno neobezvred na potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvred na potraživanja (Stage 3)		
	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Neobezvredena na potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanj a sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage1)	Obezvredena na potraživanj a (Stage 3)	Neobezvredena na potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Obezvredena na potraživanj a (Stage 3)	Neobezvredena na potraživanja sa značajnim pogoršanjem fin stanja (Stage1)	Obezvredena na potraživanj a (Stage 3)	Neobezvredena na potraživanja bez značajnog pogoršanja fin stanja (Stage1)	Obezvredena na potraživanj a (Stage 3)						
Potraživanja od stanovništva	18.468.880	2.512.950	866.185	15.246.706	1.796.732	789.251	9.149.263	1.195.100	507.372	9.737.901	1.081.299	616.618	248.486	59.188.829	2.779.426	-	62.216.743
Stambeni krediti	7.612.957	1.185.517	222.243	5.858.380	828.607	188.267	2.856.833	615.407	112.564	1.848.142	308.469	63.957	-	21.114.312	587.031	-	21.701.343
Potrošački i gotovinski krediti	8.510.055	364.203	475.507	7.375.275	326.752	438.220	4.897.082	169.498	268.862	6.064.897	256.384	357.436	-	27.964.145	1.540.026	-	29.504.171
Transakcioni i kreditne kartice	1.764.541	660.420	135.357	1.705.018	374.607	148.966	1.189.378	194.115	105.061	1.610.109	242.192	165.367	-	7.740.380	554.750	-	8.295.131
Ostala potraživanja	581.327	302.810	33.078	308.033	266.766	13.798	205.970	216.080	20.885	214.753	274.254	29.858	248.486	2.369.992	97.619	-	2.716.098
Potraživanja od privrede	27.242.325	1.690.311	249.066	68.820.710	2.898.974	301.123	19.667.338	4.633.707	867.549	18.001.929	1.025.663	1.009.995	-	143.980.955	2.427.735	-	146.408.689
Poljoprivreda, Šumarstvo, ribarstvo	662.837	27.081	9	1.117.390	47.755	3.273	3.462.934	26.556	11	745.899	75.330	15	-	6.165.783	3.308	-	6.169.090
Rudarstvo, preradivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	7.662.488	492.933	99.030	7.830.360	1.152.885	174.329	5.618.356	436.105	25.399	7.695.016	465.265	882.238	-	31.353.408	1.180.996	-	32.534.404
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	1	-	6	-	2	-	845	-	-	17.680	86	-	-	18.615	6	-	18.621
Gradjevinarstvo	1.457.284	120.834	43.384	2.885.900	258.376	111	706.711	79.860	137.743	646.501	59.108	4.159	-	6.214.573	185.397	-	6.399.970
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravak motornih vozila i motocikala	9.261.535	759.955	52.687	14.440.108	953.679	82.434	7.827.689	3.822.650	33.698	7.312.970	283.263	12.989	-	44.661.848	181.808	-	44.843.657
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	482.246	48.820	10.564	2.030.865	143.913	6.919	707.271	47.912	1.839	515.244	39.734	16.576	-	4.016.005	35.899	-	4.051.903
Postovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	1.149.875	198.752	13.917	3.364.067	320.510	2.847	289.565	210.227	514.046	183.914	72.903	6.083	-	5.789.812	536.894	-	6.326.706
Ostalo	6.566.059	41.936	29.469	37.152.020	21.854	31.210	1.053.967	10.397	154.813	884.705	29.974	87.935	-	45.760.911	303.427	-	46.064.338
Potraživanja od ostalih klijenata	43.140.262	22.549	-	14.953.084	270	38.040	8	-	-	6	-	-	-	58.116.180	38.040	-	58.154.220
Ukupna izloženost	88.851.467	4.225.810	1.115.251	99.020.500	4.695.976	1.128.414	28.816.609	5.828.807	1.374.921	27.739.836	2.106.962	1.626.613	248.486	261.285.964	5.245.201	-	266.779.652

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.																Poci	Ukupno neobezvredena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obvezredena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje			
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug			Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogorsanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)									
	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogorsanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogorsanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogorsanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobezvredena potraživanja bez značajnog pogorsanja fin stanja (Stage 1)	Neobezvredena potraživanja sa značajnim pogorsanjem fin stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)												
Potraživanja od stanovništva	2.489.422	1.066.552	31.286	2.287.896	561.195	29.141	1.648.672	295.600	22.227	2.161.823	303.652	29.104	-	10.814.812	111.757	-	10.926.570							
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
Transakcioni i kreditne kartice	2.474.182	1.066.552	31.286	2.286.109	561.195	28.553	1.648.642	295.600	22.227	2.158.829	303.652	29.104	-	10.794.761	111.169	-	10.905.931							
Ostala potraživanja	15.240	-	-	1.787	-	588	30	-	-	2.994	-	-	-	-	20.051	588	-	20.639						
Potraživanja od privrede	29.617.751	1.464.141	153.750	64.889.601	2.064.686	542.476	17.851.491	1.073.114	5.718	21.347.579	643.112	978	-	138.951.475	702.920	-	139.654.395							
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	57.381	4.929	-	41.015	6.045	-	467.343	2.675	-	249.915	1.532	-	-	830.835	-	-	830.835							
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	5.813.178	314.495	1	14.868.458	177.883	23.381	10.881.515	418.129	1.504	11.476.371	338.123	200	-	44.288.152	25.086	-	44.313.238							
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	-	-	-	41.028	-	-	219	-	-	-	319	-	-	41.566	-	-	41.566							
Gradevinarstvo	3.050.263	47.873	150.916	10.038.763	1.014.894	48.393	1.573.278	11.658	-	5.968.239	151.956	-	-	21.856.924	199.309	-	22.056.233							
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	12.830.313	811.360	1	20.716.164	512.158	467.819	3.632.147	633.842	-	2.869.005	103.187	-	-	42.108.176	467.820	-	42.575.996							
Saobraćaj i skladištenje, usluge smestaja i ishrane, informisanje i komunikacije	1.264.760	5.293	315	6.762.225	131.066	468	370.573	1.710	315	260.788	44.678	490	-	8.841.093	1.587	-	8.842.680							
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	3.155.160	274.992	2.176	2.570.693	182.666	-	250.558	-	-	217.379	-	260	-	6.651.448	2.435	-	6.653.883							
Ostalo	3.446.696	5.199	341	9.851.255	39.974	2.415	675.858	5.100	3.899	305.882	3.317	28	-	14.333.281	6.683	-	14.339.964							
Potraživanja od ostalih klijenata	2.251.794	12.742	-	2.893.767	2.527	-	-	-	-	-	-	-	-	5.160.831	-	-	5.160.831							
Ukupna izloženost	34.358.967	2.543.435	185.036	70.071.264	2.628.408	571.617	19.500.163	1.368.714	27.945	23.509.402	946.764	30.082	-	154.927.118	814.677	-	155.741.796							

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
 ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018																	
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug			Poci	Ukupno neobvezredena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obvezredena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno bruto potraživanje	
	Neobvezredena potraživanja bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja (Stage 1)	Neobvezredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem finansijskog stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobvezredena potraživanja bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja (Stage 1)	Neobvezredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem finansijskog stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobvezredena potraživanja bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja (Stage 1)	Neobvezredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem finansijskog stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobvezredena potraživanja bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja (Stage 1)	Neobvezredena potraživanja sa značajnim pogoršanjem finansijskog stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)						
Potraživanja od stanovništva	16.763.363	2.962.447	764.984	13.566.261	2.190.511	604.100	8.155.309	1.568.580	396.750	8.788.908	1.473.812	435.558	-	55.469.191	2.201.392	-	57.670.583	
Stambeni krediti	7.635.899	1.910.712	404.055	5.777.343	1.475.758	271.388	2.878.964	1.164.118	163.122	1.992.126	925.730	140.148	-	23.760.650	978.713	-	24.739.363	
Potrošački i gotovinski krediti	7.447.807	354.701	290.690	6.141.524	304.630	260.803	4.141.600	189.749	180.810	5.192.663	272.035	211.837	-	24.044.709	944.140	-	24.988.849	
Transakcioni i kreditne kartice	1.674.227	696.441	63.046	1.645.865	405.992	69.243	1.131.115	210.390	50.071	1.602.600	266.388	80.872	-	7.633.018	263.232	-	7.896.250	
Ostala potraživanja	-	5.430	593	7.193	1.529	4.131	2.666	3.630	4.323	2.747	1.519	9.659	2.701	-	30.814	15.307	-	46.121
Potraživanja od privrede	23.437.038	2.188.131	220.939	61.624.293	4.430.214	587.420	17.233.336	5.737.788	2.528.601	13.201.597	137.939	1.156.456	-	127.990.336	4.493.416	75.240	132.558.992	
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	40.919	2	6	715.225	3.442	3	2.000.428	629	25	792.965	248	4	-	3.553.858	38	-	3.553.896	
Rudarstvo, preradivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	6.117.229	1.983.933	1.096	7.881.382	1.105.132	438.072	5.627.534	1.016.091	15.291	4.678.110	9.589	1.044.829	-	28.419.000	1.499.288	-	29.918.288	
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	4	-	11	1	-	1	11	-	1	-	52	-	-	68	13	-	81	
Gradevinarstvo	947.186	1.355	21.825	1.090.212	107.337	519	583.075	65.901	1.133.181	472.149	16.850	1.616	-	3.284.065	1.157.141	75.240	4.516.446	
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	7.653.719	136.008	161.706	10.023.677	767.205	103.266	7.567.078	4.562.683	38.359	5.671.977	86.035	42.453	-	36.468.382	345.784	-	36.814.166	
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	433.667	553	3.381	4.127.018	120.654	4.550	757.231	17.786	767	435.407	218	21.351	-	5.892.534	30.049	-	5.922.583	
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	1.320.674	9.385	21.561	1.772.885	81.543	15.573	149.567	1.099	1.132.986	345.845	2.423	29	-	3.683.421	1.170.149	-	4.853.570	
Ostalo	6.923.640	56.895	11.353	36.013.893	2.244.901	25.436	548.412	73.599	207.991	805.144	22.524	46.174	-	46.689.008	290.954	-	46.979.962	
Potraživanja od ostalih klijenata	36.989.844	849.808	-	9.032.155	5.304.204	38.040	5	-	-	-	-	-	-	52.176.016	38.040	-	52.214.056	
Ukupna izloženost	77.190.245	6.000.386	985.923	84.222.709	11.924.929	1.229.560	25.388.650	7.306.368	2.925.351	21.990.505	1.611.751	1.592.014	-	235.635.543	6.732.848	75.240	242.443.631	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

	31.12.2018																	
	Region Beograd 1			Region Beograd 2			Region Sever			Region Jug			Poci	Ukupno neobvezrena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno potraživanje	
Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Neobvezrena potraživanja bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja (Stage1)	Neobvezrena potraživanja sa značajnim pogoršanjem finansijskog stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobvezrena potraživanja bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja (Stage1)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobvezrena potraživanja bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage1)	Neobvezrena potraživanja bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja (Stage 2)	Obezvredena potraživanja (Stage 3)	Neobvezrena potraživanja sa značajnim pogoršanjem finansijskog stanja (Stage1)	Obezvredena potraživanja (Stage 2)	Poci	Ukupno neobvezrena potraživanja (Stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (Stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno potraživanje		
Potraživanja od stanovništva	2.265.761	1.106.867	21.610	2.103.373	567.428	16.856	1.442.705	298.664	11.470	2.020.479	315.651	18.088	-	10.120.928	68.024	-	10.188.952	
Stambeni krediti	1.575	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.575	-	-	1.575
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	2.261.822	1.106.867	21.610	2.096.258	567.428	16.856	1.442.675	298.664	11.470	2.020.479	315.651	18.088	-	10.109.844	68.024	-	10.177.868	
Ostala potraživanja	2.364	-	-	7.115	-	-	30	-	-	-	-	-	-	-	9.509	-	-	9.509
Potraživanja od privrede	25.627.465	442.192	153.905	48.604.133	2.554.130	245.867	12.819.848	160.654	1.958	25.061.739	95.445	1.704	-	115.365.606	403.434	-	115.769.040	
Poljoprivreda, Šumarstvo, ribarstvo	30.655	-	-	131.370	12.758	-	252.225	28.386	-	255.003	1.312	-	-	711.709	-	-	711.709	
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	4.678.961	240.279	-	12.028.051	105.689	122.387	6.838.379	82.299	298	16.066.572	25.025	550	-	40.065.255	123.235	-	40.188.490	
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	-	-	-	41.238	-	-	-	-	-	-	353	-	-	41.591	-	-	41.591	
Gradićinarnstvo	2.662.353	3.036	151.287	11.127.198	776.614	48.893	1.314.015	11.300	-	5.286.346	33.467	325	-	21.214.329	200.505	-	21.414.834	
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	12.960.219	82.167	12	12.830.839	416.553	74.366	3.692.530	36.895	1.200	2.683.432	7.109	-	-	32.709.744	75.578	-	32.785.322	
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	903.986	3.316	2.503	4.255.630	67.517	199	391.083	1.207	310	358.033	25.874	-	-	6.006.646	3.012	-	6.009.658	
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	3.013.350	113.247	-	1.421.043	156.294	-	193.058	407	-	174.333	-	-	-	5.071.732	-	-	5.071.732	
Ostalo	1.377.941	147	103	6.768.764	1.018.705	22	138.558	160	150	238.020	2.305	829	-	9.544.600	1.104	-	9.545.704	
Potraživanja od ostalih klijenata	231.790	45.695	-	192.268	1.830.272	-	-	-	-	-	-	-	-	2.300.025	-	-	2.300.025	
Ukupna izloženost	28.125.016	1.594.754	175.515	50.899.774	4.951.830	262.723	14.262.553	459.318	13.428	27.082.218	411.096	19.792	-	127.786.559	471.458	-	128.258.018	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Granska koncentracija, uključujući podatke o strukturi problematičnih plasmana je prikazana u nastavku. Pod problematičnim potraživanjima Banka smatra potraživanja od dužnika koji su zadovoljili neki od „default“ indikatora navedenih u tabeli „Indikatori defaulta“, u daljem tekstu (u skladu sa internim pravilima RBI grupe). Podaci o problematičnim bilansnim i vanbilansnim plasmanima su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvredenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvredenih (stage 3) potraživanja	% obezvredenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbedenja obezvredenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	(1/3) 6	7
Potraživanja od stanovništva	62.216.743	2.525.963	2.956.973	-	1.773.329	4,8	551.742
Stambeni krediti	21.701.343	485.674	587.031	-	352.755	-	402.593
Potrošački i gotovinski krediti	29.504.171	1.257.748	1.540.026	-	908.328	-	2.954
Transakcioni i kreditne kartice	8.295.131	550.490	554.750	-	391.054	-	480
Ostala potraživanja	2.716.098	232.051	275.166	-	121.192	-	145.715
Potraživanja od privrede	146.408.689	2.458.135	2.427.735	-	2.064.937	1,7	210.675
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	6.169.090	27.874	3.308	-	1.902	-	-
Rudarstvo, preradivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	32.534.404	1.110.299	1.180.996	-	1.017.078	-	103.611
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	18.621	41	6	-	4	-	-
Građevinarstvo	6.399.970	163.469	185.397	-	136.813	-	66.351
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	44.843.657	278.861	181.808	-	145.606	-	21.294
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.051.903	46.115	35.899	-	22.323	-	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	6.326.706	543.456	536.894	-	511.658	-	-
Ostalo	46.064.338	288.020	303.427	-	229.553	-	19.419
Potraživanja od ostalih klijenata	58.154.220	35.418	38.040	-	34.418	-	-
Ukupna potraživanja	266.779.652	5.019.516	5.422.748	-	3.872.684	2,0	762.417

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost obezvređenih (stage 3) potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti obezvređenih (stage 3) potraživanja	% obezvređenih (stage 3) potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja obezvređenih (stage 3) potraživanja*
				od čega: restrukturirana potraživanja			
	1	2	3	4	5	(1/3) 6	7
Potraživanja od stanovništva	10.926.570	125.568	111.757	-	65.341	1,0	695
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	10.905.931	120.539	111.169	-	64.937	-	107
Ostala potraživanja	20.639	5.029	588	-	404	-	588
Potraživanja od privrede	139.654.395	532.680	702.920	-	258.019	0,5	492.313
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	830.835	2.673	-	-	-	-	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	44.313.238	73.782	25.086	-	1.248	-	23.381
Snadbevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	41.566	38	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	22.056.233	262.523	199.309	-	178.207	-	10.429
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	42.575.996	140.026	467.820	-	70.332	-	458.503
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	8.842.680	21.322	1.587	-	1.201	-	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	6.653.883	11.967	2.435	-	1.642	-	-
Ostalo	14.339.964	20.349	6.683	-	5.389	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.160.831	623	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	155.741.796	658.871	814.677	-	323.360	0,5	493.008

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	31.12.2018.			
			Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja
			1	2		
Potraživanja od stanovništva	57.670.582	2.087.900	2.201.391	451.814	1.299.052	3,8%
Stambeni krediti	24.739.362	853.840	978.713	396.934	537.918	4,0%
Potrošački i gotovinski krediti	24.988.849	858.272	944.139	54.880	573.875	3,8%
Transakcioni i kreditne kartice	7.896.251	346.058	263.233	-	176.206	3,3%
Ostala potraživanja	46.120	29.730	15.306	-	11.053	33,2%
Potraživanja od privrede	132.558.993	4.341.153	4.493.402	3.944.279	3.991.450	3,4%
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	3.553.897	12.816	39	-	24	0,0%
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	29.918.289	1.365.360	1.499.288	1.451.349	1.262.944	5,0%
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	81	8	13	-	8	16,0%
Građevinarstvo	4.516.446	1.073.478	1.157.125	1.138.422	1.059.251	25,6%
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	36.814.168	403.958	345.785	200.034	290.675	0,9%
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	5.922.582	56.486	30.049	20.778	22.765	0,5%
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	4.853.569	1.125.442	1.170.149	1.132.776	1.105.532	24,1%
Ostalo	46.979.961	303.605	290.954	920	250.251	0,6%
Potraživanja od ostalih klijenata	52.214.056	67.714	38.040	-	34.417	0,1%
Ukupna izloženost	242.443.631	6.496.763	6.732.833	4.396.093	5.324.919	2,8%

*Ponderisana vrednost kolateralu

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja, (u hiljadama dinara)	31.12.2018.						
	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja		Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
			1	2	3	4	
Potraživanja od stanovništva	10.188.952	83.172	68.023	-	21.160	0,7%	97
Stambeni krediti	1.575	-	-	-	-	0,0%	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	0,0%	-
Transakcioni i kreditne kartice	10.177.869	80.845	68.023	-	21.160	0,7%	97
Ostala potraživanja	9.509	2.327	-	-	-	0,0%	-
Potraživanja od privrede	115.769.040	394.343	403.435	119	249.037	0,4%	112.268
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	711.709	1.722	-	-	-	0,0%	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti	40.188.490	98.893	123.235	-	42.853	0,3%	59.208
Snabdevanje električnom energijom, gasom i parom i klimatizacija	41.591	52	-	-	-	0,0%	-
Građevinarstvo	21.414.834	212.492	200.505	-	179.694	0,9%	10.440
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	32.785.322	55.111	75.578	119	23.648	0,2%	42.620
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	6.009.658	10.960	3.012	-	2.648	0,1%	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost	5.071.731	8.642	-	-	-	0,0%	-
Ostalo	9.545.705	6.471	1.105	-	194	0,0%	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.300.025	8.925	-	-	-	0,0%	-
Ukupna izloženost	128.258.018	486.441	471.458	119	270.197	0,4%	112.365

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Politika obračuna ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stawkama

Banka priznaje ispravku vrednosti za očekivane kreditne gubitke (dalje u tekstu: ECL) za sledeće finansijske instrumente koji se ne vrednuju kao FVTPL:

- Finansijska sredstva koja su dužnički instrumenti;
- Izdate finansijske garancije; i
- Preuzete obaveze po osnovu nepovučenih kredita.

Ispravka vrednosti se ne priznaje po osnovu vlasničkih instrumenata.

U skladu sa MSFI 9, Banka primenjuje trostopeni model obezvredjenja na osnovu promena kreditnog kvaliteta u odnosu na inicijalno priznavanje. Ovaj model zahteva da se finansijski instrument koji nije obezvredjen prilikom inicijalnog priznavanja klasificuje u Nivo (dalje u tekstu: Stage) 1 i da mu se stalno prati kreditni rizik. Kada se kreditni rizik finansijskog instrumenta nije značajno povećao u odnosu na inicijalno priznavanje, Banka će obračunati ispravku vrednosti za takav finansijski instrument u iznosu koji je jednak 12-omesečnom ECL.

Ako se identificuje značajno povećanje kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijski instrument se premešta u Stage 2, ali se još ne smatra obezvredjenim. Kada se kreditni rizik finansijskog instrumenta značajno povećao u odnosu na inicijalno priznavanje, Banka će obračunati ispravku vrednosti za takav finansijski instrument u iznosu koji je jednak ECL za period do kraja otplate finansijskog sredstva. Ako je finansijski instrument obezvredjen, onda se premešta u Stage 3.

Kupljeni ili plasirani kreditno-obezvredeni finansijski instrumenti predstavljaju ona finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredena prilikom inicijalanog priznavanja i njihov očekivani kreditni gubitak se uvek obračunava na bazi očekivanih gubitaka za ceo period trajanja finansijskog instrumenta

Banka obračunava ispravku vrednosti u iznosu koji je jednak life-time ECL, izuzev kod sledećih instrumenata, kod kojih se koristi 12-mesečni ECL:

- Dužničke investicione hartije od vrednosti za koje je utvrđeno da imaju nizak kreditni rizik na izveštajni datum; i
- Ostali finansijski instrumenti kod kojih se kreditni rizik nije značajno povećao u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja.

Sa stanovišta praktične primene, u Banci se podrazumeva da za hartije od vrednosti koje imaju investicioni rejting ne treba da se procenjuje da li se kreditni rizik hartije od vrednosti značajno povećao. Za ove svrhe investicioni rejting je definisan od strane priznatih ehternih rejting agencija kao rejting u rasponu AAA-BBB (Standard's & Poor's, Fitch) i Aaa-Baa (Moody's). Ukoliko informacija od priznate eksterne rejting agencije nije raspoloživa, ekvivalenti interni rejtinzi mogu biti mapirani u eksterne rejtinge. Ovo mapiranje treba da pođe od perspektive tržišnih učesnika, uzimajući u obzir sve uslove i okolnosti u vezi sa hartijom od vrednosti. U situacijama kada eksterni ili interni nije raspoloživ, može se koristiti verovatnoća default-a koja je ekvivalentna investicionom rejtingu, ukoliko je raspoloživa.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka

Merenje očekivanih kreditnih gubitaka podrazumeva utvrđivanje nepristrasne i verovatnoćom ponderisane vrednosti kroz analizu niza mogućih ishoda, koja uključuje vremensku vrednost novca, a zasnovana je na razumnim i dokumentovanim informacijama o prošlim događajima, trenutnim uslovima i budućim ekonomskim uslovima, koje su dostupne uz prihvatljive troškove i napore na datum izveštavanja.

Očekivani kreditni gubici izračunavaju se kao zbir marginalnih gubitaka koji na određeni datuma bilansa stanja. Marginalni gubici su izvedeni iz pojedinačnih parametara kojima se procenjuju izloženosti i gubici u slučaju neizmerenja obaveza i marginalnih verovatnoća neispunjavanja obaveza za svaki period. Obračun očekivanih kreditnih gubitaka zasnovan je na četiri komponente:

- Verovatnoća default-a ("PD") - Ovo je procena verovatnoće neispunjavanja obaveza u datom vremenskom horizontu;
- Izloženost u trenutku default-a ("EAD") - ovo je procena izloženosti u trenutku ulaska u default, uzimajući u obzir očekivane promene izloženosti nakon datuma izveštavanja, uključujući otplate glavnice i kamate, i očekivana povlačenja iz odobrenih okvirnih linija;
- Gubitak nakon default-a ("LGD") - Ovo je procena gubitka usled default-a. Ona se zasniva na razlici između ugovorenih novčanih tokova i onih koje bi zajmodavac očekivao da će primiti, uključujući i naplatu iz instrumenata obezbeđenja. Obično se izražava kao procenat EAD;
- Diskontna stopa - koristi se za diskontovanje očekivanog gubitka na sadašnju vrijednost na datum izveštavanja koristeći efektivnu kamatnu stopu (EKS), važeću pri početnom priznavanju finansijskog sredstva.

Prilikom merenja očekivanih kreditnih gubitaka, Banka ne mora nužno identifikovati sve moguće scenarije. Međutim, razmotriće rizik ili verovatnoću da će kreditni gubitak nastati, čak i ako je mogućnost nastanka gubitka vrlo niska.

ECL je verovatnoćom ponderisana procena kreditnih gubitaka. Obračunavaju se na sledeći način:

- Finansijska sredstva koja nisu kreditno-obezvredena na izveštajni datum: kao sadašnja vrednost svih očekivanih manjih naplata tj. razlike između novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- Finansijska sredstva koja su kreditno-obezvredena na izveštajni datum: kao razlika između bruto knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova;
- Preuzete obaveze za nepovučene kredite: kao sadašnja vrednost razlike između ugovorenih novčanih tokova na koje Banka ima pravo u skladu sa ugovornim uslovima ukoliko se nepovučeni kredit iskoristi i novčanih tokova koje Banka očekuje da primi;
- Izdate finansijske garancije: očekivana plaćanja u cilju namirenja korisnika garancije umanjena za iznos koji Banka očekuje da nadoknadi.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restruktuirana finansijska sredstva

Ukoliko su ugovorni uslovi finansijskog sredstva izmenjeni ili modifikovani ili je postojeće finansijsko sredstvo zamenjeno sa novim usled finansijskih poteškoća dužnika, onda se vrši procena da li je potrebno isknjižiti postojeće finansijsko sredstvo, a ECL se obračunava na sledeći način:

- Ukoliko očekivano restrukturiranje neće rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda su očekivani novčani tokovi od modifikovanog finansijskog sredstva uključeni u kalkulaciju manjka novčanih tokova koji se očekuje od postojećeg finansijskog sredstva;
- Ukoliko će očekivano restrukturiranje rezultirati u prestanku priznavanja tj. isknjižavanju postojećeg sredstva, onda se očekivana fer vrednost novog sredstva tretira kao finalni novčani tok od postojećeg finansijskog sredstva u trenutku prestanka priznavanja tj. isknjižavanja. Ovaj iznos je uključen u kalkulaciju manjka novčanih tokova od postojećeg finansijskog sredstva, koji se diskontuju od očekivanog datuma prestavnika priznavanja do izveštajnog datuma uz korišćenje originalne efektivne kamatne stope postojećeg finansijskog sredstva.

Kreditno-obezvređena finansijska sredstva

Na svaki izveštajni datum, Banka procenjuje da li su finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti i dužnički instrumenti koji se vrednuju kao FVOCI kreditno-obezvređeni. Finansijsko sredstvo je kreditno-obezvređeno kada se desio jedan ili više događaja sa negativnim efektom na procenjene buduće tokove gotovine za određeno finansijsko sredstvo. Dokaz da je finansijsko sredstvo kreditno obezvređeno obuhvata raspoložive podatke o sledećim događajima:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- kršenje ugovornih odredbi, kao na primer default ili kašnjenje u izmirenju obaveza;
- banka dužniku, iz ekonomskim ili ugovornih razloga u vezi sa finansijskim teškoćama dužnika, menja kreditne uslove na način koji inače ne bi razmatrala;
- postalo je очigledno da će dužnik bankrotirati ili biti reorganizovan na neki drugi način;
- nestanak aktivnog tržišta za finansijsko sredstvo usled finansijskih teškoća;
- kupovina ili izdavanje finansijskog sredstva uz visoki discount, što ukazuje na nastale kreditne gubitke.

Operacionalizacija identifikacije obezvređnih finansijskih sredstava izvršena je putem usklađivanja definicije default-a i definicije obezvređenja. Banka definiše finansijski instrument kao instrument u statusu neizmirenja obaveza tj. default-u, koji je u potpunosti usklađen sa definicijom obezvređenja, kada je ispunjen neki od sledećih kriterijuma:

- banka smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoju obavezu prema njoj, ne uzimajući u obzir mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja ILI
- dužnik je u docnji više od 90 dana po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema banci.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kreditno-obezvređena finansijska sredstva (nastavak)

Interni definisani indikatori defaulta za pravna lica su:

- 1 Stečaj;
- 2 Direktan otpis;
- 3 Otpis uz prethodno kreiranu pojedinačnu ispravku vrednosti;
- 4 Potraživanje proglašeno dospelim;
- 5 Restrukturiranje;
- 6 Prestanak obračunavanja kamate;
- 7 Potraživanje prodato uz gubitak;
- 8 Kašnjenje u izmirenju obaveza;
- 9 Povučena dozvola za rad;
- 10 Moratorijum na plaćanje dugova;
- 11 Očekivan gubitak;
- 12 Cross Default.

Interni definisani indikatori defaulta za fizička lica i mikro preduzeća su:

- 1 Materijalno značajna docnja preko 90 dana;
- 2 Postoji dokaz za učinjenu prevaru – svi aktivni računi će biti prebačeni u "default" bez obzira na prag materijalnosti;
- 3 U slučaju smrti klijenta svi aktivni računi će biti prebačeni u "default" bez obzira na prag materijalnosti;
- 4 Dužnik je u postupku restrukturiranja kod kojeg su novi novčani tokovi manji za minimum 2,5% od prvobitno ugovorenih kao i kada se restrukturiranje radi za plasmane koji imaju materijalno značajnu docnju preko 60 dana ("distressed restructuring");
- 5 Dužnik kasni u izmirenju obaveza prema državi, drugim poveriocima ili prema zaposlenima ili neredovno izvršava obaveze po osnovu poreza i doprinosa za socijalno osiguranje zaposlenih, u značajnom iznosu (iznad kvartalnog proseka u uobičajenim uslovima, isključiti specijalne mesece i transakcije, uz jasno obrazloženje);
- 6 U slučaju da klijent ostane bez posla svi aktivni racuni će biti prebačeni u "default" bez obzira na prag materijalnosti;
- 7 "Cross default" – kada plasman koji je u default-u povlači za sobom i ostale plasmane iz iste grupe proizvoda – npr. ako klijent ima dva gotovinska kredita i po jednom kreditu se ispunе uslovi za default (npr. materijalno značajna docnja preko 90 dana) to će za posledicu imati da se i drugi klasman prebac u default;
- 8 Ostalo.

Gore navedeni kriterijumi primjenjeni su na sve finansijske instrumente koje poseduje Banka i usklađeni su sa definicijom neizmirenja obaveza (default) koja se koristi za potrebe internog upravljanja kreditnim rizikom. Default definicija dosledno se primjenjuje na modeliranje verovatnoće default-a (PD), izloženosti po default-u (EAD) i gubitka po default-u (LGD) tokom obračuna očekivanih gubitaka Banke.

Smatra se da instrument više nije u statusu neizmirenja obaveza (tj. da je oporavljen) kada više ne ispunjava nijedan od osnovnih kriterijuma default-a u periodu od najmanje 3 mjeseca ili duže u slučaju restrukturiranja izazvanog finansijskim teškoćama. Period od 3 meseca određen je na osnovu analize koja razmatra verovatnoću da se finansijski instrument vrati u stanje statusa neizmirenja obaveza posle oporavka koristeći različite definicije oporavka.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kreditno-obezvređena finansijska sredstva (nastavak)

Za finansijsko sredstvo klasifikovano u nivo tri, tj. sredstvo koje je obezvredjeno na datum izveštavanja (isključivo POCI), Banka meri očekivane kreditne gubitke kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijskog sredstva. Svaka korekcija se priznaje kroz bilans uspeha. Za kolateralizovanu imovinu, procena uključuje novčane tokove iz naplate kolaterala umanjene za troškove pribavljanja i prodaje kolaterala. Očekivani kreditni gubici se obračunavaju primenom najmanje dva scenarija (čak i ako je samo jedna strategija naplate izvesna) uz ponderisanje raspona mogućih ishoda. Razmotraju se svi relevantni scenariji (ne samo najverovatniji). Pri obračunu ECL se ne uključuju scenariji za koje je procenjeno da je malo verovatno da će se ostvariti.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka smatra da postoji značajno povećanje kreditnog rizika ako je ispunjen neki od sledećih kvantitativnih, kvalitativnih ili „back-stop“ kriterijuma:

Značajno povećanje kreditnog rizika - kvantitativni kriterijumi

Banka koristi kvantitativne kriterije kao primarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Za kvantitativno određivanje nivoa rizika, Banka poredi „lifetime“ PD krivu na datum obračuna sa „lifetime“ PD krivom na datum inicijalnog priznavanja. Za PD krivu na datum inicijalnog priznavanja formulišu se prepostavke o strukturi krive. S jedne strane, u slučaju visoko ocenjenih finansijskih instrumenata pretpostavlja se da će se PD kriva vremenom degradirati. Sa druge strane, za nisko ocenjene finansijske instrumente pretpostavlja se da će se PD kriva poboljšati tokom vremena. Stepen poboljšanja ili pogoršanja zavisiće od nivoa početnog kreditnog rejtinga. Kako bi se ove krive učinile uporedivim, obe se skaliraju na anualizovane PD-eve.

U opštem slučaju, smatra se da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika sa relativnim povećanjem PD-a od 250%, iako taj iznos može biti manji zbog nekoliko ograničavajućih faktora kao što su preostalo vreme trajanja finansijskog instrumenta i tip portfolija proizvoda.

Vrednost praga od 250% je zavisna o vremenu. Vrednost od 250% važi ako preostali rok dospeća iznosi jednu godinu ili manje. Za rokove dospeća duže od jedne godine, vrednost se koriguje. Ovo je neophodno da bi se nadoknadio efekat dospevanja. Na primer, manje je verovatno da će pogoršanje rejtinga nakon godinu dana usloviti prelaz u Nivo 2 kod dužih, nego kod kraćih preostalih rokova dospeća. To je zbog toga što verovatnoće default-a konvergiraju tokom vremena prema dugoročnoj prosečnoj verovatnoći default-a. Ovo svojstvo verovatnoće default-a dovodi do toga da su verovatnoće default-a obračunate za inicijalni i tekući period izgrađene od verovatnoće default-a koje postaju vrlo slične nakon određenog vremenskog perioda, bez obzira na polaznu tačku. To znači da se jasne razlike u početnim verovatnoćama smanjuju tokom vremena, pa dostizanje praga od 250% postaje manje verovatno u meri u kojoj ročnost utiče na obračunate verovatnoće default-a.

Da bi se korigovao efekat dospevanja, prag od 250% se prilagođava za različita dospeća i za duže rokove dospeća PD prag postaje niži (minimum je 150%).

Fin.instrumenti kojima nije dodeljen kreditni rejting na datum izveštavanja, svrstavaju se u Nivo 2, bez izuzetka.

Finansijski instrumenti kod kojih nije utvrđen kreditni rejting na datum inicijalnog priznavanja, svrstavaju se u Nivo 2 (uz šestomesečni grace period u kom je dozvoljeno dodeliti rejting, ukoliko nije utvrđen na sam datum inicijalnog priznavanja).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika - kvalitativni kriterijumi

Banka koristi kvalitativne kriterijume kao sekundarni indikator značajnog povećanja kreditnog rizika za sva materijalno značajna portfolija. Prebacivanje u Stage 2 se odvija kada su ispunjeni kriterijumi navedeni u daljem tekstu.

Za države, banke, portfolija pravnih lica i projektnog finansiranja, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- Spoljni tržišni indikatori;
- Promene pristupa upravljanju;
- Promene ugovornih uslova;
- Stručna procena;
- Docnje preko 30 dana.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju na kvartalnoj osnovi na nivou pojedinačnog ugovora za sve grupe portfolija pravnih lica.

Za portfolio fizičkih lica, ako klijent ispunjava jedan ili više od sledećih kriterijuma:

- „Forbearance“ mere;
- Stručna procena.

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika uključuje informacije koje se odnose na budućnost i one se primenjuju mesečno na nivou pojedinačnog ugovora za ceo portfolio fizičkih lica.

Određivanje nivoa rizika – izuzeci

Pri utvrđivanju nivoa rizika, Banka primenjuje sledeće izuzetke:

- Nizak kreditni rizik: fin. instrumenti za koje je potvrđeno da imaju „nizak nivo kreditnog rizika“ na izveštajni datum biće svrstani u Nivo 1. Banka ovaj izuzetak primenjuje samo na državne obveznice sa jednogodišnjom verovatnoćom default-a nižom od 0.5% (uključujući informacije o budućim kretanjima);
- Nova aktiva: fin. instrumenti plasirani po prvi će u mesecu plasiranja biti svrstani u Nivo 1;
- Sopstvena sredstva: kako kod ovog tipa aktive nije moguće pogoršanje kreditnog rizika, svrstavaju se u Nivo 1.

Objašnjenje inputa, prepostavki i tehnika procene

Očekivani kreditni gubitak se meri bilo na 12 meseci ili za ceo životni vek u zavisnosti od toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje ili da li se neko sredstvo smatra kredinto-obezvređenim. Ekonomski informacije o budućim događajima su takođe uključene u određivanje 12-mesečnog i life-time PD, EAD i LGD. Ove prepostavke variraju po tipu proizvoda. Očekivani kreditni gubici su diskontovani proizvod verovatnoće default-a (PD), gubitaka po default-u (LGD), izloženosti po default-u (EAD) i diskontnog faktora (D).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Verovatnoća default-a

Verovatnoća default-a predstavlja verovatnoću da dužnik neće ispuniti svoju finansijsku obavezu bilo u narednih 12 meseci ili tokom preostalog veka trajanja finansijskog instrumenta. Uopšteno, verovatnoća defaulta tokom životnog veka finansijskog instrumenta se izračunava na osnovu regulatorne 12-mesečne verovatnoće default-a, iz koje se uklanja marga konzervativizma, kao polazne tačke. Nakon toga različite statističke metode koriste se za generisanje procene kako će se default profil razvijati od inicijalnog priznavanja pa tokom trajanja kredita ili portfolija kredita. Profil je zasnovan na istorijskim posmatranim podacima i parametarskim funkcijama.

Različiti modeli su korišćeni za procenu default profila kreditnih obaveza i mogu se grupisati u sledeće kategorije:

- Država i organi lokalne samouprave, osiguravajuća društva i „collective investement undertakings“ - profil se generiše primenom pristupa matrica tranzicije. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije - profil se generiše pomoću pristupa parametrijske regresije preživljavanja (Weibull). Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću default-a koristeći Vasičekov jednofaktorski model;

Opšta forma parametarske funkcije za pd je:

$$pd(t)=\exp(a+b*f(pd(1))+(c+d*g(pd(1)))*\log(t)).$$

pri čemu su $f(x)$ i $g(x)$ logaritamske funkcije.

Parametri su procenjeni korišćenjem nelinearnih najmanjih kvadrata. Zavisna varijabla je promena rejtinga i pripadajuće jednogodišnje verovatnoće default-a tokom vremena.

Korišćeni modeli su dobili IRB odobrenje i validiraju se jednom godišnje. Godišnja validacija podleže regulatornom odobrenju i kontroli od strane ECB i OeNB.

Rejting i pripadajuća verovatnoća default-a su nepristrasni. Regulatorna marga konzervativizma je ukinuta.

- Stambeni i drugi krediti odobreni stanovništvu - profil se generiše koristeći parametrijsku regresiju preživljavanja u konkurentnim okvirima rizika. Informacije o budućnosti uključene su u verovatnoću neizvršavanja koristeći satelitske modele.

U limitiranim slučajevima, kada neki inputi nisu potpuno dostupni, vrši se grupisanje, uprosečavanje i benčmarking u cilju kreiranja inputa za kalkulaciju.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Gubitak usled statusa neizmirenja obaveza („Loss Given Default“ (dalje u tekstu: LGD))

LGD predstavlja očekivanje Banke o iznosu gubitka po izloženosti koja ima default status. LGD varira u zavisnosti od tipa proizvoda i klijenta. LGD se prikazuje kao procenat gubitka prema izloženosti u trenutku ulaska u default status. LGD se izračunava na 12-mesečnoj ili life-time bazi, gde dvanaestomesečni LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi u periodu od 12 meseci, dok life-time LGD predstavlja procenat očekivanog gubitka ukoliko se default dogodi tokom preostalog očekivanog životnog veka kredita.

Različiti modeli se koriste za procenu LGD i oni se mogu podeliti na sledeće kategorije:

- Država: LGD se dobija korišćenjem informacija i izvora sa tržišta. Izvori sa tržišta su eksterni podaci o gubicima koji su u vezi sa default-ima država (otpisi duga usled restrukturiranja i slično);
- Pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije: LGD se generiše diskontovanjem tokova gotovine naplaćenih tokom workout procesa. Buduće informacije su inkorporirane u LGD korišćenjem Vasičekovog modela;
- Stambeni krediti i ostali proizvodi stanovništva: LGD se generiše tako što se isključuju periodi krize, kao i ostale marge konzervativizma iz regulatornog LGD modela. Buduće informacije se inkorporiraju korišćenjem različitih satelit modela;
- U limitiranih slučajevima, kada neki inputi nisu u potpunosti raspoloživi, alternativni modeli oporavka, referentne vrednosti i ekspertske vrednosti se mogu koristiti za obračun.

Izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza (Exposure at Default ("EAD"))

EAD je zasnovan na iznosu koji Banka očekuje, u trenutku default-a, da će se dugovati u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka instrumenta. Dvanaestomesečni i life-time EAD se utvrđuju na bazi očekivanog profila izmirenja obaveza, a variraju u zavisnosti od tipa proizvoda. Za proizvode sa amortizacionim planom otplate i jednokratnim otplatama, obračun se zasniva na ugovornim plaćanjima u periodu od 12 meseci ili tokom životnog veka. Gde je relevantno, prepostavke o prevremenoj otplati ili refinansiranju takođe treba uzeti u obzir prilikom kalkulacije.

Kod revolving prozvoda EAD je određen polazeći od trenutnog povučenog iznosa i dodavanjem faktora konverzije, koji odražava očekivano povlačenje preostalog limita do trenutka nastanka statusa neizmirenja obaveza. Regulatorne marge su isključene iz faktora konverzije. Parametri koji se koriste u regulatorne svrhe, kao što su LGD i faktor kreditne konverzije koji se koriste u obračunu rizikom ponderisane aktive, obračunavaju se uz korišćenje marge konzervativizma. Za potrebe MSFI 9, koriste se isti parametri, ali bez marge konzervativizma. U ograničenom broju slučajeva kada podaci nisu dostupni, referentne vrednosti se mogu koristiti za obračun.

Diskontni faktor

Generalno, za bilansne izloženost koje nisu kreditno obvezvredljene na inicijalnom priznavanju tj. POCI, stopa korišćena za kalkulaciju očekivanog gubitka je efektivna kamatna stopa ili njena aproksimacija.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Kalkulacija

Očekivani kreditni gubitak je proizvod PD, LGD i EAD parametara pomnožen verovatnoćom neulaska u status neizmirenja obaveza pre razmatranog perioda. Ovo je prikazano kao funkcija preživljavanja. Obračun praktično predstavlja sumirane buduće očekivane gubitke diskontovane na datum izveštavanja. Ovako izračunati očekivani gubici su ponderisani scenarijima orijentisanih ka budućim događajima.

Različiti modeli se koriste za procenu Stage 3 ispravke vrednosti i isti mogu biti svrstani u tri različite grupe:

- Država, pravna lica, projektno finansiranje i finansijske institucije, organi lokalne samouprave, osiguravajuće kompanije, „collective investement undertakings“: Obračun ispravke vrednosti za Stage 3 se vrši od strane zaposlenih u Sektoru za upravljanje posebnim plasmanima i instrumentima obezbeđenja, koji diskontuju očekivani tok gotovine odgovarajućom efektivnom kamatnom stopom;
- Stambeni krediti: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše izračunavanjem diskontovane realizovane vrednosti kolateralata;
- Ostali proizvodi stanovništva: Stage 3 ispravka vrednosti se generiše računajući statistički određen očekivani gubitak oslobođen od indirektnih troškova.

Sva finansijska sredstva koja su u kašnjenju više od 90 dana su u Stage 3 i ta prepostavka ne može biti pobijena.

Informacije o budućnosti

Procena značajnog povećanja kreditnog rizika i kalkulacije očekivanog kreditnog gubitka podrazumevaju korišćenje informacija o budućnosti. Banka je izvršila istorijske analize i utvrdila ključne ekonomske varijable koje imaju uticaj na kreditni rizik i očekivani kreditni gubitak za svaki portfolio.

Uključivanje informacija o budućnosti u obračun očekivanog kreditnog gubitka se vrši putem makroekonomskih modela, koji vode direktnom prilagođavanju verovatnoća default-a i ostalih ključnih parametara. Informacije koje se odnose na budućnost uključuju se kroz ulazne parametre makroekonomskog modela. Pošto buduće realizacije ovih makroekonomskih parametara nisu poznate, inherentna nesigurnost čini neophodnim primenu različitih scenarija.

Pored osnovnog ekonomskog scenarija, Banka kreira i najbolji i najgori mogući scenario, kao i ponderisani scenario - da bi se osiguralo da su sve nelinearnosti obuhvaćene. Banka je utvrdila da tri scenarija odgovarajuće opisuju nelinearnosti. Baznom scenariju se dodeljuje ponder 50%, a preostalim 25%.

Raiffeisen Research isporučuje skup vrednosti za relevantne makroekonomске varijable, za svaki scenario. Skup vrednosti se obezbeđuje kvartalno i pokriva trogodišnji period. Za period nakon tri godine, da bi se projektovale ekonomske varijable za ostatak životnog veka proizvoda, korišćen je pristup srednje reversije – što znači da ekonomske varijable dugoročno teže prosečnoj stopi ili prosečnoj stopi rasta do zrelosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Informacije o budućnosti (nastavak)

Uticaj ovih ekonomskih varijabli na verovatnoću ulaska u default status, gubitak usled statusa neizmirenja obaveza i izloženost u trenutku ulaska u default status se utvrđuju koristeći statističku regresiju pomoću koje se dolazi do saznanja kakav su uticaj pomenute varijable imale istorijski na stope ulaska u default status i na komponente gubitka usled default statusa i izloženost u trenutku ulaska u default status.

Kao i sa svakim ekonomskim predviđanjem, projekcije i verovatnoće događaja su podložne visokom stepenu inherentne nepouzdanosti i zbog toga se stvarni ishodi mogu značajno razlikovati od predviđenih. Banka smatra da ove prognoze predstavljaju njenu najbolju procenu svih mogućih ishoda i pokrivaju sve moguće nelinearnosti i asimetrije u okviru različitih portfolija koji postoje u Banci.

Analiza senzitivnosti

Najznačajnije pretpostavke koje utiču na očekivani gubitak su navedene kao što sledi:

- Portfolio preduzeća:
 - o Bruto domaći proizvod;
 - o Stopa nezaposlenosti;
 - o Kamatna stopa na dugoročne državne obveznice;
 - o Stopa inflacije.
- Portfolio stanovništva:
 - o Bruto domaći proizvod;
 - o Stopa nezaposlenosti;
 - o Cene nekretnina

Dodatno, pri uključivanju informacija o budućnosti koristi se i tzv. „kreditnog sata“ koje je razvijeno kako bi se identifikovala trenutna pozicija u kreditnom ciklusu, kao i trend. U zavisnosti od trenutne pozicije EBITDA i neto duga privrednih subjekata nad medijanom i trendom, kreditni sat daje procenu visine rizika (nizak, srednji, visok). U zavisnosti od procene faze ciklusa, vrši se korekcija parametara, ali isključivo u delu varijacija koje makroekonomski model ne objašnjava (da bi se izbeglo dvostruko uključivanje makroekonomskih kretanja) i samo ako ova korekcija poboljšava performanse makroekonomskog modela.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)		31.12.2019.											
		Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	Poci	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspela	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*		
		bez značajnog pogoršanja fin stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinačno j osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvrede nih potraživanja	Obezvrede nih potraživanja	
Prema sektorima													
Potraživanja od stanovništva		52.602.751	6.586.080		2.779.426	248.486	-	62.216.743	1.773.329	752.631	59.690.781	19.907.768	551.742
Stambeni krediti		18.176.312	2.938.000		587.031	-	-	21.701.343	352.755	132.918	21.215.670	17.842.233	402.593
Potrošački i gotovinski krediti		26.847.309	1.116.836		1.540.026	-	-	29.504.171	908.328	349.419	28.246.423	25.931	2.954
Transakcioni i kreditne kartice		6.269.047	1.471.334		554.750	-	-	8.295.131	391.054	159.436	7.744.641	26.512	480
Ostala potraživanja		1.310.083	1.059.910		97.619	248.486	-	2.716.098	121.192	110.858	2.484.047	2.013.092	145.715
Potraživanja od privrede		133.732.301	10.248.654		2.427.734	-	-	146.408.689	2.064.938	393.197	143.950.556	51.789.213	210.675
Velika preduzeća		85.501.676	8.119.948		1.870.335	-	-	95.491.959	1.654.873	218.845	93.618.241	26.545.593	61.219
Mala i srednjapreduzeća		9.498.965	2.075.331		284.221	-	-	11.858.517	222.274	56.039	11.580.205	3.338.652	126.948
Mikro preduzeća i preduzetnici		5.680.915	53.375		273.178	-	-	6.007.468	187.791	118.227	5.701.451	564.664	22.508
Finansijske institucije		33.050.745	-		-	-	-	33.050.745	-	86	33.050.659	21.340.304	-
Ostalo		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata		58.093.361	22.819		38.040	-	-	58.154.220	34.418	1.000	58.118.802	-	-
Ukupna izloženost		244.428.413	16.857.553		5.245.200	248.486	-	266.779.652	3.872.685	1.146.828	261.760.139	71.696.981	762.417
Prema kategorijama potraživanja													
Neproblematična potraživanja		244.409.878	16.857.553		25.663	72.726	-	261.365.819	1.749	1.146.829	260.217.241	71.696.981	2.662
Od čega: restrukturirana		67.975	358.471		377	23.773	-	450.597	19	25.058	425.520	255.902	-
Problematična potraživanja		18.535	-		5.219.538	175.760	-	5.413.834	3.870.936	-	1.542.897	-	759.755
od čega: restrukturirana		18.535	-		1.966.022	80.540	-	2.065.096	1.730.144	-	334.951	-	246.275
Ukupna izloženost		244.428.413	16.857.553		5.245.201	248.486	-	266.779.653	3.872.685	1.146.829	261.760.138	71.696.981	762.417

*Ponderisana vrednost kolateralna

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)		Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	Poci	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbedenja*	
		bez značajnog pogoršanja fin stanja	značajno pogoršanje fin. Stanja					na pojedinač oj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvred nih potraživanj a	Obezvred nih potraživanj a
Prema sektorima												
Potraživanja od stanovništva		8.587.813	2.226.999		111.757	-	-	10.926.570	65.341	60.228	10.801.001	68.358
Stambeni krediti		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice		8.567.762	2.226.999		111.169	-	-	10.905.931	64.937	55.602	10.785.391	51.889
Ostala potraživanja		20.051	-		588	-	-	20.639	404	4.626	15.610	16.469
Potraživanja od privrede		133.706.422	5.245.052		702.920	-	-	139.654.394	258.018	274.663	139.121.715	23.640.148
Velika preduzeća		118.339.987	4.800.975		689.600	-	-	123.830.562	248.184	249.561	123.332.818	16.432.210
Malá i srednja preduzeća		5.539.514	412.747		2.348	-	-	5.954.609	2.000	5.667	5.946.942	667.996
Mikro preduzeća i preduzetnici		2.100.853	216		10.972	-	-	2.112.041	7.834	19.307	2.084.900	143.804
Finansijske institucije		7.726.068	31.114		-	-	-	7.757.182	-	128	7.757.055	6.396.138
Ostalo		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata		5.145.562	15.269		-	-	-	5.160.831	-	623	5.160.208	-
Ukupna izloženost		147.439.797	7.487.320		814.677	-	-	155.741.795	323.359	335.514	155.082.924	23.708.506
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja		147.439.797	7.487.321		4.564	-	-	154.931.682	48	335.514	154.596.120	23.708.507
od čega: restrukturirana		64.037	265.817		-	-	-	329.854	-	10.514	319.340	34.561
Problematična potraživanja		-	-		810.113	-	-	810.113	323.310	-	486.803	-
od čega: restrukturirana		-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost		147.439.797	7.487.321		814.677	-	-	155.741.795	323.358	335.514	155.082.923	23.708.507
*Ponderisana vrednost kolateralna												

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.									
	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja*	
	bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja	značajno pogoršanje finansijskog stanja				na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvredenih potraživanja	Obezvredenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	47.273.841	8.195.349	2.201.391	-	57.670.583	1.299.052	788.848	55.582.682	17.906.962	462.032
Stambeni krediti	18.284.331	5.476.318	978.713	-	24.739.362	537.918	315.922	23.885.522	17.862.552	458.039
Potrošački i gotovinski krediti	22.923.595	1.121.115	944.139	-	24.988.849	573.875	284.397	24.130.577	25.268	3.789
Transakcioni i kreditne kartice	6.053.807	1.579.211	263.233	-	7.896.251	176.206	169.852	7.550.193	19.133	204
Ostala potraživanja	12.108	18.705	15.306	-	46.120	11.053	18.677	16.390	9	-
Potraživanja od privrede	115.496.278	12.494.072	4.493.403	75.240	132.558.992	3.991.450	349.703	128.217.840	44.474.598	397.117
Velika preduzeća	68.024.821	9.658.995	4.139.757	75.240	81.898.813	3.742.509	215.723	77.940.581	19.251.131	326.340
Mala i srednja preduzeća	10.467.965	523.975	223.725	-	11.215.666	161.170	20.873	11.033.623	3.317.051	57.716
Mikro preduzeća i preduzetnici	4.758.328	84.526	129.921	-	4.972.774	87.771	112.936	4.772.067	456.941	13.061
Finansijske institucije	32.245.164	2.226.576	-	-	34.471.740	-	171	34.471.569	21.449.475	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	46.022.004	6.154.012	38.040	-	52.214.056	34.417	33.297	52.146.342	-	-
Ukupna izloženost	208.792.124	26.843.434	6.732.833	75.240	242.443.631	5.324.919	1.171.848	235.946.868	62.381.560	859.149
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	208.792.109	26.843.434	69.917	-	235.705.460	18.107	1.171.848	234.515.505	62.381.560	9.623
od čega: restrukturirana	111.315	921.581	7.411	-	1.040.307	505	41.503	998.299	451.031	1.496
Problematična potraživanja	15	-	6.662.916	75.240	6.738.171	5.306.812	-	1.431.359	-	849.524
od čega: restrukturirana	15	-	4.388.682	75.240	4.463.937	3.815.659	-	648.278	-	510.013
Ukupna izloženost	208.792.124	26.843.434	6.732.833	75.240	242.443.631	5.324.919	1.171.848	235.946.868	62.381.560	859.147

*Ponderisana vrednost kolateralna

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.									
	Neobezvredena potraživanja (stage 1&2)		Obezvredena potraživanja (stage 3)	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava obezbedenja*	
	bez značajnog pogoršanja finansijskog stanja	značajno pogoršanje finansijskog stanja				na pojedinačnoj osnovi	na grupnoj osnovi		Neobezvredenih potraživanja	Obezvredenih potraživanja
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	7.832.319	2.288.610	68.023	-	10.188.952	21.160	62.013	10.105.781	50.766	97
Stambeni krediti	1.575	-	-	-	1.575	-	-	1.575	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	7.821.235	2.288.610	68.023	-	10.177.869	21.160	59.686	10.097.024	41.257	97
Ostala potraživanja	9.509	-	-	-	9.509	-	2.327	7.182	9.509	-
Potraživanja od privrede	112.113.185	3.252.421	403.434	-	115.769.040	249.037	145.307	115.374.695	19.329.605	112.268
Velika preduzeća	98.609.304	2.025.434	395.622	-	101.030.360	247.091	120.179	100.663.090	12.110.845	112.268
Mala i srednja preduzeća	5.321.027	208.026	1.008	-	5.530.061	71	3.642	5.526.347	798.142	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.794.050	503	6.804	-	1.801.356	1.875	20.993	1.778.488	84.076	-
Finansijske institucije	6.388.804	1.018.458	-	-	7.407.263	-	493	7.406.770	6.336.542	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	424.059	1.875.967	-	-	2.300.025	-	8.925	2.291.101	-	-
Ukupna izloženost	120.369.563	7.416.997	471.458	-	128.258.018	270.197	216.244	127.771.577	19.380.371	112.365
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	120.369.563	7.416.997	12.366	-	127.798.926	2.418	216.244	127.580.264	19.380.371	-
od čega: restrukturirana	271.490	23	-	-	271.513	-	4.518	266.995	12.150	-
Problematična potraživanja	-	-	459.092	-	459.092	267.779	-	191.313	-	112.365
od čega: restrukturirana	-	-	119	-	119	-	-	119	-	-
Ukupna izloženost	120.369.563	7.416.997	471.458	-	128.258.018	270.197	216.244	127.771.577	19.380.371	112.365

*Ponderisana vrednost kolateralna

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvredenja i broju dana docnje su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.												Ukupno neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (stage 3)	Ukupno potraživanje
	Neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvredena potraživanja (stage 3)					Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha				
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana					
Prema sektorima															
Potraživanja od stanovništva	40.397.083	17.689.927	978.814	170.836	23.110	172.912	1.489.590	393.596	292.272	608.601	-	59.259.770	2.956.971	62.216.741	
Stambeni krediti	15.749.332	5.009.080	280.507	54.786	20.606	51.464	423.080	41.460	15.661	55.365	-	21.114.311	587.030	21.701.341	
Potrošački i gotovinski krediti	17.528.145	9.839.512	524.712	69.509	2.268	55.533	682.320	236.102	177.164	388.906	-	27.964.146	1.540.025	29.504.171	
Transakcioni i kreditne kartice	5.852.351	1.744.981	110.167	32.868	14	32.260	183.599	81.541	98.184	159.166	-	7.740.381	554.750	8.295.131	
Ostala potraživanja	1.267.255	1.096.354	63.428	13.673	222	33.655	200.591	34.493	1.263	5.164	-	2.440.932	275.166	2.716.098	
Potraživanja od privrede	140.052.586	3.867.293	20.590	21.878	18.610	1.024.664	705.565	117.140	183.033	397.332	-	143.980.957	2.427.734	146.408.691	
Velika preduzeća	92.880.976	722.114	-	-	18.535	919.210	605.139	2.098	41.059	302.829	-	93.621.625	1.870.335	95.491.960	
Mala i srednja preduzeća	11.536.412	37.398	-	486	-	79.303	32.403	52.114	83.276	37.125	-	11.574.296	284.221	11.858.517	
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.640.536	3.051.698	20.590	21.392	75	26.151	68.023	62.928	58.698	57.378	-	5.734.291	273.178	6.007.469	
Finansijske institucije	32.994.662	56.083	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33.050.745	-	33.050.745	
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Potraživanja od ostalih klijenata	58.116.180	-	-	-	-	38.040	-	-	-	-	-	58.116.180	38.040	58.154.220	
Ukupna izloženost	40.397.083	17.689.927	978.814	170.836	23.110	172.912	1.489.590	393.596	292.272	608.601	-	59.259.770	2.956.971	62.216.741	
Prema kategorijama potraživanja															
Neproblematična potraživanja	238.565.848	21.557.221	999.404	192.713	23.184	8.199	19.246	1	-	3	-	261.338.370	27.449	261.365.819	
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	18.535	1.227.418	2.175.910	510.736	475.305	1.005.930	-	18.535	5.395.299	5.413.834
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ukupna izloženost	238.565.849	21.557.220	999.404	192.714	41.720	1.235.616	2.195.155	510.736	475.305	1.005.933	-	261.356.907	5.422.745	266.779.652	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.										Ukupno neobvezrena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obvezrena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje	
	Neobvezrena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvredena potraživanja (stage 3)								
Prema sektorima	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana	Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha			
Potraživanja od stanovništva	9.908.725	840.888	51.618	13.581	-	39.075	58.218	14.464	-	-	-	10.814.812	111.757	10.926.569
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.888.674	840.888	51.618	13.581	-	38.487	58.218	14.464	-	-	-	10.794.761	111.169	10.905.930
Ostala potraživanja	20.051	-	-	-	-	588	-	-	-	-	-	20.051	588	20.639
Potraživanja od privrede	129.871.678	9.079.779	18	-	-	545.365	4.671	2.318	51	150.516	-	138.951.475	702.921	139.654.396
Velika preduzeća	117.290.937	5.850.026	-	-	-	539.084	-	-	-	150.516	-	123.140.963	689.600	123.830.563
Mala i srednja preduzeća	5.851.633	100.628	-	-	-	348	-	2.000	-	-	-	5.952.261	2.348	5.954.609
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.701.012	400.039	18	-	-	5.933	4.671	318	51	-	-	2.101.069	10.973	2.112.042
Finansijske institucije	5.028.096	2.729.086	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.757.182	-	7.757.182
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	5.160.831	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.160.831	-	5.160.831
Ukupna izloženost	9.908.725	840.888	51.618	13.581	-	39.075	58.218	14.464	-	-	-	10.814.812	111.757	10.926.569
Prema kategorijama potraživanja														
Neproblematična potraživanja	144.941.235	9.920.667	51.636	13.581	-	3.606	959	-	-	-	-	154.927.119	4.565	154.931.684
od čega: restrukturirana	329.854	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	329.854
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	580.835	61.930	16.782	51	150.516	-	-	810.114	810.114
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	144.941.234	9.920.667	51.636	13.581	-	584.440	62.889	16.782	51	150.516	-	154.927.118	814.678	155.741.796

Sve investicione hartije od vrednosti se nalaze u grupi plasmana koja nisu u kašnjenju i nisu obezvredena, a po osnovu ovih ulaganja nije formirana ispravka vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana docnje su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.												Ukupno neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvređena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje			
	Neobezvređena potraživanja (stage 1 & 2)					Obezvređena potraživanja (stage 3)												
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana								
Prema sektorima																		
Potraživanja od stanovništva	37.046.968	16.893.294	1.213.303	315.623	3	120.996	1.048.288	377.200	257.796	397.108	-	55.469.191	2.201.388	57.670.583				
Stambeni krediti	16.240.368	6.794.261	573.224	152.797	-	54.043	737.769	137.842	16.572	32.486	-	23.760.650	978.712	24.739.362				
Potrošački i gotovinski krediti	15.489.661	7.946.576	497.152	111.321	-	40.048	263.756	168.441	158.107	313.786	-	24.044.710	944.138	24.988.848				
Transakcioni i kreditne kartice	5.286.130	2.152.457	142.923	51.505	2	11.611	46.763	70.912	83.117	50.829	-	7.633.017	263.232	7.896.249				
Ostala potraživanja	30.809	-	4	-	1	15.294	-	5	-	7	-	30.814	15.306	46.120				
Potraživanja od privrede	125.261.860	2.679.810	25.591	10.192	12.898	2.672.326	205.850	95.638	65.956	1.453.631	75.240	127.990.351	4.493.401	132.558.992				
Velika preduzeća	77.308.987	374.814	-	-	15	2.552.549	199.574	44.260	7.929	1.335.444	75.240	77.683.816	4.139.756	81.898.812				
Mala i srednja preduzeća	10.937.039	49.413	4.243	1.245	-	108.485	-	22.373	12.834	80.033	-	10.991.940	223.725	11.215.665				
Mikro preduzeća i preduzetnici	2.544.094	2.255.583	21.348	8.947	12.883	11.292	6.276	29.005	45.193	38.154	-	4.842.855	129.920	4.972.775				
Finansijske institucije	34.471.740	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34.471.740	-	34.471.740				
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
Potraživanja od ostalih kljenjata	52.176.016	-	-	-	-	-	-	-	-	38.040	-	52.176.016	38.040	52.214.056				
Ukupna izloženost	213.455.305	19.573.104	1.238.894	325.815	12.901	2.793.322	1.254.138	472.838	323.752	1.888.779	1.104.780	234.606.019	6.732.829	242.443.631				
Prema kategorijama potraživanja																		
Neproblematična potraživanja	213.455.305	19.573.104	1.238.894	325.815	12.886	32.353	36.316	54	118	1.077	1.029.540	234.606.004	69.918	235.705.462				
od čega: restrukturirana	527.965	412.399	67.838	24.695	-	-	7.411	-	-	-	-	1.032.897	7.411	1.040.308				
Problematična potraživanja	-	-	-	-	15	2.760.970	1.217.824	472.786	323.634	1.887.702	75.240	15	6.662.916	6.738.171				
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	15	2.566.855	526.144	115.175	11.504	1.169.004	75.240	15	4.388.682	4.463.937				
Ukupna izloženost	213.455.305	19.573.104	1.238.894	325.815	12.901	2.793.322	1.254.138	472.838	323.752	1.888.779	1.104.780	234.606.019	6.732.829	242.443.631				

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.										Potraživanja koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Ukupno neobezvredena potraživanja (stage 1 & 2)	Ukupno obezvredena potraživanja (stage 3)	Ukupno bruto potraživanje
	nije u docnji	do 30 dana	od 31 do 60 dana	od 61 do 90 dana	preko 90 dana	nije u docnji	do 90 dana	od 91 do 180 dana	od 181 do 360 dana	preko 360 dana				
Prema sektorima														
Potraživanja od stanovništva	9.019.480	1.023.930	58.418	19.101	-	38.534	16.999	12.490	-	-	-	10.120.929	68.023	10.188.952
Stambeni krediti	1.575	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.575	-	1.575
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	9.008.396	1.023.930	58.418	19.101	-	38.534	16.999	12.490	-	-	-	10.109.845	68.023	10.177.868
Ostala potraživanja	9.509	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.509	-	9.509
Potraživanja od privrede	114.828.401	536.452	134	243	374	250.264	1.532	-	351	151.287	-	115.365.604	403.434	115.769.040
Velika preduzeća	100.456.004	178.733	-	-	-	243.136	1.200	-	-	151.287	-	100.634.737	395.623	101.030.360
Mala i srednja preduzeća	5.524.977	4.075	-	-	-	819	-	-	189	-	-	5.529.052	1.008	5.530.060
Mikro preduzeća i preduzetnici	1.440.157	353.644	134	243	374	6.309	332	-	162	-	-	1.794.552	6.803	1.801.355
Finansijske institucije	7.407.263	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.407.263	-	7.407.263
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	2.300.025	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.300.025	-	2.300.025
Ukupna izloženost	126.147.906	1.560.382	58.552	19.344	374	288.798	18.531	12.490	351	151.287	-	127.786.558	471.457	128.258.018
Prema kategorijama potraživanja														
Neproblematična potraživanja	126.147.908	1.560.382	58.552	19.345	374	11.125	1.241	-	-	-	-	127.786.561	12.366	127.798.927
od čega: restrukturirana	271.513	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	271.513	-	271.513
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	277.674	17.290	12.490	351	151.287	-	-	459.092	459.092
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	119	-	-	-	-	-	-	119	119
Ukupna izloženost	126.147.906	1.560.382	58.552	19.344	374	288.798	18.531	12.490	351	151.287	-	127.786.558	471.457	128.258.018

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje

Banka nema restrukturiranih kredita i potraživanja od banaka, niti restrukturirana ulaganja u investicione hartije od vrednosti.

Restrukturiranje dužnika pravnog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera tj. ukoliko proceni da bi se izmenom uslova finansiranja obezbedilo dugoročno održivo poslovanje dužnika. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Aktivnosti koje se preduzimaju osmišljavaju se na način da osiguraju opstanak preduzeća i ne ugroze likvidnost dužnika (eventualno smanjenje izloženosti mora da bude pažljivo isplanirano i primenjeno samo ukoliko ne ugrožava poslovni plan);
- Pri kreiranju plana finansijskog restrukturiranja fokus je na stabilizaciji neposrednih gotovinskih tokova i poboljšanju pokazatelja bilansa stanja (poput korišćenja neposlovne imovine, povećanja kapitala, restrukturiranja obaveza uključujući inter kompanijske kredite i van-bilansne pozicije), sa srednjoročnim i dugoročnim ciljem ostvarivanja poboljšanog nivoa i održive EBITDA tj. poboljšanja otplatnog kapaciteta i povećanja vrednosti preduzeća;
- U složenim slučajevima, uključuju se spoljni savetnici kako bi se obradio što širi aspekt procesa restrukturiranja: pravna pitanja, poreski i operativni preporuke i/ili supervizije, osmišljavanje i implementacija reorganizacije/šeme restrukturiranja);
- Obezbeđuje se saradnja sa drugim finansijerima sa ciljem održavanja preduzeća dužnika u "životu" i prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća: oblik i nivo saradnje mora biti razmatran od slučaja do slučaja (sprovodenje refinansiranja kroz organizovanje sindikata, objedinjavanje kolateralna, sagledavanje koje su banke voljne da pomognu proces restrukturiranja a koje ne, određivanje vođe u procesu ili osnivanje odbora za rukovođenje, smanjenje broja uključenih kreditora, itd.);
- Ukoliko dužnik pokaže spremnost, potražiti novog investitora (uz saglasnost/u saradnji /zajedno sa dužnikom);
- Zahteva se i podržava reorganizacija preduzeća dužnika, operativna i poslovno strateška poboljšanja (promena rukovodstva i strateških koncepata, modifikacija procesa i organizacionih struktura, (re)fokusiranje na osnovni posao, smanjenje operativnih troškova, pravljenje prioriteta u investiranju i/ili smanjenje nivoa troškova vezanih za investicije, itd.).

U procesu restrukturiranja dužnika pravnih lica, Banka primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti kreditora. Navodimo neke od mera restrukturiranja koja Banka primenjuje (spisak nije sveobuhvatan, s obzirom da su slučajevi restrukturiranja pravnih lica specifični i uvek zahtevaju individualni pristup):

- Modifikacija proizvoda kroz: (i) refinansiranje izloženosti prema klijentu kroz odobravanje drugačijeg proizvoda koji je ili prilagođeniji načinu poslovanja dužnika ili je prihvatljiviji banci s aspekta rizika (npr. faktoring, lizing), (ii) zahtevati plaćanje unapred, (iii) promenu iznosa rata ili rokova njihovog dospeća (iv) promena kamatne stope itd.
- "Pojačavanje" ugovornih uslova: prilagođavanje ugovornih odredbi sa ciljem da: (i) se ojača pozicija Banke (ii) uspostavi sistem finansijske discipline (iii) pomogne izvršenje plana restrukturiranja, obezbedi dodatnu obavezu vlasnika preduzeća dužnika, itd.;
- Stupanje u kontakt sa drugim poveriocima i ukoliko je potrebno organizovanje odbora poverilaca (ovaj korak mora biti pažljivo razmotren i u skladu sa direktnih ugovornim okvirom zaključenim sa dužnikom kao i ciljem koji treba da bude ostvaren kroz preduzimanje ovakvih radnji);
- Usmeravanje gotovinskih tokova dužnika preko banke koji obuhvataju i tokove vezane za postojeće zaloge na potraživanjima dužnika kao i njihovo ažuriranje ukoliko je potrebno;
- Uključivanje novih zainteresovanih strana (investitora, dobavljača i kupaca) itd.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom zahteva visoku proaktivnost i striktno praćenje implementacije definisane strategije u cilju sprečavanja gubitaka za Banku i omogućavanja maksimalnog povraćaja postojeće izloženosti prema dužniku. S tim u vezi, obezbeđuje se interni (između više odeljenja i sektora unutar Banke) i eksterni (između Banke i klijenta, Banke i drugih kreditora itd.) protok informacija kako bi Banka raspolagala sa ažurnim informacijama na osnovu kojih se donose odluke vezano za sprovođenje definisane strategije restrukturiranja i odnosa sa dužnikom. Postoji jasan lanac nadležnosti unutar nadležnog Sektora za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom u kome svaki dužnik ima osobu koja je nadležna za svakodnevno praćenje i kontakt kao i njegov nadređenih instanci koje su odgovorne za odobrenje/korekciju predloženih koraka u procesu restrukturiranja.

Svaki aspekt međusobnih odnosa Banke i dužnika se definiše kroz potpisivanje neophodne pravne dokumentacije (koju pre potpisivanja kontroliše pravna služba Banke) čime se obezbeđuje transparentnost dogovorenog ali i uspostavljaju obaveze obe strane. Pravna služba je i nakon sprovođenja ugovorene strategije nadležna za sva pravna pitanja i postupke koji mogu proistekti iz odnosa Banke i dužnika.

Kontrola ugovorenih i sprovedenih mera restrukturiranja se vrši kroz definisanje kontrolnih tačaka implementacije i postavljanje odgovarajućih mehanizama kontrole ispunjenja definisanih uslova a parametri stabilne kontrolne aktivnosti su definisani od slučaja do slučaja (uvažavajući specifičnost svakog pojedinačnog slučaja odnosno predmeta restrukturiranja) i mogu uključivati ali i ne treba da su ograničeni na:

- Izradu review aplikacija (minimalno jednom u šest meseci) u kojima se organima odlučivanja predstavlja uspešnost sprovođenja definisane strategije (redovnost izmirenja obaveza prema Banci, poštovanje dogovorene i ugovorene strategije, postojanost u poslovanju dužnika, itd) i predlažu korektivne mere (ukoliko situacija to nalaže);
- Redovno praćenje prometa preko računa klijenta otvorenog kod Banke (prilivi i odlivi, realan obim u poređenju sa očekivanjima i ugovorenim procentom prometa preko Banke, praćenje priliva vezanih za zaloge na potraživanjima i ili asignacije ukoliko iste predstavljaju deo instrumenata obezbeđenja); brzu reakciju u slučaju nestandardnih/neuobičajenih transakcija (ili njihovog odsustva) itd.;
- Praćenje dužnikovih poslovnih aktivnosti (kao i članica grupe povezanih lica kojoj on pripada) / ostvarenja – bilo na osnovu redovnih podataka dostavljenih od strane dužnika i ili izveštaja koje će dostaviti lice koje je dužnik ovlastio i ili iz izveštaja eksternom supervizora (ukoliko je angažovan);
- Fizički obilazak dužnika u zavisnosti od potrebe, složenosti dužnikovog načina poslovanja i definisane strategije restrukturiranja;
- Redovno praćenje i ažuriranje vrednosti instrumenata obezbeđenja;
- Redovno praćenje javnih registra kao i javno dostupnih informacija kako bi se moglo brzo reagovati u slučaju neuobičajenih dešavanja;
- Praćenje i brzo reagovanje na eventualne blokade računa klijenta (o čemu Banku istovremeno obaveštava NBS);
- Praćenje ispunjenja bilo kog drugog ugovornog uslova i odredbe a u skladu sa definisanim rokovima.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Kao deo RBI grupe, Banka je u obavezi da pored regulative propisane od strane Narodne banke Srbije poštuje i regulativu nadležnih organa Evropske Unije, među kojima i Evropskog nadzornog tela za bankarstvo. Jedna od regulativa koja je od velike važnosti za upravljanje plasmanima sa povećanim rizikom jeste i direktiva koja definiše "Forbearance" proces i odnosi se na sve klase izloženosti.

Pod "Forborne" plasmanima se podrazumevaju krediti (izloženosti) kod kojih su primjenjene "forbearance" mere (koje obuhvataju koncesije/ustupke date dužniku koji ima ili će imati poteškoće u izmirenju svojih finansijskih obaveza prema Banci). Na osnovu navedenog, "forbearance" status definišu dva faktora:

- Finansijske poteškoće, i
- Izmene/modifikacije opštih uslova kredita, koje se smatraju koncesijom/ustupkom dužniku.

"Forbearance" klasifikacija će prestati kada svi navedeni uslovi budu ispunjeni:

- Plasman se smatra "Performing", uključujući i one koji su reklassificirani iz "Non-Performing" kategorije posle analize finansijskog stanja dužnika, koja dokazuje da plasman više nije "Non-Performing",
 - Prošlo je minimum 2 godine probnog perioda od dana:
 - od kada se "Forborne" izloženost smatrala kao "Performing" (za plasmane reklassificirane iz "Non-Performing" statusa);
 - od kada je odobrena „forbearance“ mera (za plasmane koji nisu klasifikirani kao „Non-performing“ na dan implementacije „forbearance“ mere ili „forbearance“ mere nisu uticale da plasman bude klasifikovan kao „Non-performing“)
 - Redovna otplata značajnog dela glavnice ili kamate tokom najmanje polovine probnog perioda;
 - Ni jedna izloženost prema dužniku nije u docnji duže od 30 dana na kraju probnog perioda.

Restrukturiranje dužnika fizičkog lica se inicira/sprovodi ukoliko Banka proceni da su finansijske poteškoće dužnika privremenog karaktera i da će datim olakšicama pomoći klijentu da prevaziđe trenutne finansijske probleme i vrati plasman u redovnu otplatu. U procesu restrukturiranja Banka se vodi sledećim principima:

- Osigurati bolje razumevanje klijentovih potreba i trenutnog finansijskog stanja;
- Poboljšavanje motivacije klijenta da redovno izmiruje svoje obaveze.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Osnovna načela kojih se Banka pridržava prilikom kalkulacije osnovnih elemenata novog kredita za restrukturiranje su:

- Obuhvatiti sva bilansna potraživanja od komitenta u jednu partiju, uz moguće izuzetke.
- Plan otplate novog kredita za restrukturiranje treba biti u vidu mesečnih anuiteta, sa rokom koji se određuje prema izloženosti klijenta i proizvodima koje ima u korišćenju. Produženje perioda otplate, tj. novi period otplate novog kredita za restrukturiranje, kojom su objedinjene sve ostale partie (osim stambenog kredita i gotovinskog kredita sa hipotekom), se definiše u odnosu na vrstu kreditnih proizvoda koji se restrukturiraju (kredit, kartica ,pozajmica..) i prema izloženosti;
- Kamatna stopa - Detaljan način određivanja kamatne stope, ali i provizija za obradu kredita za restrukturiranje je predmet odobrenja Komisije za utvrđivanje kamatnih stopa, tarifa i naknada za usluge;
- Obezbeđenje novog kredita treba da bude minimum istovetno postojećem obezbeđenju po kreditnim partijama klijenta koje su u otplati;
- Ukupne mesečne obaveze klijenta nakon restrukturiranja treba da budu umanjene za najmanje 20% u odnosu na postojeće mesečne obaveze klijenta u Banci;
- Modeli restrukturiranja koji se koriste (u procesu restrukturiranja dužnika fizičkih lica, Banka primenjuje različite mere, uvek insistirajući na principu odgovornosti klijenta).

Navodimo osnovne modele (mere) restrukturiranja koja Banka primenjuje:

- Producenje roka i korekcije mesečnih anuiteta u odnosu na inicijalne u skladu potrebama klijenta, mogućnostima otplate, gore postavljenim uslovima i Kreditnom politikom Banke;
- "Grace period" od maksimalno 12 meseci, po postojećem stambenom kreditu ili gotovinskom kreditu sa hipotekom (uz zadržavanje datuma dospeća). U toku grace perioda klijent plaća samo ugovoreni iznos kamate;
- Privremeno umanjenje kamatne u periodu od maksimum 12 meseci;
- Negativna amortizacija. U ovim slučajevima kamatna stopa po stambenom kreditu ostaje nepromenjena, ali u "grace periodu" od 9 meseci klijent plaća samo 50% obračunate kamate. Po isteku "grace perioda" vrši se pripis svih neplaćenih obaveza po ovakovom planu otplate glavnici duga, uz zadržavanje originalne valute kredita.

Klijent dobija status „izlečen“ („cured“) po ispunjenju sledećih uslova:

- Potpuna otplata restrukturiranog kredita; ili
- Poslednje dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije bio u defaultu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u default pa nakon nekog vremena izđe iz default-a, period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz default-a);
- Poslednja dve godine nakon izvršenog restrukturiranja nije imao docnju 30+ po bilo kom kreditnom proizvodu (ukoliko u toku perioda od dve godine klijent uđe u 30+ pa nakon nekog vremena izđe iz docnje 30+, period od dve godine koje je potrebno za izlečenje i ispunjenje uslova se računa od datuma izlaska iz 30+).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanjima prema merama restrukturiranja:

	31.12.2019.								
Bilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija doscje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	339.205	358	9.544	285.332	-	-	4.194	638.634
Stambeni krediti	-	240.667	-	9.544	24.044	-	-	4.194	278.450
Potrošački i gotovinski krediti	-	98.538	358	-	1.021	-	-	-	99.917
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	260.267	-	-	-	260.267
Potraživanje od privrede	32.403	1.262.959	-	-	377.237	36.961	-	167.498	1.877.057
Velika preduzeća	-	1.185.503	-	-	374.030	36.961	-	102.041	1.698.534
Mala i srednja preduzeća	32.403	40.137	-	-	3.207	-	-	65.457	141.204
Mikro preduzeća i preuzetnici	-	37.319	-	-	-	-	-	-	37.319
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	32.403	1.602.164	358	9.544	662.569	36.961	-	171.692	2.515.691

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanjima prema merama restrukturiranja:

Bilansne pozicije (u hiljadama dinara)	31.12.2018.								
	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	829.771	365	89.253	40.484	-	-	30.661	990.533
Stambeni krediti	-	716.059	-	89.253	39.745	-	-	30.661	875.718
Potrošački i gotovinski krediti	-	113.712	365	-	739	-	-	-	114.815
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	43.422	2.990.305	-	-	680.866	44.260	-	754.858	4.513.711
Velika preduzeća	-	2.943.370	-	-	677.531	44.260	-	691.746	4.356.907
Mala i srednja preduzeća	43.422	21.923	-	-	3.335	-	-	63.112	131.792
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	25.012	-	-	-	-	-	-	25.012
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	43.422	3.820.076	365	89.253	721.350	44.260	-	785.519	5.504.244

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanjima prema merama restrukturiranja:

	31.12.2019.								
Vanbilansne pozicije (u hiljadama dinara)	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*	Ukupno
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	-	240	-	-	-	-	-	329.614	329.854
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	300.190	300.190
Mala i srednja preduzeća	-	240	-	-	-	-	-	29.424	29.664
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	240	-	-	-	-	-	329.614	329.854

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanjima prema merama restrukturiranja:

Vanbilansne pozicije (u hiljadama dinara)	31.12.2018.									Ukupno
	Smanjenje kamatne stope	Produženje roka otplate	Moratorijum	Kapitalizacija docnje	Refinansiranje	Delimičan otpis	Pretvaranje duga u kapital	Druge mere*		
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	-	119	-	-	-	-	-	271.513	271.632	
Velika preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	271.093	271.093	
Mala i srednja preduzeća	-	119	-	-	-	-	-	420	539	
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna izloženost	-	119	-	-	-	-	-	271.513	271.632	

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2019. godini su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 01. januar 2019.	Restrukturiran o u toku perioda	Prestala da se smatraju restrukturirani m u toku perioda	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na 31. decembar 2019.	Neto vrednost na 31. decembar 2019.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	990.534	320.041	632.684	1.688	(40.944)	638.634	424.991
Stambeni krediti	875.718	23.623	594.598	2.230	(28.523)	278.450	177.585
Potrošački i gotovinski krediti	105.780	36.151	29.184	13	(12.843)	99.917	50.314
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	9.036	260.267	8.902	(555)	422	260.267	197.092
Potraživanje od privrede	4.513.711	152.576	2.010.062	(3.406)	(775.761)	1.877.057	335.480
Velika preduzeća	4.356.907	61.570	1.970.500	(2.958)	(746.484)	1.698.534	234.416
Mala i srednja preduzeća	131.792	61.816	32.754	(439)	(19.211)	141.204	71.047
Mikro preduzeća i preduzedtnici	25.012	29.190	6.808	(9)	(10.066)	37.319	30.017
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	5.504.245	472.617	2.642.746	(1.718)	(816.705)	2.515.691	760.471

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 01. januar 2019.	Restrukturiran o u toku perioda	Prestala da se smatraju restrukturirani m u toku perioda	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na 31. decembar 2019.	Neto vrednost na 31. decembar 2019.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	271.632	59.750	397	-	(1.131)	329.854	319.340
Velika preduzeća	271.093	30.353	-	-	(1.256)	300.190	289.762
Mala i srednja preduzeća	539	29.397	397	-	125	29.664	29.578
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih kljenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	271.632	59.750	397	-	(1.131)	329.854	319.340

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Restrukturiranje (nastavak)

Podaci o promenama restrukturiranih bilansnih i vanbilansnih potraživanja u 2018. godini su prikazani u nastavku:

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 01. januar 2018.	Restrukturiran o u toku perioda	Prestala da se smatraju restrukturirani m u toku perioda	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na 31. decembar 2018.	Neto vrednost na 31. decembar 2018.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	1.165.557	43.634	149.028	13.118	(82.748)	990.533	687.889
Stambeni krediti	1.018.646	21.436	116.105	13.041	(61.300)	875.718	618.644
Potrošački i gotovinski krediti	141.511	22.198	27.523	75	(21.446)	114.815	69.245
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	5.400	-	5.400	2	(2)	-	-
Potraživanje od privrede	5.661.025	691.449	709.111	(3.673)	(1.125.979)	4.513.711	958.688
Velika preduzeća	5.589.236	555.475	658.701	(3.376)	(1.125.727)	4.356.907	884.619
Mala i srednja preduzeća	64.726	112.135	45.499	(293)	723	131.792	55.189
Mikro preduzeća i preduzedtnici	7.063	23.839	4.911	(4)	(975)	25.012	18.880
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	6.826.582	735.083	858.139	9.445	(1.208.727)	5.504.244	1.646.577

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	Bruto vrednost na 01. januar 2018.	Restrukturiran o u toku perioda	Prestala da se smatraju restrukturirani m u toku perioda	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na 31. decembar 2018.	Neto vrednost na 31. decembar 2018.
	1	2	3	4	5	6 (1+2-3+4+5)	7
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanje od privrede	97.608	119	17.366	-	191.270	271.632	267.114
Velika preduzeća	97.381	-	17.366	-	191.077	271.093	266.575
Mala i srednja preduzeća	227	119	-	-	193	539	539
Mikro preduzeća i preduzedtnici	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske institucije	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	97.608	119	17.366	-	191.270	271.632	267.114

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Politika otpisa

Banka otpisuje kredite i potraživanja ili investicione hartije od vrednosti i bilo koje rezerve za potencijalne gubitke nakon što Kreditno odeljenje Banke utvrdi da su kredit ili obezbeđenje nenaplativi. Ovakva odluka se donosi nakon razmatranja informacija kao što su nastanak značajnih izmena u finansijskom položaju dužnika/izdavaoca hartija od vrednosti tako da dužnik/izdavalac hartija od vrednosti ne može više da plaća obaveze ili da prihod od kolaterala neće biti dovoljan za otplatu celokupne izloženosti. Za manje, standardizovane kredite, odluke o otpisu generalno se baziraju na statusu kašnjenja proizvoda.

U knjizi trgovanja se nalaze akcije u iznosu od 0 RSD (2018: RSD 141 hiljade) i one nemaju rejting.

Tabela u nastavku prikazuje analizu izloženosti kreditnom riziku koja proističe iz transakcije sa derivatima:

U hiljadama RSD

	Over-the-counter	
	Nominalna vrednost	Fer vrednost
31. decembar 2019.		
Potraživanja po osnovu derivata	82.700.376	21.442
Obaveze po osnovu derivata	<u>82.646.533</u>	<u>18.516</u>
31. decembar 2018.		
Potraživanja po osnovu derivata	23.930.180	16.141
Obaveze po osnovu derivata	<u>(23.860.026)</u>	<u>(6.959)</u>

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika

Banka drži instrumente obezbeđenja po osnovu kredita i avansa datih klijentima u obliku hipoteke na nepokretnostima i ostalim sredstvima materijalne i nematerijalne kreditne zaštite. Procene tržišne vrednosti baziraju se na vrednosti instrumenata obezbeđenja procenjenih u vreme zaduženja i po pravilu se ažuriraju na godišnjem nivou. Na postojeće instrumente obezbeđenja se primenjuju minimalni i po potrebi dodatni faktori umanjenja (haircut), propisani grupnom politikom Raiffeisen grupacije za svaku vrstu instrumenata kreditne zaštite, koja uzima u obzir specifičnosti vrste instrumenata, tržišnih fluktuacija i lokalnih specifičnosti.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaćima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2019. godine su prikazana u nastavku:

Stage 1

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac		
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnos ti	Druge nepokretnos ti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Država		Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	91.804	-	16.496.623	24.496	-	1.795	-	-	-	903
Stambeni krediti	43.406	-	15.349.366	19.957	-	-	-	-	-	903
Potrošački i gotovinski krediti	22.569	-	-	-	-	1.795	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	25.825	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	4	-	1.147.257	4.539	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	453.501	-	1.221.070	12.688.348	-	1.251.958	-	21.358.929	-	600.022
Velika preduzeća	188.913	-	272.874	11.363.980	-	1.221.639	-	18.625	-	373.652
Mala i srednja preduzeća	233.662	-	564.403	1.229.996	-	28.907	-	-	-	203.137
Mikro preduzeća i preduzetnici	30.926	-	383.793	94.372	-	1.412	-	-	-	23.233
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	21.340.304	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	544.826	-	17.717.693	12.712.843	-	1.253.753	-	21.358.929	-	600.926
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	481	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	545.307	-	17.717.693	12.712.843	-	1.253.753	-	21.358.929	-	600.926

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 1

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	68.358	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	51.889	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	16.469	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	1.150.095	-	281.412	2.960.532	-	571.777	-	6.472.802	9.274.773	2.249.512
Velika preduzeća	856.451	-	104.511	2.687.127	-	566.901	-	105.872	9.271.300	2.214.118
Mala i srednja preduzeća	194.008	-	153.238	266.720	-	4.876	-	-	3.473	21.573
Mikro preduzeća i preduzetnici	99.636	-	23.663	6.685	-	-	-	-	-	13.821
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	6.366.930	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	1.218.413	-	281.411	2.960.532	-	571.777	-	6.472.803	9.274.773	2.249.512
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Проблематична потраживања	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.218.454	-	281.411	2.960.532	-	571.777	-	6.472.803	9.274.773	2.249.512

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije**	čiji je izdavalac	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	26.668	-	3.241.600	23.879	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	24.414	-	2.380.307	23.879	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	1.567	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	687	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	861.293	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	57.139	-	264.571	1.541.432	-	29.121	-	-	1.721.486	8.119
Velika preduzeća	17.794	-	104.636	1.009.187	-	25.570	-	-	1.626.594	-
Mala i srednja preduzeća	39.345	-	154.372	532.245	-	3.551	-	-	94.892	8.119
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	5.563	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	83.806	-	3.506.171	1.565.310	-	29.121	-	-	1.721.485	8.119
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	83.807	-	3.506.171	1.565.310	-	29.121	-	-	1.721.485	8.119

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	9.803	-	52.569	401.408	-	37.170	-	29.207	125.957	23.132
Velika preduzeća	2.433	-	50.625	386.879	-	37.170	-	-	125.691	23.132
Mala i srednja preduzeća	7.370	-	1.944	14.529	-	-	-	-	266	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	29.207	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	9.491	-	52.570	401.408	-	37.170	-	29.207	125.956	23.132
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	312	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	9.803	-	52.570	401.408	-	37.170	-	29.207	125.956	23.132

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*			
							Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	6.351	-	543.604	1.787	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	5.795	-	396.798	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	62	-	2.892	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	480	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	14	-	143.914	1.787	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	-	-	57.722	149.246	-	66	-	-	3.230	411
Velika preduzeća	-	-	-	61.219	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	40.458	85.022	-	66	-	-	1.403	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	17.264	3.005	-	-	-	-	1.827	411
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	989	-	178.072	69.811	-	66	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	5.362	-	423.254	81.222	-	-	-	-	3.230	411
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	6.351	-	601.326	151.033	-	66	-	-	3.230	411

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2019.								
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Vrste sredstava obezbeđenja*		
							Garancije** čiji je izdavalac	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima									
Potraživanja od stanovništva	695	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	107	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	588	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	10.429	-	19.250	189.468	-	28.287	-	-	244.879
Velika preduzeća	10.429	-	19.250	189.468	-	28.287	-	-	244.879
Mala i srednja preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja									
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-
odčega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	11.124	-	19.250	189.468	-	28.287	-	-	244.879
odčega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	11.124	-	19.250	189.468	-	28.287	-	-	244.879

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružaćima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja na dan 31. decembar 2018. godine su prikazana u nastavku:

Stage 1

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac		
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnos ti	Druge nepokretnos ti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Država		Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	122.386	-	13.905.656	29.767	-	5.868	-	-	-	-
Stambeni krediti	85.080	-	13.905.656	29.767	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	18.673	-	-	-	-	5.868	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	18.624	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	655.127	-	1.241.087	13.388.596	-	1.165.658	-	21.738.729	-	3.613.983
Velika preduzeća	357.992	-	328.505	11.191.031	-	1.132.170	-	290.856	-	3.511.976
Mala i srednja preduzeća	260.898	-	614.625	2.089.739	-	30.933	-	-	-	96.978
Mikro preduzeća i preduzetnici	36.237	-	297.957	107.826	-	2.555	-	-	-	5.029
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	21.447.873	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	777.512	-	15.146.744	13.418.363	-	1.171.526	-	21.738.729	-	3.613.983
od čega: restrukturirana	-	-	35.116	35.328	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	777.512	-	15.146.744	13.418.363	-	1.171.526	-	21.738.729	-	3.613.983

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 1

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	50.430	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	40.921	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	9.509	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	1.513.466	-	279.132	2.894.816	-	306.791	-	5.606.499	-	7.225.779
Velika preduzeća	1.289.667	-	109.447	2.496.110	-	285.441	-	286.646	-	7.191.592
Mala i srednja preduzeća	175.332	-	144.713	389.570	-	21.350	-	-	-	32.687
Mikro preduzeća i preduzetnici	48.467	-	24.972	9.136	-	-	-	-	-	1.500
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	5.319.853	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	1.563.897	-	279.132	2.894.816	-	306.791	-	5.606.499	-	7.225.779
od čega: restrukturirana	-	-	12.150	-	-	-	-	-	-	-
Проблематична потраживања	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	1.563.897	-	279.132	2.894.816	-	306.791	-	5.606.499	-	7.225.779

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	36.737	-	3.783.829	22.719	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	35.501	-	3.783.829	22.719	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	727	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcionalni i kreditne kartice	509	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	3.891	-	127.389	1.349.684	-	89.511	-	1.601	-	1.099.341
Velika preduzeća	-	-	48.936	1.226.194	-	66.577	-	-	-	1.096.894
Mala i srednja preduzeća	3.891	-	76.900	117.705	-	22.934	-	-	-	2.447
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	1.553	5.785	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	1.601	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	40.627	-	3.911.219	1.372.403	-	89.511	-	1.601	-	1.099.340
od čega: restrukturirana	2.551	-	230.293	122.268	-	25.473	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	40.627	-	3.911.219	1.372.403	-	89.511	-	1.601	-	1.099.340

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 2

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.									
	Vrste sredstava obezbeđenja*						Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	336	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcioni i kreditne kartice	336	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	2.649	-	50.378	92.057	-	-	-	1.016.689	-	341.347
Velika preduzeća	962	-	36.878	72.755	-	-	-	-	-	341.347
Mala i srednja preduzeća	1.687	-	13.500	19.302	-	-	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	1.016.689	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	2.985	-	50.378	92.057	-	-	-	1.016.689	-	341.347
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	2.985	-	50.378	92.057	-	-	-	1.016.689	-	341.347

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Bilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018. Vrste sredstava obezbeđenja*									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Garancije** čiji je izdavalac	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom
Prema sektorima										
Potraživanja od stanovništva	5.573	-	442.130	14.327	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	4.636	-	439.075	14.327	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	733	-	3.055	-	-	-	-	-	-	-
Transakcionalni i kreditne kartice	204	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	42	-	30.496	341.541	-	25.037	-	-	-	-
Velika preduzeća	42	-	1	302.215	-	24.081	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	22.790	33.970	-	956	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	7.705	5.356	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	310	-	9.313	-	-	-	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	-	-	1.496	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	5.305	-	463.313	355.868	-	25.038	-	-	-	-
od čega: restrukturirana	1.011	-	178.268	305.696	-	25.038	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	5.615	-	472.626	355.868	-	25.038	-	-	-	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

Stage 3

Vanbilansna potraživanja (u hiljadama dinara)	31.12.2018.								Garancije** čiji je izdavalac			
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice		
							Vrste sredstava obezbeđenja*					
Prema sektorima												
Potraživanja od stanovništva	97	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stambeni krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potrošački i gotovinski krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Transakcionalni i kreditne kartice	97	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od privrede	10.440	-	19.207	82.620	-	-	-	-	-	-	-	-
Velika preduzeća	10.440	-	19.207	82.620	-	-	-	-	-	-	-	-
Mala i srednja preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mikro preduzeća i preduzetnici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poljoprivrednici	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Javna preduzeća	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Potraživanja od ostalih klijenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prema kategorijama potraživanja												
Neproblematična potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
odčega: restukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Problematična potraživanja	10.538	-	19.207	82.620	-	-	-	-	-	-	-	-
odčega: restukturirana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna potraživanja	10.538	-	19.207	82.620	-	-	-	-	-	-	-	-

* Tržišna ili fer vrednost maksimalno od bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

** Iznos na koji glasi garancija maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Sredstva obezbeđenja kao instrument umanjenja kreditnog rizika (nastavak)

U prethodnim tabelama, nepokretnosti su prikazane po alociranim vrednostima koje se koriste pri obračunu obezvredenja, dok su garancije prikazane u vrednosti koja nije veća od knjigovodstvene vrednosti potraživanja koje služe kao obezbeđenje. Ponderisana vrednost kolateralna (WCV) je obračunata kao nominalna vrednost kolateralna (NCV) umanjena za haircut (diskont) i izloženosti pokrivenе istim kolateralom prioritetnog ranga i limitirana je na iznos definisan u ugovoru o uspostavljanju sredstva obezbeđenja, kao i iznosom obezbeđenim odnosnim kolateralom. NCV je fer tržišna vrednost kolateralna (FMV), vrednost bazirana na proceni stručnjaka ili kupoprodajna vrednost nekretnine.

Politika Banke je da vrši blagovremenu realizaciju kolateralala na pravi način. Banka generalno ne koristi negotovinski kolateral za svoje vlastito poslovanje.

LTV racio

LTV pokazatelj predstavlja odnos bruto vrednosti potraživanja i tržišne vrednosti nepokretnosti kojom/ima je to potraživanje obezbeđeno.

Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema LTV raciju su prikazana u nastavku:

Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom
na nepokretnostima u hiljadama RSD

LTV racio	31.12.2019.	31.12.2018.
Ispod 50%	22.627.813	23.458.173
Od 50% do 70%	14.933.977	11.687.993
Od 70% do 90%	6.282.685	6.608.398
Od 90% do 100%	3.199.763	1.738.603
Od 100% do 120%	655.349	884.956
Od 120% do 150%	1.955.540	2.594.579
Preko 150%	6.342.994	3.723.306
Ukupno	55.998.121	50.696.008
Prosečan LTV pokazatelj	26%	23%

Banka upravlja limitima i kontroliše rizik koncentracije i rizik druge ugovorene strane na nivou klijenta. Investiranje u hartije od vrednosti i blagajničke zapise emitovane od strane države ili državnih institucija (Narodne banke Srbije i Ministarstva Finansija Republike Srbije) vrši se u cilju postizanja što boljeg kvaliteta portfolija plasmana sa aspekta rizika i profitabilnosti.

Rizici koji se odnose na ove plasmane kontinuirano se prate i podležu godišnjoj reviziji. Limiti se analiziraju na inicijativu i predlog Sektora sredstava, preporuke Sektora rizika (nakon urađene analize klijenata i dobijenog preliminarnog odobrenja od RBI) i odobravaju na Kreditnom odboru Banke i to kao maksimum izloženosti Banke u definisanom roku prema instrumentu; jednom klijentu; grupi povezanih lica. Stvarna izloženost u okviru limita se prati na dnevnom nivou.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

LTV racio (nastavak)

Tokom 2019. i 2018. godine, Banka je u svom portfoliju imala sledeće dužničke hartije i zapise:

- Trezorske zapise i obveznice Ministarstva Finansija Republike Srbije,
- Obveznice koje je izdala država US,
- Obveznice koje je izdala Raiffeisen banka A.S. Prag i
- Obveznice međunarodnih finansijskih organizacija (IFC, EBRD i KfW).

Banka je tokom 2019. i 2018. godine sprovodila revers-repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije (na osnovu zapisa NBS).

Derivati

Tokom 2019. i 2018. godine, Banka je obavljala transakcije sa sledećim derivatima:

- FX forward i slični ugovori
- FX swap ugovori,
- kamatni swap.

Banka koristi navedene proizvode za upravljanje deviznim rizikom i rizikom kamatne stope.

FX forward i FX swap transakcije kreiraju kreditnu izloženost Banke (rizik da druga strana neće ispuniti u celosti svoju obavezu bilo o dospeću bilo kasnije) i rizik od neispunjerenja obaveza druge ugovorne strane (rizik da će jedna strana u deviznoj transakciji isplatiti valutu koju je prodala ali neće dobiti valutu koju je kupila).

Rizik od neispunjerenja obaveza druge ugovorene strane javlja se u bilo kojoj situaciji kada se plaćanje vrši u očekivanju odgovarajućeg primanja. Kontrola i praćenje izloženosti ovom riziku vrši se u okviru ukupnih kreditnih limita koji se odobravaju klijentima.

Banka vrši strogu kontrolu limita na otvorenim pozicijama derivata.

Hedge Accounting metodologija

U cilju zaštite od kamatnog rizika, koriste se derivati među kojima je najzastupljeniji kamatni svop. Ovaj instrument u svom osnovnom obliku omogućava razmenu kamatnih novčanih tokova pri čemu jedan tok ima fiksnu a drugi varijabilnu kamatnu stopu. Ovaj instrument poseduje osobine koje omogućavaju transformaciju fiksnih kamatnih izloženosti u varijabilne i obrnuto, i kao takav je idealan za ublažavanje-anuliranje kamatnih rizika. Hedge Accounting metodologija modifikuje uobičajeni knjigovodstveni tretman instrumenta (kamatni svop) i objekta hedge-a, i omogućava da se rezultati instrumenta u bilansu uspeha prepoznaju u istim vremenskim periodima kao i rezultati objekata hedge-a, offsetujući ih istovremeno. Ovo se naziva „matching concept“.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(b) Kreditni rizik (nastavak)

Cash Flow Hedge

Banka je uvela Cash Flow Hedge računovodstvo u cilju smanjenja izloženosti riziku neusklađenosti novčanih tokova, a koji su prouzrokovani promenama kamatnih stopa.

Cilj zaključenja Cash Flow Hegde transakcija je eliminisanje varijabiliteta u iznosima kamate koju će Banka plaćati na izvore sredstava, a koji proizilazi iz promene referentnog kamatnog indeksa.

Namera je da se minimizira rizik promene kamatne stope kod kredita na koje Banka plaća promenljivu kamatnu stopu i na taj način zatvara gap kamatnih stopa koristeći se svopom kao instrumentom (Banka prima kamatu po promenljivoj stopi, a plaća po fiksnoj). Na ovaj način kamatna stopa koju Banka ima u odnosu na kreditora bi se transformisala u fiksnu, čime bi se unapredila usaglašenost izvora sredstava sa postojećim plasmanima Banke koji su na bazi fiksne kamatne stope.

Banka u postupku ocene efektivnosti zaključenih transakcija koristi „dollar offset“ metod. Oba testa –retrospektivni i prospektivni – obavljeni na kraju godine, pokazali su visok stepen efektivnosti zaključenih transakcija.

Nerealizovani gubici priznati u ostalom rezultatu tokom periodu za cash flow hedge (neto vrednost – korigovana za odloženi porez) iznose RSD 42.248 hiljade (2018.: RSD 22.651 hiljade).

Nismo reklassificovali bilo koji iznos iz kapitala da bismo ga uključili u inicijalne troškove ili knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze, čija nabavka ili izdavanje je hedžovano forecast transakcijom sa visokom verovatnoćom nastanka.

Portfolio Hedge

U nastavku je prikazana Portfolio Hedge metodologija (Macro Fair Value Hedge).

Cilj zaključenja Fair Value Hedge transakcija je zaštita od kamatnog rizika pozicija koje su ugovorene sa fiksnom kamatnom stopom. U okviru ove metodologije, realizuje se transformacija fiksne kamatne stope u varijabilnu upotrebo kamatnog svopa. Ceo efekat merenja fer vrednosti instrumenta i objekta zaštite se odražava na bilans uspeha. Gubici od hedžing instrumenta u portfolio hedžu za 2019. godinu iznose RSD 1.178 hiljada (2018.: RSD 2.203 hiljada), dok gubici po osnovu objekta hedžinga, koji se mogu pripisati hedžovanom riziku iznose RSD 8.475 hiljada (2018.: RSD -17.155 hiljada).

Predmet Macro Fair Value Hedge-a (Portfolio hedge-a) je ceo portfolio ili deo portfolija koji se sastoji od instrumenata koji mogu biti na strani aktive ili na strani pasive. Ova metodologija uzima u obzir dva najbitnija aspekta koji su posledica promene kamatne stope:

- promena kamatne stope menja sadašnju vrednost novčanih tokova finansijskih instrumenata
- promena kamatne stope dovodi do promene načina otplate klijenata (rizik prevremene otplate ili default-a).

U cilju utvrđivanja efektivnosti, kod ove metodologije se koristi „dollar offset“ metoda.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Nastaje usled neusklađenosti rokova dospeća aktive i pasive; uključuje i rizik nemogućnosti finansiranja sredstava po odgovarajućim stopama, kao i rizik pretvaranja drugih oblika imovine u gotovinu po razumnoj ceni i u odgovarajućem roku. Banka u svom poslovanju obezbeđuje pristup različitim izvorima sredstava:

- depozitima sa različitim rokovima dospeća (po broju i vrsti deponenata),
- dugoročnim sredstvima finansijskih tržišta,
- subordiniranim obvezama i
- akcijskom kapitalu.

Diversifikacijom izvora sredstava obezbeđuje se stabilan i dugoročan izvor finansiranja. Banka kontinuirano procenjuje rizik likvidnosti tako što identificiše i prati promene u pogledu sredstava koja su potrebna za ispunjenje ciljeva postavljenih u skladu sa celokupnom strategijom Banke.

U narednoj tabeli prikazane su informacije o racijima likvidnosti:

%	2019.	2018.
Pokazatelj likvidnosti-dnevni	1,96	2,26
Pokazatelj likvidnosti-trodnevni	1,94	2,17
Pokazatelj likvidnosti-mesečni	2,01	2,16
Uži pokazatelj likvidnosti-dnevni	1,63	1,87
Uži pokazatelj likvidnosti-trodnevni	1,57	1,76
Uži pokazatelj likvidnosti-mesečni	1,65	1,60
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	<u>170,74</u>	<u>207,27</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U sledećim tabelama prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
U hiljadama RSD							
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	69.905.262	69.905.266	69.905.266	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivate	21.442	21.442	21.442	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	54.502.443	54.509.244	489.205	611.140	9.985.443	40.786.841	2.636.615
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.550.612	13.551.352	8.110.733	256.317	991.737	4.046.777	145.788
Krediti i potraživanja od komitenata	171.584.719	176.522.994	17.572.131	9.075.014	43.227.106	77.974.005	28.674.738
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	152.072	152.072	152.072	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	1.293.551	1.293.551					1.293.551
Ukupno	311.010.101	315.955.921	96.250.849	9.942.471	54.204.286	122.807.623	32.750.692.
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	18.516	18.516	18.516	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.287.532	4.287.532	3.768.473	-	346.198	172.861	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	251.813.778	251.813.778	240.713.261	1.088.358	2.872.163	4.263.488	2.876.508
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	234.945	234.945	234.945	-	-	-	-
Ukupno	256.354.771	256.354.771	244.735.195	1.088.358	3.218.361	4.436.349	2.876.508
Neto gep likvidnosti na 31.12.2019	54.655.330	59.601.150	(148.484.346)	8.854.113	50.985.925	118.371.274	29.874.184
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2019	-	-	(148.484.346)	(139.630.233)	(88.644.308)	29.726.966	59.601.150

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

	Iznos	Bruto iznos	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
U hiljadama RSD							
Finansijska imovina							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	71.884.119	71.884.127	71.884.127	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivate	16.141	16.141	16.141	-	-	-	-
Hartije od vrednosti	50.328.204	50.345.742	5.112.714	8.402.420	12.904.623	23.925.985	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.558.104	11.572.197	6.338.639	330.288	1.784.903	3.118.368	-
Krediti i potraživanja od komitenata	150.387.617	156.779.527	16.027.420	8.888.697	34.797.475	72.771.100	24.294.835
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	77.362	77.362	77.362	-	-	-	-
Investicije u zavisna društva	1.028.323	1.028.323	-	-	-	-	1.028.323
Ukupno	285.279.870	291.703.411	99.456.403	17.621.404	49.487.001	99.815.453	25.323.158
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	6.959	6.959	6.959	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.038.158	3.038.158	2.169.428	-	347.492	521.238	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	227.889.691	227.889.691	214.730.463	1.016.280	3.733.684	4.881.435	3.527.829
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	71.709	71.709	71.709	-	-	-	-
Ukupno	231.006.517	231.006.517	216.978.559	1.016.280	4.081.176	5.402.673	3.527.829
Neto gep likvidnosti na 31.12.2018	54.273.353	60.696.894	(117.522.156)	16.605.124	45.405.825	94.412.780	21.795.329
Kumulativni gep likvidnosti na 31.12.2018	-	-	(117.522.156)	(100.917.032)	(55.511.207)	38.901.572	60.580.848

Negativni neto gep likvidnosti na korpi do 1 meseca rezultat je uključenja svih depozita po viđenju za koje Banka ne očekuje da će biti povučeni u narednih mesec dana, već za koje postoji „stickiness”, tj. za koje Banka, u skladu sa internim modelom, očekuje odlive u narednih 5 godina. Takođe, Banka poseduje dužničke hartije od vrednosti Ministarstva finansija Republike Srbije koje mogu biti osnov (zaloga) za dodatnu likvidnost, tj. kratkoročni izvor finansiranja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(c) Rizik likvidnosti (nastavak)

U narednoj tabeli prikazani su neto iznos nederivativnih finansijskih sredstava i obaveza sa dospećem u roku od 12 meseci od dana izveštaja:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Finansijska imovina		
Krediti i potraživanja od komitenata	64.935.976	53.321.682
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-
Finansijske obaveze		
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	<u>244.673.782</u>	<u>219.480.427</u>

U narednoj tabeli prikazane su komponente rezervi likvidnosti Banke:

	2019.		2018.	
	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Stanje na računu kod centralne banke	41.974.882	41.974.882	47.098.596	47.098.596
Ostali gotovinski ekvivalenti			24.785.523	24.785.523
Nezaložene državne obveznice	<u>27.930.380</u>	<u>27.930.380</u>	-	-

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2019. godine koja mogu biti na raspolaganju za buduće finansiranje:

	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
U hiljadama RSD				
Gotovina i sredstva kod centralne banke				69.905.262
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-
Krediti i potraživanja	-	-	-	185.135.331
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-
Ukupno aktiva	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>255.040.593</u>

U narednoj tabeli prikazana su finansijska sredstva Banke na dan 31. decembar 2018. godine koja su bila na raspolaganju za buduće finansiranje:

	Založene		Nezaložene	
	Založene kao obezbeđenje	Ostalo	Raspoložive za obezbeđenje	Ostalo
U hiljadama RSD				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	71.884.119
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-
Krediti i potraživanja	-	-	-	161.945.721
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	-
Ukupno aktiva	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>233.829.840</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neočekivanih i nepovoljnih kretanja na tržištu (u smislu volatilnosti kamatne stope, deviznog kursa, kreditne marže tržišnih cena vlasničkih hartija od vrednosti). Tržišni rizici nastaju iz rizika promene vrednosti otvorenih pozicija koje banke zauzima u svom poslovanju: uključuje promene vrednosti portfolija raspoređenih u knjigu trgovanja i bankarsku knjigu.

Cilj upravljanja tržišnim rizikom podrazumeva upravljanje i kontrolu izloženosti Banke tržišnom riziku u okviru prihvatljivih parametara uz optimizaciju prihoda od izloženosti riziku.

Tabela u nastavku prikazuje alokaciju finansijskih sredstava i obaveza, koje su izložene tržišnim rizicima, na portfolio namenjeni trgovanju i portfolio koji nije namenjen trgovanju:

U hiljadama RSD	Napomena	Knjigovodstvena vrednost	Portfolio namenjen trgovanju	Portfolio kojim se ne trguje
31. decembar 2019. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	69.905.262	-	69.905.262
Potrazivanja po osnovu derivata	15	21.442	21.442	
Hartije od vrednosti	16	54.502.443	1.328.938	53.173.505
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	13.550.612	-	13.550.612
Krediti i potraživanja od komitenata	18	171.584.719	-	171.584.719
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		152.072	-	152.072
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Obaveze po osnovu derivata		18.516	18.516	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		234.945	-	234.945
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	4.287.532	-	4.287.532
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	<u>251.813.778</u>	<u>-</u>	<u>251.813.778</u>
31. decembar 2018. godine				
Aktiva izložena tržišnim rizicima				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	14	71.884.119	-	71.884.119
Potrazivanja po osnovu derivata	15	16.141	16.141	
Hartije od vrednosti	16	50.328.204	141	50.328.063
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17	11.558.104	-	11.558.104
Krediti i potraživanja od komitenata	18	150.387.617	-	150.387.617
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		77.362	-	77.362
Obaveze izložene tržišnim rizicima				
Obaveze po osnovu derivata		6.959	6.959	-
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		71.709	-	71.709
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	3.038.158	-	3.038.158
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	<u>227.889.691</u>	<u>-</u>	<u>227.889.691</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene u nivou kamatnih stopa. Promena kamatnih stopa direktno utiče na generisanje prihoda od kamata usled neusaglašenosti ukupne kamatonosne aktive i pasive ili perioda fiksiranja cene kamatonosnih instrumenata. Razlikujemo:

- „outright“ kamatni rizik – rizik koji proizilazi iz osetljivosti promene kamate u odnosu na vertikalno kretanje krive prinosa,
- „yield curve risk“ (strukturni rizik kamatne stope) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu oblika i nagiba krive prinosa (horizontalno kretanje) i
- „basis risk“ (osnovni rizik) – rizik koji proizilazi iz osetljivosti na promenu u rasponu (spread-u) između različitih kamatnih stopa.

Kamatni rizik identificuje se na nivou svake pojedinačne transakcije i na nivou banke. Banka prati i kontrolisce izloženost riziku promene kamatne stope kamatonosno osetljivih instrumenta raspoređenih i u knjigu trgovanja i u bankarsku knjigu.

/i/ Knjiga trgovanja

Banka na dan 31.12.2019. godine i 31.12.2018. godine nije imala kamatonosno osetljivih instrumenata raspoređenih u knjizi trgovanja.

/ii/ Bankarska knjiga

Metodologija koja se koristi za procenu rizika kamatne stope u bankarskoj knjizi je „Gap analiza“ analiza. U analizu su uključeni svi kamatonosni proizvodi u skladu sa:

- a) periodom promene kamatnih stopa (repricing period/floating interest rate)
- b) finalnim periodom dospeća.

Razlika između kamatonosne aktive i kamatonosne pasive unutar definisanih vremenskih odrednica „korpi“ pokazuje kako dve strane bilansa različito reaguju na promene kamatnih stopa:

- kada je GAP pozitivan, Banka je izložena riziku gubitka u slučaju pada kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti
- kada je GAP negativan, Banka je izložena riziku gubitka u slučaju rasta kamatnih stopa u posmatranoj valuti odgovarajuće ročnosti.

Rezultirajuće kratke i duge pozicije po svim vremenskim odrednicama, ponderišu se „faktorima“ dizajniranim tako da odražavaju osetljivost pozicija u različitim vremenskim korpama na prepostavljenu promenu kamatnih stopa od 200 b.p.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

U hiljadama RSD	31. decembar 2019.		31. decembar 2018.	
	Nominalni Gap	Efekat promene Kamatne stope 200bp	Nominalni Gap	Efekat promene Kamatne stope 200bp
RSD	4.593.713	950.019	2.725.966	518.883
EUR	7.204.549	1.547.083	1.181.497	1.508.098
USD	4.474.019	166.186	84.119	57.390
CHF	4.721.825	232.698	54.961	45.052
Ostale valute	846.571	5.294	76.378	4.684
Ukupan efekat		2.901.280		2.134.107

Banka u analizi, pored prethodno pomenute „Gap analize“ , koristi i sledeća tri scenarija osetljivosti na promenu kamatne stope :

- Parallel shift up/down - paralelni pozitivni i negativni pomak kamatnih stopa na referentnoj krivi prinosa), i podrazumeva pomeranje cele krive prinosa na više ili na niže za isti broj baznih poena na svakoj ročnosti pri cemu se kao velicina pomaka koristi scenario od 200 baznih poena za sve valute kao i scenario pomeranja krivih za 200-400 baznih poena u zavisnosti od valute koja je predmet stresa, a sve u skladu sa medjunarodnim standardima (BCBS/IRRBB 4/2016)
- Short rates shift up/down - neparalelno pomeranje krive naviše/naniže sa najvećim šokom za kraće ročnosti i stabilnom stopom za duže ročnosti;
- Rotational shift - Steepener and Flattener – rotacija krive sa pozitivnim šokom za duže (kraće) ročnosti i negativnim šokom za kraće (duže) ročnosti

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31.12.2019:

	+200bp	-200bp	Flattener	Steepener	Short+	Short-	IRRBB+	IRRBB
RSD	527.006	(668.083)	950.596	(982.547)	1.230.040	(1.623.740)	1.055.632	(1.378.536)
EUR	412.928	(1.240.005)	326.013	(877.820)	439.988	(1.434.247)	412.928	(1.240.005)
USD	(19.066)	(78.812)	(22.781)	(70.253)	(28.887)	(113.516)	(19.066)	(78.812)
CHF	132.220	(200.592)	74.317	(88.124)	94.988	(143.302)	66.037	(98.588)
Ostale	26.201	(27.007)	32.349	(26.715)	41.108	(42.282)	33.846	(34.817)
Ukupno	1.079.289	(2.214.499)	1.360.494	(2.045.459)	1.777.237	(3.357.087)	1.549.377	(2.830.758)

Scenario osetljivosti na promenu kamatne stope 31.12.2018:

	+200bp	-200bp	Flattener	Steepener	Short+	Short-	IRRBB+	IRRBB
RSD	671.289	(822.091)	1.225.655	(1.220.195)	1.575.997	(2.001.711)	1.340.902	(1.689.300)
EUR	317.620	(1.080.291)	246.488	(764.100)	333.717	(1.251.302)	317.620	(1.080.291)
USD	(34.887)	(28.100)	(40.235)	(23.954)	(50.963)	(43.977)	(34.887)	(28.100)
CHF	55.426	(94.924)	29.632	(39.866)	38.548	(66.436)	27.672	(46.400)
Ostale	19.665	(20.221)	23.701	(19.469)	30.144	(30.874)	26.015	(26.671)
Ukupno	1.029.113	(2.045.627)	1.485.241	(2.067.584)	1.927.443	(3.394.300)	1.677.322	(2.870.762)

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2019. godine prikazan je narednom tabelom:

	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
U hiljadama RSD							
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	69.905.262	27.645.952	-	-	-	-	42.259.310
Potraživanja po osnovu derivate	21.442	-	-	-	-	-	21.442
Hartije od vrednosti	54.502.443	482.405	1.109.635	9.985.443	40.288.345	2.636.615	-
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	13.550.612	8.214.259	315.114	932.941	3.940.943	145.788	1.567
Krediti i potraživanja od komitenata	171.584.719	22.890.695	72.950.737	51.804.396	16.777.859	6.980.990	180.042
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	152.072	-	152.072	-	-	-	-
Investicije u zavisna drustva	1.293.551	-	-	-	-	-	1.293.551
Ukupno	311.010.101	59.233.311	74.527.558	62.722.780	61.007.147	9.763.393	43.755.912
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	18.516	-	-	-	-	-	18.516
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4.287.532	3.762.803	-	345.723	172.861	-	6.145
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	251.813.778	240.611.474	1.038.102	2.961.982	4.302.653	2.875.431	24.136
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	234.945	-	234.945	-	-	-	-
Ukupno	256.354.771	244.374.277	1.273.047	3.307.705	4.475.514	2.875.431	48.797
Vanbilansne stavke							
Derivati koji se drže radi zaštite od rizika	(71.146)	22.740	3.711.420	13.878	-	(3.819.184)	-
Neto kamatna neusklađenost 31.12.2019.	54.584.184	(185.118.226)	76.965.931	59.428.953	356.531.633	3.068.778	43.707.115

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

Pregled izloženosti Banke riziku od promene kamatnih stopa na dan 31. decembar 2018. godine prikazan je narednom tabelom:

U hiljadama RSD	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 meseca do godinu dana	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Finansijska aktiva							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	71.884.119	21.942.488	-	-	-	-	49.941.631
Potraživanja po osnovu derivate	16.141	-	-	-	-	-	16.141
Hartije od vrednosti	50.328.204	5.095.035	10.287.104	11.019.939	23.925.985	-	141
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	11.558.104	6.336.641	793.217	1.308.184	3.118.368	-	1.694
Krediti i potraživanja od komitenata	150.387.617	18.883.415	66.670.815	43.880.803	15.029.118	5.755.882	167.584
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	77.362	-	77.362	-	-	-	-
Investicije u zavisna drustva	1.028.323	-	-	-	-	-	1.028.323
Ukupno	285.279.870	52.257.579	77.828.498	56.208.926	42.073.471	5.755.882	51.155.514
Finansijske obaveze							
Obaveze po osnovu derivate	6.959	-	-	-	-	-	6.959
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	3.038.158	2.168.666	-	347.492	521.238	-	762
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	227.889.691	214.723.469	1.004.119	3.742.295	4.888.679	3.527.699	3.430
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	71.709	-	71.709	-	-	-	-
Ukupno	231.006.517	216.892.135	1.075.828	4.089.787	5.409.917	3.527.699	11.151
Vanbilansne stavke							
Derivati koji se drže radi zaštite od rizika	153.456	21.355	4.168.449	-	-	(4.036.349)	-
Neto kamatna neusklađenost 31.12.2018.	54.426.809	(164.613.201)	80.921.119	52.119.139	36.663.554	(1.808.166)	51.144.363

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Kamatni rizik (nastavak)

iii/ Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti

Akcije koje je Banka nabavila sa osnovnim ciljem dalje prodaje raspoređene su u knjigu trgovanja (Equity TradingBook) i izložene su opštem i specifičnom riziku.

Opšti rizik je rizik promene cene akcije kao posledice opšteg stanja i promena na određenom tržištu. Specifični rizik je rizik promene cene akcije kao posledica promene činilaca vezanih za izdavaoca akcije.

Mark-to-Model vrednost akcija raspoređenih u knjizi trgovanja na dan 31. decembar 2019. godine iznosila je 0 RSD (31. decembar 2018. godine iznosila je 141 hiljade RSD).

Imajući u vidu vrednost i strukturu portfolija akcija kao i kretanja cena akcija na Beogradskoj berzi-Belex, nije rađena dodatna analiza osetljivosti ovog portfolija jer je procenjeno da moguće promene u cenama akcija nemaju materijalni značaj na finansijski rezultat Banke.

/iv/ Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene deviznog kursa. Deviznom riziku Banka je izložena po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj i knjizi trgovanja. Devizni rizik se izražava i meri otvorenom deviznom pozicijom.

Otvorena devizna pozicija Banke predstavlja razliku između potraživanja i obaveza banke u stranoj valuti kao i potraživanja i obaveza u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (uključujući i absolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu).

Analiza osetljivosti. koja se sastoji iz dva scenarija sačinjenih na osnovu prepostavljenih mogućih promena deviznog kursa pri čemu sve druge varijable ostaju konstantne pokazuje mogući efekat na finansijski rezultat.

- a) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od +10% (aprecijacija strane valute)
- b) Proporcionalno kretanje deviznog kursa od -5% (aprecijacija RSD)

	USD	EUR	CHF	Ostale valute	Ukupno
Neto devizna pozicija (gap) 31. decembar 2019	35.954	(1.026.396)	12.606	20.413	
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	3.594	(102.640)	1.261	2.041	(95.744)
Efekat - 5% (RSD apresijacija)	(1.797)	51.320	(630)	(1.021)	47.872
Neto devizna pozicija (gap) 31. decembar 2018	58.965	(508.685)	14.524	5.562	-
Efekat+10% (apresijacija strane valute)	5.896	(50.868)	1.452	556	(42.964)
Efekat - 5% (RSD apresijacija)	(2.948)	25.434	(726)	(278)	21.482

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti aktive i pasive denominovane u stranim valutama. Banka bi trebalo da obezbedi da njena devizna pozicija bude što manja.

Banka nastoji da umanji rizik promene kursa valute putem odobravanja kredita sa deviznom klauzulom.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2019. godine:

U hiljadama RSD	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Finansijska imovina						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	662.274	33.136.516	4.545.217	399.147	31.162.108	69.905.262
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	21.442	121.442
Hartije od vrednosti	10.760.908	8.372.785	-	-	35.368.750	54.502.443
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	911.438	6.498.083	70.879	94.808	5.975.404	13.550.612
Krediti i potraživanja od komitenata	205.949	118.441.199	187.004	375	52.750.192	171.584.719
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	152.072	152.072
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	1.293.551	1.293.551
Ukupna finansijska imovina	12.540.569	166.448.583.	4.803.100	494.330	126.723.519	311.010.101
Finansijske obaveze						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	18.516	18.516
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	411.837	2.528.033	26.221	4.377	1.317.064	4.287.532
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	16.988.195	148.260.936	9.974.188	3.041.294	73.549.165	251.813.778
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	72.451	-	-	162.494	234.945
Ukupne finansijske obaveze	17.400.032	150.861.420	10.000.40	9	3.045.671	75.047.239
Vanbilans -netirano						
FX Spot	363.484	2.135.404	(11.924)	(135.796)	(2.352.030)	(862)
FX SWAP	4.935.321	(16.095.977)	5.221.947	2.714.866	3.266.000	42.157
FX Forward	(396.794)	(699.320)	-	(3.824)	1.058.643	(41.295)
Ukupno	4.902.011	(14.659.893)	5.210.023	2.575.246	1.972.613	-
Devizna pozicija na dan 31. 12.2019.	42.548	927.270	12.714	23.905	53.648.893	54.655.330

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(d) Tržišni rizici (nastavak)

Devizni rizik (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje neto deviznu poziciju aktive i pasive Banke na dan 31. decembar 2018. godine:

U hiljadama RSD

Finansijska imovina

Gotovina i sredstva kod centralne banke

Potraživanja po osnovu derivate

Hartije od vrednosti

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

Krediti i potraživanja od komitenata

Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika

Investicije u zavisna društva

Ukupna finansijska imovina

Finansijske obaveze

Obaveze po osnovu derivata

Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama,

drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika

Ukupne finansijske obaveze

Vanbilans -netirano

FX Spot

FX SWAP

FX Forward

Ukupno

Devizna pozicija na dan 31.12.2018.

	USD	EUR*	CHF	Ostale	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	553.013	41.030.395	600.090	476.554	29.224.067	71.884.119
Potraživanja po osnovu derivate	-	-	-	-	16.141	16.141
Hartije od vrednosti	10.562.350	6.722.374	-	-	33.043.480	50.328.204
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.855.622	8.078.703	264.859	51.270	307.650	11.558.104
Krediti i potraživanja od komitenata	374.810	99.216.385	4.841.720	108	45.954.594	150.387.617
Potraživanja po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	8.458	-	-	68.904	77.362
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	1.028.323	1.028.323
Ukupna finansijska imovina	14.345.795	155.056.315	5.706.669	527.932	109.643.159	285.279.870
Finansijske obaveze						
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	6.959	6.959
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama,						
drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	41.530	1.436.852	23.672	3.354	1.532.750	3.038.158
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	16.914.809	142.247.824	9.178.222	2.909.544	56.639.292	227.889.691
Obaveze po osnovu derivate namenjenih zaštiti od rizika	-	20.196	-	-	51.513	71.709
Ukupne finansijske obaveze	16.956.339	143.704.872	9.201.894	2.912.898	58.230.514	231.006.517
Vanbilans -netirano						
FX Spot	423.434	148.865	(28.344)	(71.142)	(473.030)	(217)
FX SWAP	2.718.030	(9.705.090)	3.538.167	2.458.222	1.039.222	48.551
FX Forward	(461.754)	(1.849.198)	-	-	2.262.618	(48.334)
Ukupno	2.679.710	(11.405.423)	3.509.823	2.387.080	2.828.810	-
Devizna pozicija na dan 31.12.2018.	69.166	(53.980)	14..598	2.114	54.241.455	54.273.353

* Iznos obuhvata i valutnu klauzulu

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(e) Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Definicija uključuje pravni, ali isključuje strateški i rizik reputacije.

Cilj upravljanja operativnim rizikom je smanjenje izloženosti Banke operativnom riziku na minimum, odnosno do nivoa koji je prihvatljiv za Banku sa aspekta odnosa troškova i rizika, a kroz dosledno i prudencijalno upravljanje finansijskom organizacijom i kroz unapređenje poslovnih aktivnosti i sistema unutrašnjih kontrola.

Prioriteti upravljanja rizikom identifikuju se kroz kombinaciju iskustva i opservaciju, procenu i znanje interne revizije, interne kontrole, detaljnu procenu rizika, izmene procedura za upravljanje, izveštaje o incidentima.

Ocena nivoa operativnih rizika zavisi od vrste događaja, frekvencije pojavljivanja i finansijskog uticaja na poslovanje Banke.

Kontrola, praćenje, izveštavanje o uočenim i procenjenim izvorima rizika, kao i preduzimanje mera za ublažavanje mogućih negativnih posledica, predstavljaju sastavni deo procesa upravljanja operativnim rizikom.

Aktivnosti upravljanja rizikom imaju za cilj identifikaciju kako postojećih, tako i potencijalnih izvora rizika koji može nastati uvođenjem novih poslovnih proizvoda, sistema ili aktivnosti.

Identifikacija rizika obuhvata:

- interne prevare i zloupotrebu;
- eksterne prevare i zloupotrebu;
- propuste u politici zapošljavanja i sistema bezbednosti na radnom mestu;
- probleme u upravljanju odnosima sa klijentima, uvođenju proizvoda i poslovnim procedurama – ukoliko su neadekvatni;
- štete nastale na imovini Banke usled prirodnih nepogoda i drugih događaja;
- poremećaje i greške u organizaciji i funkcionisanju informacionih sistema;
- probleme u implementaciji i realizaciji poslovnih procesa, procedura i odluka.

Banka prati izvore operativnog rizika u skladu sa organizacijom i poslovnim aktivnostima, a što se odnosi na finansiranje privrede, realizaciju transakcija trgovine i prodaje sa privrednim entitetima i finansijskim institucijama, poslovanje sa stanovništvom, poslovanje sa privredom, realizaciju transakcija obračuna i plaćanja, usluge za račun klijenta, upravljanje sredstvima i brokersko dilersko poslovanje.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su sledeći:

- uskladištanje sa zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije, kao regulatora za bankarski sektor, u vezi sa kapitalom i kapitalnim zahtevima;
- poslovanje Banke u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, na način da Banka i dalje obezbeđuje prinos za svoje akcionare, kao i stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte;
- Da održava jaku kapitalnu bazu, koja će omogućiti razvoj poslovanja Banke.

Adekvatnost kapitala i korišćenje regulatornog kapitala su predmet redovnog nadzora od strane rukovodstva Banke, na bazi tehnika i instrumenata razvijenih u skladu sa instrukcijama Bazelskog komiteta, na način na koji ih je implementirala Narodna banka Srbije za potrebe nadzora bankarskog sektora. Narodna banka Srbije, kao regulator za bankarski sektor, definiše i vrši nadzor nad ispunjenošću propisa u vezi sa kapitalnim zahtevima za Banku. Informacije se Narodnoj banci Srbije dostavljaju na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije vrši neposredan nadzor Banke.

Banka je u obavezi da se usaglasi sa zahtevima iz okvira definisanog od strane Bazelskog komiteta, na način na koji ih je primenila Narodna banka Srbije. Banka koristi standardizovani pristup za obračun kapitalnih zahteva za kreditni i operativni rizik. Kapitalni zahtev za tržišne rizike se obračunava na način propisan regulativom Narodne banke Srbije u Odluci o adekvatnosti kapitala banke.

Narodna banka Srbije je propisala određene zahteve sa kojima svaka banka mora da se uskladi i to:

- Banka je dužna da održava novčani deo osnivačkog kapitala na nivou koji ne može biti manji od EUR 10 miliona u dinarskoj protivvrednosti;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 4,5%, što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala na nivou koji ne može biti manji od 6%, što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti osnovnog kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;
- Banka je dužna da odražava pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji ne može biti manji od 8%, što predstavlja minimalni iznosa pokazatelja adekvatnosti kapitala propisan od strane Narodne banke Srbije;

Regulatorni kapital Banke je zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital Banke čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala

Osnovni akcijski kapital je zbir sledećih elemenata korigovanih za regulatorna prilagođavanja i umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente osnovnog akcijskog kapitala;
- Dobiti banke;
- Revalorizacionih rezervi i ostalih nerealizovanih dobitaka;
- Rezervi iz dobiti i ostalih rezervi banke;
- Rezervi za opšte bankarske rizike.

Dobit, revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici, rezerve iz dobiti i ostale rezerve, kao i rezerve za opšte bankarske rizike će biti uključene u osnovni akcijski kapital samo ako Banka može da ih koristi bezuslovno, u celosti i bez odlaganja za pokriće rizika ili gubitaka čim do njih dođe.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dobit Banke koja se uključuje u osnovni akcijski kapital čini dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama.

Banka može u osnovni akcijski kapital da uključi dobit tekuće godine koja nije opterećena nikakvim budućim obavzama samo uz prethodnu saglasnost Upravog odbora. U ovom slučaju, dobit tekuće godine treba da bude umanjena za projektovan iznos poreza na dobit, obaveze za dividende i sve druge obaveze iz dobiti (druga učešća u raspodeli dobiti, sve obaveze ili okolnosti koje su nastale tokom izveštajnog perioda i za koje je verovatno da će dovesti do smanjenja dobiti Banke) koje se mogu predvideti u vreme uključivanja dobiti u osnovni akcijski kapital;

Regulatorna prilagođavanja osnovnog akcijskog kapitala su:

- Povećanja kapitala koja rezultiraju iz sekjuritizacije izloženosti;
- Fer vrednost rezervi u vezi sa dobicima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove;
- Dobitke ili gubitke po osnovu obaveza Banke vrednovanih po fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti Banke;
- Dobitke ili gubitke koji proizlaze iz kreditnog rizika Banke po osnovu obaveza po derivatima vrednovanim po fer vrednosti, pri čemu Banka ne može ove dobitke ili gubitke da netira s onima koji proizlaze iz kreditnog rizika druge ugovorne strane.

Odbitne stavke osnovnog akcijskog kapitala su:

- Gubitak tekuće godine i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici;
- Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (goodwill), umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza koje bi prestale da postoje u slučaju obezvređenja ili prestanka priznavanja nematerijalnih ulaganja u skladu sa MSFI/MRS;
- Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti Banke;
- Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja Banke;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je Banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje;
- Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala Banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala Banke;
- Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje Banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder
- Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka;

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti postao niži od tog procenta;
- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita (izuzev kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila) koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, čija je ugovorena ročnost:
 - Duža od 2920 dana, ako su ti krediti odobreni u periodu od 01.01. do 31.12.2019;
 - Duža od 2555 dana, ako su ti krediti odobreni u periodu od 01.01. do 31.12.2020;
 - Duža od 2190 dana, ako su ti krediti odobreni počev od 01.01.2021.;
- Bruto iznos potraživanja od dužnika-fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu potrošačkih kredita odobrenih za kupovinu motornih vozila koji se iskazuju na računu 102 u skladu sa odlukom kojom se propisuje Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke a čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana, ako su ti krediti pdobreni počev od 01.01.2019.

Dodatni osnovni kapital je zbir sledećih elemenata umanjenih za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dodatnog osnovnog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dodatnog osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala su:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstv emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće;
- Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala Banke premašuju iznos dopunskog kapitala Banke;
- Iznos svih poreza u vezi sa elementima dodatnog osnovnog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je Banka prethodno korigovala iznos tih elemenata - u iznosu u kojem ti porezi umanjuju iznos do kojeg se elementi dodatnog osnovnog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Dopunski kapital Banke čini zbir sledećih elemenata, umanjen za odbitne stavke:

- Akcija i drugih instrumenata kapitala i obaveza po subordiniranim kreditima i zajmovima, koji ispunjavaju uslove za uključivanje u instrumente dopunskog kapitala;
- Emisione premije za instrumente dopunskog kapitala;
- Ošta prilagođavanja za kreditne rizike koja nisu umanjena za poreske efekte, u visini od najviše 1,25% iznosa rizikom ponderisanih izloženosti za kreditne rizike.

Iznos u kojem se instrumenti dopunskog kapitala, odnosno subordiniranih obaveza uključuju u obračun dopunskog kapitala Banke tokom poslednjih pet godina pre roka njihovog dospeća dobija se tako što se količnik njihove nominalne vrednosti, odnosno glavnice, na prvi dan poslednjeg petogodišnjeg perioda pre roka dospeća i broja kalendarskih dana u tom periodu pomnoži sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospeća instrumenata ili subordiniranih obaveza na dan vršenja obračuna.

Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala:

- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući i instrumente koje je Banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u Banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala Banke;
- Primenjivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordiniranih obaveza lica u finansijskom sektoru u kojem Banka nema značajno ulaganje;
- Direktna, indirektna i sintetička ulaganja Banke u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojem Banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće.

Poslovne transakcije Banke se svrstavaju ili u knjigu trgovanja ili u bankarsku knjigu, i rizična aktiva se utvrđuje na bazi specifičnih zahteva koji teže da odražavaju različiti nivo rizika za određenu aktivu i izloženosti koje nisu priznate u bilansu stanja.

Politika Banke je da održava jaku kapitalnu bazu, koja će obezbiti prinos za akcionare, stabilno i sigurno poslovanje u cilju ispunjenja obaveza prema poveriocima i drugih vidova koristi za ostale tržišne subjekte, i koja će omogućiti rast Banke. Uticaj iznosa kapitala na nivo prinosa investitora je takođe prepoznat i Banka priznaje potrebu održavanja balansa između mogućih viših stopa prinosa i prednosti koje pruža sigurno poslovanje, uslovljeno jakom kapitalnom pozicijom.

Banka ispunjava sve kapitalne zahteve koje je propisala Narodna banka Srbije u posmatranom izveštajnom periodu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje komponente regulatornog kapitala i racija koja je Banka ostvarila u izveštajnom periodu koji se završava na dan 31. decembar:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	27.466.158	27.466.158
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici / gubici	858.359	388.599
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	23.353.465	23.353.465
Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	33.977	(24.996)
Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(731.406)	(647.755)
Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stawkama koji se odbija od osnovnog akcijskog kapitala	-	(14.682.113)
Bruto iznos potraživanja od dužnika kod kojih je stepn kreditne zaduženosti veći od 60%	(1.913.096)	-
Bruto iznos potraživanja od dužnika čija je ugovorena ročnost duža od definisanog roka	(450.800)	-
Osnovni akcijski kapital	<u>48.616.657</u>	<u>35.853.358</u>
Dodatni osnovni kapital	<u>-</u>	<u>-</u>
Osnovni kapital	<u>48.616.657</u>	<u>35.853.358</u>
Dopunski kapital	<u>-</u>	<u>-</u>
Ukupno regulatorni kapital	<u>48.616.657</u>	<u>35.853.358</u>
Kapitalni zahtevi		
Kreditni rizik	15.795.704	13.109.973
Devizni rizik	82.344	-
Cenovni rizik	24.501	9.285
Operativni rizik	2.375.876	2.246.678
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	<u>21,28%</u>	<u>18,67%</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

4. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

(f) Upravljanje kapitalom (nastavak)

Usaglašenost sa pokazateljima poslovanja, propisanim od strane Narodne banke Srbije, sa stanjem na dan 31.decembar je prikazana kao što sledi:

	Propisano	2019.	2018.
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Min 4,5%	21,28%	18,67%
Pokazatej adekvatnosti osnovnog kapitala	Min 6%	21,28%	18,67%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	Min 8%	21,28%	18,67%
Regulatorni kapital	min. EUR 10 mil.	EUR 413 mil	EUR 303 mil.
Ulaganja banke u nefinansijski sektor i u osnovna sredstva	maks. 60%	12,70%	13,36%
Zbir velikih izloženosti banke	maks. 400%	79,57%	99,19%
Uži pokazatelj likvidnosti	min. 0,7	1,64	1,59
Širi pokazatelj likvidnosti	min. 1	2,00	2,14
Pokazatelj deviznog rizika	maks. 20%	2,12%	1,47%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica*	maks. 25%	16,17%	22,07%
*Pojedinačno najveća izloženost			

Banka koristi regulatorni pokazatelj adekvatnosti kapitala za potrebe praćenja adekvatnosti kapitalne baze. Pristup Narodne banke Srbije, koji u svojoj osnovi ima bazelsku metodologiju, primarno je baziran na praćenju odnosa kapitalnih zahteva i raspoloživih izvora kapitala.

Alokacija kapitala na različite poslovne aktivnosti je, u velikoj meri, određena optimizacijom prinosa koji se ostvari na bazi izvršene alokacije. Iznos alociranog kapitala na određenu poslovnu aktivnost je primarno baziran na regulatornom kapitalu, ali u nekim slučajevima regulatorni zahtevi ne odražavaju u punoj meri varirajući stepen rizika koji je svojstven različitim poslovnim aktivnostima. U takvim slučajevima, kapitalni zahtevi mogu biti variabilni da bi reflektovali različite rizične profile, uz uslov da ukupan iznos kapitala za određenu poslovnu aktivnost ne padne ispod minimalnog iznosa propisanog od strane regulatora.

Iako je optimizacija prinosa na kapital, koji je prilagođen za efekte koji proističu iz rizika kojima je Banka izložena, primarni faktor koji se koristi u procesu alokacije kapitala na pojedine poslovne aktivnosti, to ipak nije jedini princip koji se koristi u procesu donošenja odluka od strane rukovodstva Banke. U obzir se uzimaju i drugi faktori, kao na primer sinergija sa drugim poslovnim aktivnostima, raspoloživost rukovodećeg kadra i drugih resursa za određenu poslovnu aktivnost, stepen u kome se određena poslovna aktivnost uklapa u dugoročne strateške ciljeve Banke i sl. Politika Banke u pogledu upravljanja kapitalom i alokacijom kapitala je predmet redovnog razmatranja od strane rukovodstva Banke.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

5. FER VREDNOST

Fer vrednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne tržišne transakcije.

Fer vrednost se određuje primenom raspoloživih tržišnih podataka na dan izveštavanja i modela vrednovanja koje Banka koristi.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoren dospeće kao što su kreditne kartice i tekući računi. Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova odgovarajućom stopom koja odražava trenutne tržišne uslove i specifične risk faktore pojedinačnih pod-portfolija. Rukovodstvo je mišljenja da usled prirode poslovanja Banke i njenih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrednosti finansijskih sredstava i obaveza

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na aktivnom tržištu za određivanje fer vrednosti se koriste kotacije sa tržišta. Fer vrednosti ostalih hartija od vrednosti se određuje kao neto sadašnja vrednost procenjenih budućih tokova gotovine.

Fer vrednost valutnih derivata se obračunava na bazi diskontovanja procenjenih budućih tokova gotovine. Za diskontovanje Banka koristi tržišne kamatne stope za finansijske instrumente sa istim preostalim rokom dospeća.

Fer vrednost preuzetih neopozivih obaveza i potencijalnih obaveza jednaka je njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Vrednovanje finansijskih instrumenata

Računovodstvena politika za vrednovanje po fer vrednosti koju Banka koristi opisana je u okviru računovodstvenih politika u napomeni 3(k)(vi).

Banka pri određivanju fer vrednosti koristi sledeću hijerarhiju, koja odražava značaj inputa koji se koriste pri vrednovanju:

- Nivo 1: Kotirane tržišne cene (nemodifikovane) sa aktivnog tržišta za identičan finansijski instrument;
- Nivo 2: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju dostupnih inputa, osim kotiranih tržišnih cena, direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje vrednovanje instrumenata uz korišćenje sledećih inputa: kotirane cene sa aktivnog tržišta sličnih instrumenata; kotirane cene za iste ili slične instrumente sa tržišta koja se ne smatraju aktivnim; ili druge tehnike vrednovanja gde su svi značajni inputi direktno ili indirektno dostupnih tržišnih podataka;
- Nivo 3: Modeli vrednovanja: Modeli vrednovanja koji se baziraju na korišćenju nedostupnih podataka. Ova kategorija uključuje sve finansijske instrumente gde modeli vrednovanja koriste inpute koji se ne baziraju na korišćenju dostupnih podataka i nedostupni podaci imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata, gde su potrebna značajna prilagođavanja ili prepostavke da bi se odrazila razlika između instrumenata.

Fer vrednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza kojim se trguje na aktivnom tržištu se bazira na kotiranim tržišnim cenama ili kotacijama dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrednost korišćenjem modela vrednovanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Modeli vrednovanja uključuju neto sadašnju vrednost i model diskontovanja novčanih tokova, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje dostupne tržišne cene i drugi modeli vrednovanja. Pretpostavke i inputi koji se koriste kod primene modela vrednovanja uključuju nerizične i referentne kamatne stope, kreditne spredove i druge premije koje se koriste priodređivanju diskontne stope, cene akcija i obveznica, devizne kurseve, cenovne indekse i očekivanu volatilnost i korelaciju cena. Cilj primene modela vrednovanja je utvrđivanje fer vrednosti koja odražava cenu finansijskog instrumenta na izveštajni datum koja i bila utvrđena između tržišnih učesnika u nezavisnoj tržišnoj transakciji.

Banka koristi opšteprihvaćene modele vrednovanja za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao što su kamatni i valutni svopovi, kod kojih se koriste samo dostupni tržišni podaci i gde nisu potrebne značajne računovodstvene pretpostavke i procene rukovodstva. Dostupne cene i drugi inputi su obično dostupni na tržištu za listirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate sa kojima se trguje na berzi i jednostavne OTC derivate, kao što su na primer kamatni svopovi.

Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa smanjuje potrebu za korišćenje procena i pretpostavki od strane rukovodstva i smanjuje neizvesnost kod definisanja fer vrednosti. Raspoloživost dostupnih tržišnih cena i drugih inputa varira u zavisnosti od proizvoda i tržišta i zavisi od promena uslovljenih specifičnim i opštim uslovima na tržištima.

U tabeli u nastavku prikazana je analiza finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti na kraju obračunskog perioda po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
U hiljadama RSD 31.12.2019.				
Potrazivanja po osnovu derivata	173.514	-	-	173.514
Hartije od vrednosti	10.760.908	23.913.239	-	34.674.147
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	18.535	18.535
	<u>10.934.422</u>	<u>23.913.239</u>	<u>18.535</u>	<u>34.866.196</u>
Obaveze po osnovu derivata	18.516	-	-	18.516
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	234.945	-	-	234.945
	<u>253.461</u>	<u>—</u>	<u>—</u>	<u>253.461</u>
31.12.2018.				
Potrazivanja po osnovu derivata	93.503	-	-	93.503
Hartije od vrednosti	11.751.814	13.063.504	-	24.815.318
	<u>11.845.317</u>	<u>13.063.504</u>	<u>—</u>	<u>24.908.821</u>
Obaveze po osnovu derivata	6.959	-	-	6.959
Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	71.709	-	-	71.709
	<u>78.668</u>	<u>—</u>	<u>—</u>	<u>78.668</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

Efekti promene u fer vrednosti finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrednosti u bilansu uspeha su sledeći:

U hiljadama RSD

	2019.	2018.
Prihodi po osnovu promene vrednosti derivata	5.301.104	2.034.465
Prihodi po osnovu promene vrednosti fin. sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<u>195.423</u>	<u>354.767</u>
Ukuno prihodi	<u>5.496.527</u>	<u>2.389.232</u>
Rashodi po osnovu promene vrednosti derivata	(5.307.360)	(2.025.399)
Rashodi po osnovu promene vrednosti fin. sredstava koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<u>(65.625)</u>	<u>(61.494)</u>
Ukuno prihodi	<u>(5.372.985)</u>	<u>(2.086.893)</u>
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	<u>123.542</u>	<u>302.339</u>

U narednoj tabeli su prikazane fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti sa analizom po hijerarhijskim nivoima u koje je fer vrednost klasifikovana:

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knjigovodstveno stanje
Stanje na dan 31. decembar 2019.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	69.905.262	-	69.905.262	69.905.262
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	13.550.612	13.550.612	13.550.612
Krediti i potraživanja od komitenata	-	-	176.663.198	176.663.198	171.566.184
Hartije od vrednosti po amortizovanoj vrednosti	<u>- 20.106.285</u>	<u>-</u>	<u>20.106.285</u>	<u>19.828.296</u>	<u>19.828.296</u>
	<u>90.011.547</u>	<u>190.213.810</u>	<u>280.225.357</u>	<u>274.853.354</u>	
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	4.287.532	4.287.532	4.287.532
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	251.813.778	251.813.778	251.813.778
	<u>-</u>	<u>256.101.310</u>	<u>256.101.310</u>	<u>256.101.310</u>	

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

5. FER VREDNOST (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata (nastavak)

U hiljadama RSD	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno	Knjigovodstven o stanje
Stanje na dan 31. decembar 2018.					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	71.884.119		71.884.119	71.884.119
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-		11.558.104	11.558.104	11.558.104
Krediti i potraživanja od komitenata	-		150.387.617	150.387.617	150.387.617
Hartije od vrednosti po amortizovanoj vrednosti	-	26.899.182		26.899.182	25.512.888
	- 98.783.301	161.945.721	260.729.022		259.342.728
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-		3.038.158	3.038.158	3.038.158
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-		227.889.691	227.889.691	227.889.691
	- 230.927.849		230.927.849	230.927.849	230.927.849

Za utvrđivanje fer vrednosti kredita i obaveza, svode se na sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova odgovarajućom stopom koja odražava trenutne tržišne uslove i specifične risk faktore pojedinačnih pod-portfolija. Za kredite stanovništvu, malim i mikro preduzećima, budući da ne postoje zvanične tržišne kotacije margina, u obračunu fer vrednosti polazi se od pretpostavke da nove transakcije, zaključene tokom prethodnog kvartala, mogu da predstavljaju „market-proxy“ za određeni portfolio, tj. da nove transakcije odražavaju trenutne tržišne uslove, uključujući i troškove finansiranja i specifične faktore rizika. Za segment pravnih lica, obračun fer vrednosti se sprovodi na nivou individualne transakcije. Banka utvrđuje sadašnju vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova odgovarajućom diskontnom stopom, koja obuhvata tržišne stope, komponentu kreditnog rizika, rizika likvidnosti, cene koštanja kapitala i administrativnih troškova.

Za obezvređene kredite obezbeđene kolateralima, fer vrednost se određuje na bazi fer vrednosti kolateralata koji služi kao obezbeđenje kredita.

Da bi se unapredila tačnost procena vrednosti za kredite plasirane stanovništvu i slične komercijalne kredite, krediti su grupisani u homogene grupe sa sličnim karakteristikama kao što su vrsta proizvoda, tip dužnika, valuta, preostala ročnost i sl.

Fer vrednost depozita banaka i komitenata je određena korišćenjem metode diskontovanih tokova gotovine, uz korišćenje važećih kamatnih stopa za depozite iste vrste, valute, tipa komitenta i iste ili slične preostale ročnosti. Fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

6. NETO PRIHOD PO OSNOVU KAMATA

Neto prihod po osnovu kamata obuhvata:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Prihodi od kamata		
Narodna Banka Srbije	310.325	412.613
Banke		
- domaće	15.272	13.233
- strane	50.925	47.709
Privreda	2.482.443	2.278.389
Javni sektor	2	7
Stanovništvo	5.576.856	5.396.555
Hartije od vrednosti	1.806.288	1.776.856
Strana lica	<u>47.955</u>	<u>46.422</u>
	<u>10.290.066</u>	<u>9.971.784</u>
Rashodi kamata		
Banke		
- domaće	(2.283)	(1.639)
- strane	(44.875)	(34.142)
Privreda	(58.826)	(18.190)
Javni sektor	(15.660)	(17.145)
Stanovništvo	(23.861)	(33.158)
Hartije od vrednosti	-	(13.802)
Strana lica	<u>(38.270)</u>	<u>(59.696)</u>
	<u>(183.775)</u>	<u>(177.772)</u>
Neto prihod po osnovu kamata	<u>10.106.291</u>	<u>9.794.012</u>

Od ukupnog prihoda po osnovu kamata za 2019. godinu iznos od RSD 3.359 hiljade (2018.: RSD 8.730 hiljada) se odnosi na prihode od kamate po osnovu obezvređenih plasmana.

Prihodi od kamata uključuju i prihode od naknada koji čine integralni deo efektivne kamatne stope u iznosu od RSD 544.838 hiljada (2018.: RSD 471.936 hiljada).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

7. NETO PRIHOD PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

Neto prihod po osnovu naknada i provizija obuhvata:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od naknada i provizija		
Naknade od zastupanja u osiguranju	305.490	237.296
Naknade po osnovu korišćenja kartica i održavanja tekućih računa	2.521.432	2.504.587
Naknade po osnovu platnog prometa	896.527	861.448
Naknade po osnovu garancija	368.341	334.630
Naknade za nostro i loro doznake	528.370	467.323
Naknade za odobravanje, obradu i administriranje (okvirne linije) i prevremenu otplatu	182.144	258.153
Naknada od učešća u prodaju na POS terminalima	299.110	220.123
Naknade za troškove opomena	88.719	88.043
Naknade za gotovinske uplate/isplate	54.453	63.511
Naknade po osnovu posredovanja – lizing i investicioni fondovi	122.213	102.854
Naknade za usluge trgovanja hartijama od vrednosti	47.770	48.423
Naknade za Kreditni biro	71.123	52.792
Ostale naknade i provizije	<u>636.778</u>	<u>440.791</u>
	<u>6.122.470</u>	<u>5.679.974</u>
Rashodi naknada i provizija		
Naknade po osnovu platnog prometa u zemlji	(237.510)	(272.674)
Naknade po osnovu platnog prometa u inostranstvu	(1.027.259)	(810.468)
Naknade po osnovu osiguranja kredita	(165.581)	(152.988)
Naknade po osnovu MIGA garancije	(96.586)	(103.473)
Naknade za Kreditni biro	(102.688)	(82.640)
Naknada za slanje SMS poruka klijentima	(61.893)	(41.123)
Ostale naknade i provizije	<u>(86.418)</u>	<u>(111.189)</u>
	<u>(1.777.935)</u>	<u>(1.574.555)</u>
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	<u>4.344.535</u>	<u>4.105.419</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

8. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

Neto dobitak po kursnim razlikama i efektima devizne klauzule uključuje:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Neto dobitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	3.646.159	1.577.385
Spot transakcije	2.046.972	1.978.751
Gotovina u trezoru, devizni računi	819.310	786.144
Obavezna rezerva	61.628	157.479
Krediti i druga potraživanja u stranoj valuti	866.709	1.501.490
Krediti i druga potraživanja povezana sa stranom valutom	592.501	1.325.114
Depoziti i pozajmice u stranoj valuti	3.140.856	3.274.271
Hartije od vrednosti	930.330	1.095.811
Ostalo	14.361	6.385
	<u>12.118.826</u>	<u>11.702.830</u>
Neto gubitak po kursnim razlikama i efekat devizne klauzule		
Derivati	(3.136.429)	(1.532.635)
Spot transakcije	(442.195)	(748.274)
Gotovina u trezoru, devizni računi	(422.748)	(482.798)
Obavezna rezerva	(168.406)	(195.008)
Krediti i druga potraživanja u stranoj valuti	(791.857)	(1.343.027)
Krediti i druga potraživanja povezana sa stranom valutom	(1.037.669)	(1.329.317)
Depoziti i pozajmice u stranoj valuti	(3.050.403)	(3.830.222)
Hartije od vrednosti	(789.149)	(542.697)
Ostalo	(4.484)	(4.541)
	<u>(9.843.340)</u>	<u>(10.008.519)</u>
Neto dobitak po kursnim razlikama i efektima devizne klauzule	<u>2.275.486</u>	<u>1.694.311</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

**9. NETO PRIHOD / (RASHOD) PO OSNOVU UMANJENJA OBEZVREĐENJA /
(OBEZVREĐENJA) FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER
VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA**

Neto rashodi po osnovu obezvredenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredenja finansijskih sredstava	6.339.661	4.125.147
Prihodi po osnovu umanjenja obezvredenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	778.424	699.694
Prihodi od naplaćene kamate po obezvredenim kreditima	3.359	8.730
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	819.765	792.499
Dobici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	<u>617</u>	<u>3.135</u>
	<u>7.941.826</u>	<u>5.629.205</u>
Rashodi po osnovu obezvredenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki		
Rashodi obezvredenja finansijskih sredstava	(6.916.359)	(5.255.698)
Rashodi obezvredenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(952.401)	(654.245)
Rashodi po osnovu obezvredenih kredita	(23.255)	(19.691)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(371.899)	(9.123)
Gubici po osnovu modifikacije finansijskih instrumenata	<u>(2.143)</u>	<u>(36.471)</u>
	<u>(8.266.057)</u>	<u>(5.975.228)</u>
Neto prihodi/(rashodi) po osnovu umanjenja obezvredenja / (obezvredenja) finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	<u>(324.231)</u>	<u>(346.023)</u>

10. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI I OSTALI POSLOVNI PRIHODI

10.1 Neto dobici/gubici po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Neto dobitak od prodaje finansijskih instrumenata	75.736	760.742
Neto efekti konverzije stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima	<u>(382.628)</u>	-
Neto dobitak/(gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizacionoj vrednosti	<u>(306.892)</u>	<u>760.742</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

10. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENATA KOJI SE VREDNUJU PO AMORTIZOVANOJ VREDNOSTI I OSTALI POSLOVNI PRIHODI (nastavak)

Neto gubitak od RSD 382.628 hiljada se odnosi na efekte prestanka priznavanja stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima, koji su konvertovani u kredite indeksirane u eurima u skladu sa Zakonom o konverziji stambenih kredita indeksiranih u švajcarskim francima, koji je stupio na snagu u aprilu 2019. godine. Banka je konvertovala ukupno 1.359 partija kredita, od čega:

- 1.286 partija iskazano u bilansu stanja, po kojima je ukupna izloženost Banke pre konverzije iznosila EUR 41,38 miliona; i
- 73 otpisanih partija kredita, sa ukupnom izloženošću Banke pre konverzije u iznosu od EUR 2,80 miliona.

Konverzija je izvršena za 88% ukupnog portfolija stambenih kredita Banke indeksiranih u švajcarskim francima, pri čemu je konverzija izvršena za 96% bilansnih potraživanja i 41% vanbilansnih potraživanja.

10.2 Ostali poslovni prihodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od izdavanja objekata u zakup	35.309	30.958
Prihodi od refundacije troškova za osiguranje kredita	38.920	47.238
Prihodi od prodaje materijalnihvrednosti stičenih naplatom potraživanja	75.368	-
Ostali poslovni prihodi	25.446	22.722
 Ukupno	 175.043	 100.918

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi zarada	2.369.239	2.291.045
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	291.632	282.072
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	561.144	534.307
Rashodi rezervisanja za bonus, penzije, godišnje odmore i druga primanja zaposlenih	261.887	223.454
Prihodi od ukidanja rezervisanja za penzije	(36.433)	(85.302)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za godišnje odmore	(105.181)	(105.722)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za SIP	-	(112)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za bonuse	(52.176)	(54.589)
Ostali lični rashodi	17.717	19.610
 Ukupno	 3.307.829	 3.104.763

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

12. OSTALI PRIHODI I RASHODI

12.1. Ostali prihodi

Ostali prihodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	150	1.267
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih obaveza	6.201	11.988
Prihodi od smanjenja obaveza	390	125
Viškovi	738	2.689
Naplaceni troškovi sudskih takasa	40.750	39.253
Naplacena kamata nakon otpisa potrazivanja	108.471	74.529
Ostali prihodi	<u>23.865</u>	<u>83.718</u>
Ukupno	<u>180.565</u>	<u>213.569</u>

12.2. Ostali rashodi obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Troškovi zakupnine	118.329	584.098
Troškovi indirektnih poreza i doprinosa	552.653	544.277
Troškovi reklame i propagande	237.965	365.043
Troškovi održavanja stalnih sredstava	619.833	584.595
Ostali nematerijalni troškovi	768.840	705.337
Troškovi stručnog sposobljavanja radnika	38.480	37.151
Troškovi kancelarijskog materijala	94.047	101.169
Troškovi intelektualnih usluga i revizije	329.578	341.048
Troškovi poštarine i iznajmljivanja linija	148.360	152.755
Troškovi čuvanja imovine	139.420	132.928
Ostali materijalni troškovi i usluge	105.028	104.003
Troškovi službenih putovanja – dnevnice i ostali troškovi	48.116	43.417
Troškovi PTT usluga	20.999	21.158
Troškovi ostalog materijala	161.263	164.092
Troškovi premija osiguranja	1.217.140	1.071.055
Troškovi poreza	66.868	72.379
Troškovi dovođenja u funkciju poslovnog prostora	16.338	24.162
Troškovi reprezentacije	34.720	37.257
Troškovi članarina	6.105	6.136
Ostalo	178.911	143.261
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	291.088	88.783
Rashodi od prodaje materijalnih vrednosti stečenih naplatom potraživanja	<u>72.378</u>	-
Ukupno	<u>5.266.459</u>	<u>5.324.104</u>

Iznos od RSD 291.088 hiljada se odnosi na rezervisanja za sudske sporove (napomene 26.4 i 29.2).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

13. POREZ NA DOBITAK

13.1 Porez na dobitak za 2019. godinu se sastoji od:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Porez na dobitak	879.322	970.555
Gubitak / (Dobitak) od kreiranja odloženog poreskog sredstva i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(311)	46.539
Ukupno	879.011	1.017.094

13.2 Usaglašavanje efektivne poreske stope je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dobitak pre oporezivanja	6.992.894	7.645.303
Obračunati porez po stopi od 15%	1.048.934	1.146.795
Usaglašavane efektivne kamatne stope:		
Troškovi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	7.493	21.803
Korekcije po osnovu transfernih cena	33.111	29.615
Usklađivanje prihoda	(233.287)	(248.307)
Privremena razlika između vrednosti osnovnih sredstava u poreskom bilansu i finansijskim izveštajima	11.585	41.118
Rezervisanja po osnovu beneficija zaposlenih	12.234	10.995
Ostalo	(1.059)	15.075
 Poreski rashod	 879.011	 1.017.094
 Efektivna poreska stopa	 12,57%	 13,30%

13.3 Kretanje u okviru privremenih razlika tokom 2019. i 2018. godine je prikazano kao što sledi:

U hiljadama RSD	Stanje 1. januara 2019.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. decembra 2019.
Nekretnine i oprema	191.456	5.398	-	196.854
Rezervisanja za otpremnine	48.098	2.587	-	50.685
Rezervisanja za sudske sporove	81.000	(12.127)	-	68.873
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	(11.027)	452	(40.829)	(51.404)
Ostalo	(2.741)	4.001	-	1.260
 Ukupno	 306.786	 311	 (40.829)	 266.268

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

13. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

13.3 Kretanje u okviru privremenih razlika tokom 2019. i 2018. godine je prikazano kao što sledi (nastavak):

U hiljadama RSD	Stanje 1. Januara 2018.	Iskazano u okviru bilansa uspeha	Iskazano u okviru kapitala	Stanje 31. Decembra 2018.
Nekretnine i oprema	233.805	(42.349)	-	191.456
Rezervisanja za otpremnine	52.286	(4.188)	-	48.098
Rezervisanja za sudske sporove	68.716	12.284	-	81.000
Vrednovanje - Cash flow hedge i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2.000	(452)	(12.575)	(11.027)
Ostalo	<u>9.093</u>	<u>(11.834)</u>	<u>-</u>	<u>(2.741)</u>
Ukupno	<u>365.900</u>	<u>(46.539)</u>	<u>(12.575)</u>	<u>306.786</u>

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Dinarska novčana sredstva		
Žiro račun	20.408.929	25.156.109
Blagajna	4.673.179	4.067.956
Depoziti viškova novčanih sredstava	<u>6.080.000</u>	<u>-</u>
	<u>31.162.108</u>	<u>29.224.065</u>
Novčana sredstva u stranoj valuti		
Obavezna rezerva	21.565.952	21.942.487
Blagajna	17.177.204	20.717.571
Novčana sredstva na računu kod CR HoV	<u>2</u>	<u>4</u>
	<u>38.743.158</u>	<u>42.660.062</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(4)</u>	<u>(8)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>69.905.262</u>	<u>71.884.119</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

14.1 Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju (nastavak):

Promene na isprvkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	8	-
Korekcija počenog stanja	-	1
Stanje na dan 1. januar	<u>8</u>	<u>1</u>
Rashod	9	28
Ukidanje	<u>(13)</u>	<u>(21)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>4</u>	<u>8</u>

Banka je tokom 2019. godine izdvajala obaveznu rezervu u skladu sa važećom Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije.

Stopa izdvajanja dinarske obavezne rezerve na dinarske depozite bez devizne klauzule bile su iste kao i u 2018. godini, a iznosile su 5% na dinarske depozite do dve godine i 0% na dinarske depozite preko dve godine.

Stopa konverzije devizne u dinarsku obaveznu rezervu ostale su nepromjenjene tokom cele 2019. godine i iznosile su 38% za devizne depozite do dve godine i 30% za devizne depozite preko dve godine.

Na iznos ostvarenog prosečnog dnevnog stanja izdvojene dinarske obavezne rezerve u obračunskom periodu koji ne prelazi iznos obračunate dinarske obavezne rezerve Narodna banka Srbije je do 17. avgusta 2019. godine primenjivala kamatnu stopu od 1,25% na godišnjem nivou. U periodu od 18. avgusta do 17. novembra 2019. godine, kamatna stopa je smanjena na 1,00%, da bi od 18. novembra pa do kraja 2019. godine NBS primenjivala kamatnu stopu od 0,75%

Devizna obavezna rezerva izdvaja se na devizne izvore sredstava i na dinarske izvore sredstava sa deviznom klauzulom. Tokom 2019. godine primenjivane su sledeće stope izdvajanja devizne obavezne rezerve:

- Stopa izdvajanja obaveze rezerve na devizne depozite do dve godine iznosila je 20%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na devizne depozite preko dve godine iznosila je 13%;
- Stopa izdvajanja obavezne rezerve na dinarske obaveze sa deviznom klauzulom iznosila je 100%.

Na izdvojenu deviznu obaveznu rezervu Narodna banka Srbije ne plaća kamatu. Tokom 2019. godine NBS je na više izdvojenu deviznu obaveznu rezervu od obračunate naplaćivala kamatu u visini tromesečnog EUROLIBOR-a uvećanog za 5 procenatnih poena. Banka je deviznu obaveznu rezervu tokom cele 2019. godine držala u dozvoljenom rasponu u odnosu na obračunatu deviznu obaveznu rezervu, tako da se nije desilo da po ovom osnovu plati kamatu.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

14.2. Gotovina prikazana u Izveštaju o tokovima gotovine sadrži sledeće pozicije:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Žiro račun	20.408.929	25.156.109
Blagajna - u dinarima	4.673.179	4.067.956
Blagajna - devizama	17.177.204	20.717.571
Devizni računi	1.999.007	1.264.891
Stanje na dan 31. decembar	<u>44.258.319</u>	<u>51.206.527</u>

15. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU DERIVATA

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanim obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Potraživanja po osnovu derivata u dinarima	<u>21.442</u>	<u>16.141</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>21.442</u>	<u>16.141</u>

Nominalna vrednost derivata namenjenih trgovaniju je prikazana u tabeli u nastavku:

	2019.			2018.			Fer	
U hiljadama RSD	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	Fer vrednost	Nominalna (Kupovina)	Nominalna (Prodaja)	Neto pozicija	vrednost ost
<i>Derivati namenjeni trgovaniju</i>								
FX Spot	2.976.023	2.976.884	(862)	(822)	2.105.617	(2.105.835)	(218)	(205)
FX Forward	1.111.625	1.099.939	11.687	9.542	2.523.556	(2.501.953)	21.603	9.464
FX SWAP	<u>44.162.454</u>	<u>44.162.768</u>	<u>(314)</u>	<u>(17.037)</u>	<u>7.862.100</u>	<u>(7.859.371)</u>	<u>(2.729)</u>	<u>(281)</u>
Ukupno	<u>48.250.102</u>	<u>(48.239.591)</u>	<u>10.511</u>	<u>(8.317)</u>	<u>12.491.273</u>	<u>(12.467.159)</u>	<u>24.114</u>	<u>8.978</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

16. HARTIJE OD VREDNOSTI

Hartije od vrednosti obuhvataju:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Akcije	1.328.938	141
Obveznice stranih finansijskih institucija	16.356.547	12.875.918
Obveznice drugih banaka - EBRD	498.498	1.884.684
Obveznice - Ministarstvo finansija Republike Srbije	35.538.712	35.584.999
Obveznice - Ministarstvo finansija RS-konverzija kredita iz CHF u EUR	<u>786.549</u>	-
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(6.801)</u>	<u>(17.538)</u>
 Stanje na dan 31. decembar	 <u>54.502.443</u>	 <u>50.328.204</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	16.933	-
Korekcija počenog stanja	<u>-</u>	<u>10.788</u>
 Stanje na dan 1. januar	 <u>16.933</u>	 <u>10.788</u>
Rashod	20.967	15.264
Ukidanje	(31.095)	(9.114)
Kursna razlika	<u>(4)</u>	<u>(5)</u>
 Grupna ispravka vrednosti S-2	 <u>6.801</u>	 <u>16.933</u>
Stanje na dan 1. januar	605	-
Korekcija počenog stanja	<u>-</u>	<u>-</u>
Stanje na dan 1. januar	605	-
Rashod	9	605
Ukidanje	(614)	-
Kursna razlika	<u>-</u>	<u>-</u>
 Stanje na dan 31. decembar	 <u>6.801</u>	 <u>17.538</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija obuhvataju:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Devizni računi - Raiffeisen Bank International A.G.	206.786	223.725
Devizni računi ostalih banaka	1.792.221	1.041.167
Krediti po repo transakcijama	5.470.690	-
Čekovi u stranoj valuti	12	45
Krediti za likvidnost i obrtna sredstva	-	737.320
Overnight u dinarima	500.000	-
Overnight u stranoj valuti	-	1.772.919
Ostali krediti i plasmani	5.573.891	4.992.816
Namenski depoziti u stranoj valuti	7.752	2.804.205
	<u>13.551.352</u>	<u>11.572.197</u>
Minus: Ispravka vrednosti	(740)	(14.093)
Stanje na dan 31. decembar	<u>13.550.612</u>	<u>11.558.104</u>

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

<u>U hiljadama RSD</u>	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	-	17.569
Korekcija počenog stanja	-	(17.569)
Stanje na dan 1. januar	-	-
Rashod	-	-
Ukidanje	-	-
Kursna razlika	-	-
Ukupno	-	-
Grupna ispravka vrednosti S-2		
Stanje na dan 1. januar	14.093	-
Korekcija počenog stanja	-	-
Stanje na dan 1. januar	14.093	-
Rashod	-	14.090
Ukidanje	(13.353)	-
Kursna razlika		3
Ukupno	740	14.093
Stanje na dan 31. decembar	<u>740</u>	<u>14.093</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

Krediti i potraživanja od komitenta obuhvataju:

U hiljadama RSD	Bruto	Ispravka	Neto 31.12.2019.	31.12.2018.
	31.12.2019.	vrednosti 31.12.2019.		
Devizni računi i čekovi u stranoj valuti	7.120	-	7.120	4.434
Krediti po transakcionim računima	4.288.075	169.454	4.118.621	4.571.446
Potrošački krediti	242.678	17.601	225.077	275.674
Krediti za likvidnost i obrtna sredstva	51.100.557	690.210	50.410.347	45.122.663
Krediti za obrtna sredstva-po fer vrednosti	18.535	-	18.535	75.240
Investicioni krediti	29.367.785	216.200	29.151.585	23.369.151
Stambeni krediti	23.793.857	678.316	23.115.541	24.188.479
Gotovinski krediti	29.941.609	1.257.197	28.684.412	25.536.097
Ostali krediti i kreditne kartice	29.198.336	1.879.349	27.318.987	25.358.746
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	477.503	36	477.467	427.743
Potraživanja po osnovu faktoringa sa pravom regresa	133.151	19	133.132	11.364
Ostali plasmani i eskont menica	64.471	7.176	57.295	133.067
Krediti za plaćanje uvoza roba i usluga iz inostranstva	7.887.210	22.716	7.864.494	7.703.651
Dati depoziti	2.107	1	2.106	1.772
	<u>176.522.994</u>	<u>4.938.275</u>	<u>171.584.719</u>	<u>156.779.527</u>
Minus: Ispravka vrednosti		<u>(4.938.275)</u>		<u>(6.391.910)</u>
Stanje na dan 31. decembar		<u>171.584.719</u>		<u>150.387.617</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Pojedinačna ispravka vrednosti S-3		
Stanje na dan 1. januar	5.268.765	6.153.484
Korekcija početnog stanja	-	(828.615)
Stanje na dan 1. januar	5.268.765	5.324.869
Rashod	3.663.055	2.963.652
Ukidanje	(3.212.966)	(2.080.412)
Otpis	(1.691.361)	(997.587)
Kursna razlika	(13.673)	15.012
Unwinding	37.425	43.286
Konverzija kredita chf u eur	(248.775)	-
Ostalo	-	(55)
	3.802.470	5.268.765
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	586.428	859.574
Korekcija početnog stanja	-	(441.637)
Stanje na dan 1. januar	586.428	417.937
Rashod	1.436.285	974.760
Ukidanje	(1.335.098)	(767.882)
Kursna razlika	(1.141)	(38.387)
Konverzija stsambenih kredita indeksiranih u chf u kredite indeksirane u eur	(5.414)	
	681.060	586.428
Grupna ispravka vrednosti S-2		
Stanje na dan 1. januar	536.717	-
Korekcija početnog stanja		479.784
Stanje na dan 1. januar	536.717	479.784
Rashod	1.742.407	1.258.594
Ukidanje	(1.701.819)	(1.232.769)
Otpis	(15)	-
Kursna razlika	(412)	31.108
Konverzija stsambenih kredita indeksiranih u chf u kredite indeksirane u eur	(122.133)	
	454.745	536.717
Stanje na dan 31. decembar	4.938.275	6.391.910

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka je u 2019. godini odobravala:

- Kratkoročne kredite po godišnjoj stopi u zavisnosti od kreditnog rejtinga, okvirno do nivoa od 3,65% iznad EURIBOR-a , tj. okvirno do nivoa od 2,5% iznad BELIBOR-a;
- Dugoročne kredite na period do 10 godina, po godišnjoj stopi koja se u zavisnosti od kreditnog rejtinga kretala okvirno do nivoa od 4,45% iznad EURIBOR-a, tj. okvirno do nivoa od 2,5% iznad BELIBOR-a.

Sektoru malih preduzeća i preduzetnika, banka je u 2019. godini odobravala:

- Kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, za dinarske kredite po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 4,4% do 9%, odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 2,25% do 5% uvećanoj za Belibor;
Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale u nivou od 3,5% do 4,95% plus Euribor. Dugoročni krediti za sektor malih preduzeća su odobravani na period do 10 godina, preovlađujuća kamata kretala se u nivou EURIBOR uvećan za 2,6% do 4,5%, pri čemu su uglavnom korišćeni interni izvori;
- Za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika, banka je odobravala dinarske kredite sa mesečnim ratama, u zavisnosti od kreditnog rejtinga, po fiksnoj kamatnoj stopi na godišnjem nivou u rasponu od 7,5% do 12% odnosno po promenljivoj stopi od 2,25% do 7% uvecanoj za Belibor. Za kredite sa valutnom klauzulom kamate su se kretale po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi u rasponu od 3,95% do 6,95%, odnosno promenljivoj kamatnoj stopi od 3,5% do 6% plus Euribor. Dugoročni krediti za podsegment mikro preduzeća i preduzetnika su odobravani na period do 10 godina kao dinarski ili krediti sa deviznom klauzulom. Krediti sa deviznom klauzulom odobravani su po kamatnoj stopi do 6-mesečnog Euribora uvećanog za od 4% do 6% ili fiksnoj kamatnoj stopi od 3,95% do 6,95%.
Dinarski krediti su odobravani po fiksnoj kamatnoj stopi od 8% do 10% ili promenljivoj kamatnoj stopi od 2,25% do 3,25% uvecnoj za 3mesecni Belibor.

Sektoru stanovništva Banka je u 2019 godine odobravala:

- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom u intervalu od 6,75% iznad EURIBORA tj. od 4,80% do 7,60% iznad BELIBORA za dinarske kredite;
- Kratkoročne kredite sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 7,75% do 30,00% za dinarske kredite;
- Pozajmice po tekućim računima po kamatnoj stopi od 0% do 29,76% na godišnjem nivou;
- Dugoročne kredite sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 5,75% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 7,60% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) na maksimalni rok do 30 godina sa promenljivom godišnjom kamatnom stopom od 2,99% iznad EURIBORA na godišnjem nivou za kredite sa valutnom klauzulom i od 1,40% iznad BELIBORA za dugoročne dinarske kredite;
- Dugoročni krediti sa valutnom klauzulom i fiksnom kamatnom stopom od 9,90% tj. od 7,75% do 30% za dinarske kredite;
- Dugoročne kredite (stambeni) na maksimalni rok do 30 godina sa fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 3,45% - 3,95% za kredite sa valutnom klauzulom.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

19. INVESTICIJE U ZAVISNA DRUŠTVA

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Raiffeisen Future a.d. Beograd, Društvo za upravljanje dobrovoljnim penzijskim fondom	199.908	165.473
Raiffeisen Invest a.d. Beograd, Društvo za upravljanje investicionim fondovima	564.445	413.681
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	529.168	449.139
Humanitarni fond „Budimir Kostić“	30	30
Stanje na dan 31. decembar	1.293.551	1.028.323

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Pojedinačna ispravka vrednosti S-3	-	227.915
Stanje na dan 1. januar	-	-
Korekcija početnog stanja	-	(227.915)
Stanje na dan 1. januar	-	-
Stanje na dan 31. decembar	-	-

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Zemljište i građevinski objekti	3.337.281	3.392.218
Oprema	1.072.904	975.886
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	428.020	422.031
	4,838,205	4.790.135
Osnovna sredstva uzeta u lizing	1.334.418	-
Stanje na dan 31. decembar	6.172.623	4.790.135

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na nekretninama, postrojenjima i opremi su prikazane u nastavku:

U hiljadama RSD	Zemljište i građevinski objekti	Postrojena i ostala oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2018.	<u>3.863.845</u>	<u>5.197.395</u>	<u>-</u>	<u>9.061.240</u>
Povećanja	-	-	525.650	525.650
Prenos iz investicija u toku	28.141	497.509	(525.650)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(605.769)	-	(605.769)
Stanje 31. decembar 2018.	<u>3.891.986</u>	<u>5.089.135</u>	<u>-</u>	<u>8.981.121</u>
Stanje na dan 1. januar 2019.	<u>3.891.986</u>	<u>5.089.135</u>	<u>-</u>	<u>8.981.121</u>
Povećanja	-	-	539.387	539.387
Prenos iz investicija u toku	27.244	512.143	(539.387)	-
Otuđivanje i rashodovanje	-	(228.120)	-	(228.120)
Stanje 31. decembar 2019.	<u>3.919.230</u>	<u>5.373.158</u>	<u>-</u>	<u>9.292.388</u>
Ispravka vrednosti				
Stanje 1. januar 2018.	<u>418.729</u>	<u>3.948.198</u>	<u>-</u>	<u>4.366.927</u>
Amortizacija	81.039	344.024	-	425.063
Otuđivanje i rashodovanje	-	(601.004)	-	(601.004)
Stanje 31. decembar 2018.	<u>499.768</u>	<u>3.691.218</u>	<u>-</u>	<u>4.190.986</u>
Stanje 1. januar 2019.	<u>499.768</u>	<u>3.691.218</u>	<u>-</u>	<u>4.190.986</u>
Amortizacija	82.181	404.076	-	486.257
Otuđivanje i rashodovanje	-	(223.060)	-	(223.060)
Stanje 31. decembar 2019.	<u>581.949</u>	<u>3.872.234</u>	<u>-</u>	<u>4.454.183</u>
Sadašnja vrednost				
Stanje na dan 1. januar 2018.	<u>3.445.116</u>	<u>1.249.197</u>	<u>-</u>	<u>4.694.313</u>
Stanje na dan 31. decembar 2018.	<u>3.392.218</u>	<u>1.397.917</u>	<u>-</u>	<u>4.790.135</u>
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>3.337.281</u>	<u>1.500.924</u>	<u>-</u>	<u>4.838.205</u>

Na građevinskim objektima Banke nema uspostavljenih tereta po osnovu obezbeđenja kredita ili drugih obaveza.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

20. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (nastavak)

Promene na osnovnim sredstvima uzetim u lizing su prikazane u nastavku:

	Automobili	Poslovni prostor	Ukupno
U hiljadama RSD Nabavna vrednost Stanje na dan 1. januar 2019.	-	-	-
Povećanja Raskid ugovora	52.925 (4.767)	1.752.353 (117.938)	1.805.278 (122.705)
Stanje 31. decembar 2019.	<u>48.158</u>	<u>1.634.415</u>	<u>1.682.573</u>
Ispravka vrednosti Stanje 1. januar 2019.	-	-	-
Amortizacija Raskid ugovora Korekcija lizing ugovora	14.024 (1.082) -	363.707 (9.299) (19.195)	377.731 (10.381) (19.195)
Stanje 31. decembar 2019.	<u>12.942</u>	<u>335.213</u>	<u>348.155</u>
Sadašnja vrednost Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>35.216</u>	<u>1.299.202</u>	<u>1.334.418</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

Nematerijalna imovina obuhvata:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Softveri, patenti i licence	731,144	647,494
Stanje na dan 31. decembar	<u>731,144</u>	<u>647,494</u>

Promene na nematerijalnoj imovini su prikazane u narednoj tabeli:

	Softveri, patenti i licence	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
U hiljadama RSD			
Nabavna vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2018.	3,216,750	27.257	3,244,007
Povećanja	<u>252,839</u>	-	<u>252,839</u>
Stanje na dan 31. decembar 2018.	<u>3,469,589</u>	<u>27.257</u>	<u>3,496,846</u>
Stanje na dan 1. januar 2019.	3,469,589	27.257	3,496,846
Povećanja	<u>331,604</u>	-	<u>331,604</u>
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>3,801,193</u>	<u>27.257</u>	<u>3,828,450</u>
Ispravka vrednosti			
Stanje na dan 1. januar 2018.	2,611,620	27.257	2,638,877
Amortizacija	<u>210.475</u>	-	<u>210.475</u>
Stanje na dan 31. decembar 2018.	<u>2,822,095</u>	<u>27.257</u>	<u>2,849,352</u>
Stanje na dan 1. januar 2019.	2,822,095	27.257	2,849,352
Amortizacija	<u>247,954</u>	-	<u>247,954</u>
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>3,070,049</u>	<u>27.257</u>	<u>3,097,306</u>
Sadašnja vrednost			
Stanje na dan 1. januar 2018.	605,130	-	605,130
Stanje na dan 31. decembar 2018.	<u>647,494</u>	-	<u>647,494</u>
Stanje na dan 31. decembar 2019.	<u>731,144</u>	-	<u>731,144</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

22. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA

Obračun odloženog poreskog sredstva na 31. decembar 2019. godine je prikazan kao što sledi:

U hiljadama RSD	2019.			2018.		
	Aktiva	Pasiva	Neto	Aktiva	Pasiva	Neto
Razlika sadašnje vrednosti osnovnih sredstava	196.854	-	196.854	191.456	-	191.456
Rezervisanja za sudske sporove	68.873	-	68.873	81.000	-	81.000
Otpremnina za odlazak u penziju	50.685	-	50.685	48.098	-	48.098
Ostalo	1.260	-	1.260	(2.741)	-	(2.741)
Gubici po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	(51.404)	(51.404)	-	(11.027)	(11.027)
Odloženo poresko sredstvo/(obaveza), neto	<u>317.672</u>	<u>(51.404)</u>	<u>266.268</u>	<u>317.813</u>	<u>(11.027)</u>	<u>306.786</u>

Odloženi porez je obračunat primenom poreske stope od 15% za oba prikazana perioda.

23. OSTALA SREDSTVA

Ostala sredstva obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Potraživanja za naknade platnog prometa i druge nekreditne usluge	69.860	63.959
Potraživanja po osnovu prodaje	4.482	1.622
Potraživanja po osnovu avansa datih za obrtna sredstva	3.781	20.174
Potraživanja po osnovu avansa datih za trajna ulaganja	262	262
Potraživanja od zaposlenih	4.514	13.686
Potraživanja po osnovu isplaćenih bolovanja	20.056	35.309
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	100.951	95.619
Prolazni i privremeni računi	145.494	39.938
Potraživanja u obračunu	9.869	15.546
Razgraničeni rashodi kamata	12	30
Razgraničeni troškovi-osiguranje, zakup...	148.916	111.159
Ostala AVR -nedospela provizija od zastupanja u osigurnju	262.729	256.602
Sredstva stečena naplatom	20.892	319.363
Inventar u upotrebi	2.017	2.017
	<u>793.835</u>	<u>975.285</u>
Minus: Ispravka vrednosti	<u>(82.516)</u>	<u>(75.237)</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>711.319</u>	<u>900.049</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

23. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Pojedinačna ispravka vrednosti S-3		
Stanje na dan 1. januar	51.340	54.001
Korekcija početnog stanja	-	2.153
Stanje na dan 1. januar	51.340	56.154
Rashod	34.678	14.125
Ukidanje	(15.842)	(16.805)
Otpis	(1.653)	(1.508)
Kursna razlika	(57)	(626)
	68.466	51.340
Grupna ispravka vrednosti S-1		
Stanje na dan 1. januar	2.075	7.717
Korekcija početnog stanja	-	(5.403)
Stanje na dan 1. januar	2.075	2.314
Rashod	243	236
Ukidanje	(250)	(487)
Kursna razlika	76	12
	2.144	2.075
Grupna ispravka vrednosti S-2		
Stanje na dan 1. januar	21.822	-
Korekcija početnog stanja	-	24.843
Stanje na dan 1. januar	21.822	24.843
Rashod	18.706	14.024
Ukidanje	(28.611)	(17.336)
Kursna razlika	(11)	291
	11.906	21.822
Stanje na dan 31. decembar	82.516	75.237

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

23. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Sredstva stečena naplatom potraživanja obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.		2018.	
	Površina (m ²)	Vrednost	Površina (m ²)	Vrednost
Smederevska Palanka, Neznanog junaka br.47 -poslovno stambeni prostor Beograd, ul. Ustanička br.14/a -poslovni prostor	274,52	5.890	274,52	5.890
Novi Sad, Jovana Dučića 35 objekat za fizičku kulturu, teniski tereni	-	-	1.785,00	189.962
Stanje na dan 31. decembar	613,00	15.002	3.575,00	123.511
	887,52	20.892	5.634,52	319.363

Promene na ispravkama vrednosti su prikazane kao što sledi

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Ispravka vrednosti		
Stanje na dan 1. januar	-	-
Rashod	76	-
Stanje na dan 31. decembar	76	-

24. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.			2018.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po transakcionih depozita	1.306.764	401.275	1.708.039	1.508.400	602.740	2.111.140
Obaveze po namenskim depozitima	10.000	131.580	141.580	27.455	8.727	36.182
Obaveze po ostalim depozitima	3.978	13.612	17.590	3.411	9.976	13.387
Obaveze po osnovu overnight-a	-	1.895.921	1.895.921	-	-	-
Obaveze po osnovu kredita	-	518.258	518.258	-	862.207	862.207
Obaveze po osnovu ostalih finansijskih obaveza	166	5.978	6.144	12	15.230	15.242
Stanje na dan 31. decembar	1.320.908	2.966.624	4.287.532	1.539.278	1.498.880	3.038.158

Obaveze po osnovu kredita obuhvataju:

	2019.		2018.	
	u hilj. EUR	u hilj. RSD	u hilj. EUR	u hilj. RSD
Evropski Fond za Jugoistočnu Evropu - EFSE	4.410	518.584	7.350	862.207
Stanje na dan 31. decembar	4.410	518.584	7.350	862.207

EFSE krediti su sa rokom otplate do 8 godina. Kamata stopa se utvrđuje na nivou 6-mesečnog Euribora plus marginu od 3,05. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim tranšama.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.			2018.		
	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno	u dinarima	u stranoj valuti	ukupno
Obaveze po osnovu transakcionih depozita	72.341.070	137.137.230	209.478.300	55.023.528	130.881.118	185.904.646
Obaveze po osnovu štednih depozita	277.220	27.482.442	27.759.662	265.414	26.933.987	27.199.401
Obaveze po osnovu depozita za date kredite	69.845	794.603	864.448	35.334	768.682	804.016
Obaveze po osnovu namenskih depozita	506.754	4.883.118	5.389.872	478.146	3.325.717	3.803.863
Obaveze po osnovu ostalih depozita	326.878	363.216	690.094	811.872	553.490	1.365.362
Obaveze po osnovu overnight-a	5.946	700.716	706.662	12.990	559.308	572.298
Obaveze po osnovu kredita	-	6.303.349	6.303.349	-	7.571.003	7.571.003
Obaveze po osnovu ostalih fin. obaveza	21.469	599.922	621.391	11.966	657.136	669.102
Stanje na dan 31. decembar	<u>73.549.182</u>	<u>178.264.596</u>	<u>251.813.778</u>	<u>56.639.250</u>	<u>171.250.441</u>	<u>227.889.691</u>

Obaveze po osnovu kredita u iznosu od RSD 6.303.349 hiljada (2018.: 7.571.003 hiljada) se odnose na obaveze prema Ministarstvu finansija Republike Srbije po osnovu:

- APEX krediti sa rokom dospeća do 12 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog ili šestomesečnog EURIBOR-a plus margina koja se kreće u intervalu 0,27% do 1,38%. Krediti se vraćaju u jednakim polugodišnjim i tromesečnim tranšama;
- Fond revolving kredita sa rokom dospeća do 5 godina. Kamatna stopa se utvrđuje na nivou tromesečnog LIBOR-a plus margina 0,75%. Krediti se vraćaju u jednakim tromesečnim tranšama.

Sektoru velikih i srednjih preduzeća Banka u 2019. godini načelno nije plaćala kamatu, ali je opcionalno nudila usluge Raiffeisen Invest Cash fonda, gde su se prosečno ostvareni prinosi na dinarske depozite kretali oko 2,97%, i za devizne depozite EUR 0,59%.

U 2019. godini Banka nije nudila oročene depozite malim preduzećima i preduzetnicima i na iste nije plaćana kamata.

Na devizna sredstva stanovništva, položena na devizne tekuće račune, Banka nije obračunavala i isplaćivala kamatu.

Na dinarska sredstva stanovništva položena na dinarske tekuće račune i štedne račune po viđenju, Banka nije obračunavala kamatu i isplaćivala kamatu.

Kratkoročni dinarski depoziti stanovništva oročeni na 12 meseci imali su godišnju kamatnu stopu od 1,00%, dok su svi drugi oblici dinarske oročene štednje, i kratkoročne i dugoročne, povučeni iz ponude Banke 2016. godine.

Na dinarske i devizne depozite, položene na oročene račune otvorene pre 2016. godine, sa mogućnošću više sukcesivnih uplata i automatskog reoročenja, obračunavana je kamata po stopi od 0,11% kada se radilo o depozitu u valuti EUR, odnosno 0,01% u slučaju depozita u drugim valutama, bez obzira na rok oročenja.

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

25. DEPOZITI I OSTALE FINANSIJSKE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

U hiljadama RSD	Napomena	2019.	2018.
Početno stanje			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	3.038.158	3.152.382
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25	<u>227.889.691</u>	<u>200.906.463</u>
Početno stanje 1. januara		<u>230.927.849</u>	<u>204.058.845</u>
Neto prilivi – depoziti		26.860.888	27.570.848
Neto odlivi – krediti		(1.586.705)	(1.238.794)
Neto odlivi - kamate		(184.538)	(176.253)
Neto odlivi– naknade		(1.778.755)	(1.575.282)
Kursne razlike		(90.030)	556.014
Ukalkulisana kamata i druge bezgotovinske transakcije		1.952.601	1.732.471
Stanje na dan bilansa			
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	4.287.532	3.038.158
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	25	<u>251.813.778</u>	<u>227.889.691</u>
Stanje na 31. decembar		<u>256.101.310</u>	<u>230.927.849</u>

26. REZERVISANJA

26.1. Rezervisanja imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Rezervisanja za beneficije zaposlenih		
- rezervisanja za otpremnine	260.271	241.503
- rezervisanja za ostala dugoročna primanja zaposlenih	77.628	79.151
- ostala rezervisanja - kratkoročna (bonus, godišnji odmori)	<u>222.810</u>	<u>175.301</u>
	<u>560.709</u>	<u>495.955</u>
Rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivi	658.872	486.441
Rezervisanja za sudske sporove	443.595	526.641
Ostala rezervisanja za obaveze	<u>81.613</u>	<u>13.362</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>1.744.789</u>	<u>1.522.399</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

26. REZERVISANJA (nastavak)

26.2. Promene na rezervisanjima za beneficije zaposlenih:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Stanje na dan 1. januar	495.955	535.294
Nova rezervisanja	261.887	223.454
Ukidanje rezervisanja	(193.790)	(245.725)
Isplate	(3.343)	(17.068)
Stanje na dan 31. decembar	<u>560.709</u>	<u>495.955</u>

26.3. Promene na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi:

	2018.	2018.
U hiljadama RSD		
Stanje na dan 1. januar	486.441	335.704
Korekcija početnog stanja	-	196.473
Stanje na dan 1. januar	<u>486.441</u>	<u>532.177</u>
Nova rezervisanja	952.401	654.245
Ukidanje rezervisanja	(778.424)	(699.694)
Kursne razlike	(1.546)	(287)
Stanje na dan 31. decembar	<u>658.872</u>	<u>486.441</u>

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od RSD 658.872 hiljade (31. decembar 2018.: RSD 486.441 hiljada) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija u skladu sa Metodologijom za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

26.4. Promene na rezervisanjima za sudske sporove su prikazane u narednoj tabeli:

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Stanje na dan 1. januar	526.641	442.853
Nova rezervisanja	222.250	88.783
Ostalo	(150)	(1.267)
Korišćenje rezervisanja	(305.146)	(3.728)
Stanje na dan 31. decembar	<u>443.595</u>	<u>526.641</u>

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

26. REZERVISANJA (nastavak)

26.5. Promene na ostalim rezervisanjima za obaveze su prikazana u narednoj tabeli:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Stanje na dan 1. januar	13.361	15.256
Nova rezervisanja	68.838	-
Korišćenje rezevisanja	(586)	(1.895)
Stanje na dan 31. decembar	<u>81.613</u>	<u>13.361</u>

27. OSTALE OBAVEZE

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Obaveze za naknadu	12.557	13.004
Obaveze prema dobavljačima	318.509	216.415
Obaveze po osnovu primljenih avansa	216.920	77.548
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	1.347.281	-
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	47.089	31.318
Obaveze u obračunu	22.265	17.823
Prolazni i privremeni računi	476.871	443.644
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	10.497	1
Obaveze za porez na dodatu vrednost	48.707	42.753
Obaveze za druge poreze i doprinose	3.766	2.952
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	122.730	154.689
Razgraničeni prihodi kamate	119.518	116.300
Razgraničeni ostali prihodi	164.782	302.558
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	<u>892</u>	<u>1.277</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>2.912.384</u>	<u>1.420.282</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

28. KAPITAL

28.1. Kapital Banke se sastoji od:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Akcijski kapital	27.466.158	27.466.158
Rezerve iz dobitka	23.353.465	23.353.465
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti vlasničkih instrumenata – investicije u kapital zavisnih društava	567.070	301.843
Hedžing rezerva	(69.082)	(26.833)
Revalorizacione rezerve po osnovu promene vrednosti dužničkih instrumenata –obveznice	360.370	86.757
Dobitak	<u>6.213.212</u>	<u>6.727.538</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>57.891.193</u>	<u>57.908.928</u>

Raiffeisen See Region Holding GMBH, Beč je vlasnik 100% kapitala Banke.

Imalač običnih akcija odgovara za obaveze i snosi rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu. Akcije se mogu prenosi na druga lica u skladu sa odredbama Odluke o osnivanju. Vlasnik običnih akcija ima pravo na dividendu.

U 2019. godini, Odlukom Skupštine od 25. aprila 2019. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2018. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 6.628.209 hiljada.

U 2018. godini, Odlukom Skupštine od 26. aprila 2018. godine akcionaru je po osnovu dobiti realizovane u 2017. godini isplaćena dividenda u iznosu od RSD 6.626.785 hiljada.

28.2. Rezerve iz dobitka obuhvataju:

U hiljadama RSD	2019.	2018.
Potrebna rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	<u>23.353.465</u>	<u>23.353.465</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>23.353.465</u>	<u>23.353.465</u>

28.3. Banka ispunjava sve regulatorne zahteve u pogledu kapitala i pokazatelja adekvatnosti kapitala (Napomena 4(f)).

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

29. POTENCIJALNE OBAVEZE

29.1. Preuzete buduće obaveze Banke na dan 31. decembra obuhvataju:

U hiljadama RSD	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Date garancije i druga jemstva	52.871.741	46.090.594
Izdati akreditivi	1.209.328	1.287.453
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	18.370.318	15.718.206
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	<u>83.290.409</u>	<u>65.161.764</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>155.741.796</u>	<u>128.258.017</u>

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivi, Banka je procenila i formirala rezervu na teret rashoda u iznosu od RSD 658.872 hiljada (2018: RSD 486.441 hiljada), koja je iskazana kao obaveza po osnovu rezervisanja u bilansu Banke.

Preuzete neopozive obaveze imaju sledeću strukturu:

U hiljadama RSD	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
Okvirne linije po tekućim računima pravnih lica	19.982	15.337
Okvirne linije po kratkoročnim kreditima, garancijama	37.782	24.775
Okvirne linije po dugoročnim kreditima, garancijama	6.554.894	4.808.079
Okvirne linije pravnih lica po karticama	843.266	683.311
Okvirne linije po tekućim računima građana	1.151.030	1.093.097
Okvirne linije građana po karticama	<u>9.763.364</u>	<u>9.093.607</u>
Stanje na dan 31. decembar	<u>18.370.318</u>	<u>15.718.206</u>

29.2. Sudski sporovi

Protiv Banke se vode 2.222 sudska spora (2018.: 833). Na dan 31. decembar 2019. godine ukupna vrednost sporova iznosi RSD 2.034.119 hiljada (2018.: RSD 1.733.728 hiljada). Na bazi procene rukovodstva o pozitivnom ishodu sudskih sporova i ukupnom gubitku koji Banka može pretrpeti, Banka je procenila da ukupan gubitak po osnovu sudskih sporova iznosi RSD 443.595 hiljada (2018.: RSD 526.641 hiljada) i u tom iznosu je formirana rezervacija za sudske sporove.

Banka je pokrenula veliki broj sudskih sporova protiv trećih lica, uglavnom u cilju naplate potraživanja.

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA

Banku kontroliše Raiffeisen SEE Region Holding GmbH, Vienna, osnovan u Austriji, koji je vlasnik 100% običnih akcija Banke. Krajnji vlasnik Banke je Raiffeisen Zentralbank Österreich AG, osnovana u Austriji. Takođe, Banka ima kontrolu nad svojim zavisnim društvima i zajedničkim poduhvatima: Raiffeisen Future a.d. Beograd, Raiffeisen Invest a.d. Beograd i Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd

Bankarske transakcije se obavljaju sa povezanim licima kao deo redovnog poslovanja Banke. Ove transakcije obuhvataju kredite, depozite, učešća u kapitalu i derivate.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna bilansna izloženost prema i od povezanih lica, koja imaju uticaj na poslovanje Banke:

BILANS STANJA

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
AKTIVA		
Potrazivanja po osnovu derivata		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	11.901	5.787
	<u>11.901</u>	<u>5.787</u>
Ostala tekuća finansijska sredstva-Hartije od vrednsoti		
Raiffeisen bank. A.S. Prague	-	1.189.464
	<u>-</u>	<u>1.189.464</u>
Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	206.944	223.770
Raiffeisen bank d.d., Bosna i Hercegovina	23	-
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	23.230	23.560
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	5.509.054	5.290.205
	<u>5.739.251</u>	<u>5.537.535</u>
Krediti i potraživanja od komitenata		
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	-	54.584
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	-	41.863
Bulevard Centar BBC d.o.o. Novi Sad	-	4.068
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	1.207.220	1.084.444
	<u>1.207.220</u>	<u>1.184.959</u>
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	152.072	68.904
	<u>152.072</u>	<u>68.904</u>
Nekretnine, postrojenja i oprema		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	35.217	-
	<u>35.217</u>	<u>-</u>
Ostala sredstva		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	27.844	26.795
Raiffeisen Leasing D.O.O.	1.880	1.621
Raiffeisen bank DD Bosna i Hercegovina	108	106
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	616	1.939
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	3	9.311
Raiffeisen Futura a.d. Beograd	12.115	4.187
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	2.055	418
	<u>45.003</u>	<u>44.377</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS STANJA (nastavak)

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
PASIVA		
Obaveze po osnovu derivata		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	18.516	6.086
	<u>18.516</u>	<u>6.086</u>
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	234.945	71.709
	<u>234.945</u>	<u>71.709</u>
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	24.915	5.065
Raiffeisen Bank d.d., Bosna i Hercegovina	2.176	7.864
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	11.031	995
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	-	1.810
Raiffeisen Futura a.d. Beograd	3.427	1.492
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	236.501	593.698
	<u>236.501</u>	<u>593.698</u>
	<u>278.050</u>	<u>610.924</u>
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	12.790	14.070
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	-	183.969
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	-	333.429
Bulevard Centar BBC d.o.o., Novi Sad	-	241
	<u>12.790</u>	<u>531.709</u>
Rezervisanja		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	11	23
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	283	8.711
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	183	149
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	1	4
Raiffeisen bank Kosovo	1	1
Raiffeisen bank. A.S. Prague	-	1
Raiffeisen bank DD Bosna i Hercegovina	-	1
Raiffeisenlandesbank Niederoesterreich-Wien AG	1	-
	<u>480</u>	<u>8.890</u>
Ostale obaveze		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	68.751	71.383
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	17	322
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	17	138
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	1.587	1552
Raiffeisen Bank d.d., Bosna i Hercegovina	-	18
PJSC Ukrainian processing center, Ukraina	1.945	633
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	27	732
Raiffeisen bank Kosovo	22	66
Raiffeisen bank. A.S. Prague	-	30
AO Raiffeisen bank Moscow	56	
Raiffeisenlandesbank Niederoesterreich-Wien AG	19	
Regional Card Processing Centre s.r.o. Bratislava	33.258	16.793
	<u>33.258</u>	<u>16.793</u>
	<u>105.699</u>	<u>91.667</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS USPEHA

	2019.	2018.
U hiljadama RSD		
Prihodi od kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	245	131
Raiffeisen Leasing d.o.o., Beograd	33.094	36.487
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	12.442	8.751
Raiffeisen Bank AS Prague	7.485	8.870
	<u>53.266</u>	<u>54.239</u>
Rashodi kamata:		
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(30.489)	(31.497)
Raiffeisen Bank AS Prag	(3.658)	(4.421)
	<u>(34.147)</u>	<u>(35.918)</u>
Prihodi od naknada i provizija:		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	724	935
Bulevard Centar BBC DOO Novi Sad	-	5
Park City Real Estate DOO, Novi Sad	-	48
Building Business Centar DOO, Novi Sad	-	68
Raiffeisen Bank International AG, Wien	39.006	39.074
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	1.520	1.567
Tatra Banka SA Prague	66	28
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	1.700	1.663
Raiffeisen Banka dd Bosna i Hercegovina	477	680
Raiffeisenbank Kosovo	303	182
AO Raiffeisen bank Moscow	176	-
Raiffeisen bank ZRT	26	-
Raiffeisenbank Bulgaria	1	-
Raiffeisenlandesbank Niederoesterreich-Wien AG	874	-
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	250	89.417
Raiffeisen Future a.d. Beograd	223	13.033
Raiffeisen Bank AS Prague	215	222
	<u>45.561</u>	<u>146.922</u>
Rashodi naknada i provizija:		
PJSC Ukrainian processing center, Ukraine	(6.072)	(3.382)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	(81)	(91)
Regional Card Processing Centre	(241.854)	(160.370)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(148.554)	(129.883)
Raiffeisen Banka dd Bosna i Hercegovina	-	(2)
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	(2)	(2)
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	-	(2)
	<u>(396.563)</u>	<u>(293.732)</u>
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata		
Raiffeisenbank Austrija d.d., Zagreb	-	(968)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(6.315)	(13.471)
	<u>(6.315)</u>	<u>(14.439)</u>
Neto (gubitak)/dobitak po osnovu zaštite od rizika		
Raiffeisen Bank internacional AG, Wien	(33.926)	82.086
	<u>(33.926)</u>	<u>82.086</u>

**NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.**

30. POVEZANA PRAVNA LICA (nastavak)

BILANS USPEHA (nastavak)

	<u>2019.</u>	<u>2018.</u>
U hiljadama RSD		
Ostali poslovni prihodi		
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	4.110	3.349
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	19.600	17.733
Raiffeisen Bank International AG, Wien	961	288
Raiffeisen Invest a.d. Beograd	4.618	3.659
Raiffeisen Future a.d. Beograd	5.485	4.470
Raiffeisenbank Bulgarija	721	848
Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb	<u>1.603</u>	<u>1.895</u>
	<u>37.098</u>	<u>32.242</u>
Neto prihodi / (rashodi) po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Bulevard Centar BBC d.o.o., Novi Sad	-	475
Bulding Business Centar d.o.o., Novi Sad	-	(28.972)
Raiffeisen Banka dd Bosna i Hercegovina	1	(1)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	4	(4)
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	1.483	(832)
Raiffeisen bank ZRT	(6)	
Raiffeisenlandesbank Niederoesterreich-Wien AG	6	
Raiffeisen Bank SA Prague	130	(84)
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	21.587	(7.143)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	16	(17)
Park City Real Estate d.o.o., Novi Sad	<u>-</u>	<u>28.636</u>
	<u>23.221</u>	<u>(7.942)</u>
Ostali prihodi		
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	3.836	3.116
Raiffeisen Bank International AG, Wien	948	46
Raiffeisen Rent d.o.o. Beograd	34	-
Regional Card Processing Centre	64	-
	<u>4.882</u>	<u>3.162</u>
Ostali rashodi		
Raiffeisen Rent d.o.o., Beograd	(3.653)	(15.964)
Raiffeisen Bank International AG, Wien	(343.132)	(338.740)
Centralised Raiffeisen International Services & Payments S.R.L., Bucharest	(40.452)	(39.417)
Raiffeisen banka dd Bosna i Hercegovina	-	(2.118)
Raiffeisen Leasing d.o.o. Beograd	-	(84)
Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	<u>(7)</u>	<u>(7)</u>
	<u>(387.244)</u>	<u>(396.330)</u>
Neto iznos na dan 31. decembra	<u>(694.167)</u>	<u>(429.710)</u>

Ukupno ostvarena bruto zarada i ostala lična primanja Izvršnog odbora i ostalog ključnog rukovodstva u 2019. godini iznose RSD 739.570 hiljada (2018: RSD 672.109 hiljada).

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠAVA NA DAN 31.12.2019.

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Usled pandemije izazvane pojavom virusa Covid-19 i uvođenja vanrednog stanja u Republici Srbiji, a u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o privremenim merama za očuvanje stabilnosti finansijskog sistema (u daljem tekstu: Odluka), Banka je omogućila svojim klijentima da koriste zastoj u otplati obaveza (moratorijum), koji ne može biti kraći od 90 dana, odnosno od trajanja vanrednog stanja koje je uvedeno zbog pandemije. Tokom trajanja vanrednog stanja koje je uvedeno zbog pandemije Banka neće obračunavati zateznu kamatu na dospela a neizmirena potraživanja i neće pokretati izvršenja, kao ni postupke prinudne naplate prema dužnicima, odnosno neće preduzimati druge pravne radnje u cilju naplate potraživanja od dužnika.

Rukovodstvo Banke je izvršilo analizu uticaja moratorijuma u otplati obaveza i drugih mera definisanih Odlukom na poziciju likvidnosti. Rezultati analize pokazuju da je Banka u mogućnosti da u narednom periodu održi postojeći nivo poslovne aktivnosti i bez očekivanih priliva po osnovu otplate obaveza od strane klijenata Banke. Imajući u vidu visok stepen neizvesnosti u pogledu procene efekata Odluke, Banka još nije izvršila i reviziju svojih budžetskih projekcija, a revizija budžeta će biti izvršena nakon što se steknu uslovi za pouzdane procene.

Kako se epidemija i njeno širenje nastavljuju, veliki je izazov predvideti ukupan efekat i perioda trajanja ekonomskih uticaja. Međutim, kako se okolnosti mogu dalje pogoršavati, Banka procenjuje da epidemija virusa Covid-19 može imati negativan uticaj na kreditni portfolio, kvalitet aktive, obezvređenja i rezervisanja, fer vrednost finansijskih instrumenata itd. Imajući u visu visok stepen neizvesnosti, u ovom trenutku nije moguće, sa visokim nivoom sigurnosti, utvrditi efekte pandemije na finansijsku poziciju i rezultat poslovanja Banke.

Nije bilo drugih događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju pojedinačnih finansijskih izveštaja Banke za 2019. godinu.

Beograd, 16. april 2020. godine

Zoran Petrović
Predsednik Izvršnog odbora

Raiffeisen banka d.o.o.
BEOGRAD

Petar Jovanović
Zamenik predsednika Izvršnog odbora